

**YABANCI DİL OLARAK FRANSIZCA ÖĞRETİMİNDE
BİLGİSAYAR TEKNOLOJİSİ KULLANIMI**

ÖMER BUDANCAMANAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fransızca Öğretmenliği Ana Bilim Dalı

Yrd. Doç. Dr. Deniz KÜZECİ

2017

(Her Hakkı Saklıdır)

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
FRANSIZCA ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**YABANCI DİL OLARAK FRANSIZCA ÖĞRETİMİNDE
BİLGİSAYAR TEKNOLOJİSİ KULLANIMI**

**(Use Of Computer Technology In Teaching French As A Foreign
Language)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ömer BUDANCAMANAK

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Deniz KÜZECİ

ERZURUM

Haziran, 2017

KABUL VE ONAY

Yrd. Doç. Dr. Deniz KÜZECİ danışmanlığında, Ömer BUDANCAMANAK tarafından hazırlanan “Yabancı Dil Olarak Fransızca Öğretiminde Bilgisayar Teknolojisinin Kullanımı” başlıklı çalışma 16/06/2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman : Yrd. Doç. Dr. Deniz KÜZECİ

İmza:

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Sadık TÜRKOĞLU

İmza:

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Bahattin ŞEKER

İmza:

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

20.10.2017

Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR

Enstitü Müdürü

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans/Doktora Tezi olarak sunduğum “Yabancı Dil Olarak Fransızca Öğretiminde Bilgisayar Teknolojisi Kullanımı” başlıklı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden olduğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla doğrularım.

Tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

- ☒ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim sadece Atatürk Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- ☐ Tezimin 3 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

16. / 06. / 2017

(İmza)

Ömer BUDANCAMANAK

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YABANCI DİL OLARAK FRANSIZCA ÖĞRETİMİNDE BİLGİSAYAR TEKNOLOJİSİ KULLANIMI

Ömer BUDANCAMANAK

2017, 88 Sayfa

Günümüzde teknoloji olağanüstü bir hızda gelişmektedir. Bu olağanüstü gelişme, etkisini eğitimde de hissettirmekte ve her geçen gün yeni bir eğitim materyali geliştirilmektedir. Bu yeni teknolojik materyaller, eğitimi daha verimli kıldığından Fransızca Öğretiminde bu teknolojilerden nasıl faydalanabiliriz sorusu ile yola çıktık ve bu çalışmada yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımını irdelemeye çalıştık.

Bu çalışmaya başlarken, öncelikle yabancı dil eğitiminin tarihi gelişimi ile başlamanın yararlı olacağını düşündük. Tarihsel süreç içerisinde kullanılmış olan metotların olumlu veya olumsuz yanlarını vermeye, kullanımının terk sebeplerini anlatmaya, hali hazırda kullanılmaya devam eden metotların, geçmişten günümüze nasıl bir değişime uğradığını ortaya koymanın, yabancı dil öğretiminde yer alan öğretmen ve öğrencilere ışık tutağına inanmaktayız. Bunun için yapacağımız çalışmada tüm bunları anlatmaya çalışacağız. Yabancı dil öğretim metotlarının tarihsel süreçlerini bilmenin yanı sıra, teknoloji destekli yabancı dil eğitimi yapmak için, bilgisayar ve diğer teknolojik aletlerin kullanımını bilmek, bilgisayar donanım ve programlarına hâkim olmak gerekmektedir. Bundan dolayı bilgisayarın tarihi gelişimi, bilgisayarın eğitimdeki yeri ve kullanımı, bilgisayar teknolojisi hakkında da araştırma yaparak bilgi vermeye çalışacağız.

Yabancı dil eğitimi ve bilgisayar teknolojisi ile ilgili bilgilendirmeden sonra, bu teknolojilerin hangi yabancı dil öğretim metotlarıyla birlikte nasıl kullanacağımızı ele aldık. Bunu yaparken, kullanacağımız materyalleri ve metotları, yabancı dil kurslarındaki sınıflarda kullanarak bu metotların etkinliği üzerine öğrencilerle tartışmayı ve buradan sonuca gitmeyi amaçladık.

Anahtar Kelimeler: *Yabancı Dil Eğitimi, Fransızca Eğitimi, Yabancı Dil Teknolojisi, Yabancı Dilde Teknoloji kullanımı.*

ABSTRACT
MASTER THESIS
USE OF COMPUTER TECHNOLOGY IN TEACHING FRENCH AS A
FOREIGN LANGUAGE
Ömer BUDANCAMANAK
2017, 88 sayfa

Nowadays, technology has been developing very rapidly. This rapid development has an impact on education. With the help of technology, a new educational material has been developed everyday. Since these new technological materials make education more efficient, we start off with the question of how we can benefit from this technology and we try to explore the use of technology in foreign language teaching in this study.

Firstly it would be useful to start this research with the historical development of foreign language education. To know the positive or negative aspects of the methods used in the historical process, to know why people abandoned the use of that methods, and to show how the methods that are still being used have changed from past to present are important topics that determine the way we will study.

In addition to knowing the historical processes of foreign language teaching methods, it is necessary to know how to use computers and other technological tools and to have knowledge of computer hardware and programs in order to use technology-supported education of foreign language. Therefore, we will try to give information about the historical development of the computer, the place and the use of the computer in education, and computer technology. After giving information about foreign language teaching and the use of computer technology, we have discussed how we will use these technologies and which language teaching methods we will use together with these technologies. While doing so, we will use our materials and methods in foreign language classes and we will give the results with examples by observing the results of the experiments and by discussing the negative and positive effects of these methods and materials on the students.

Keywords: *Foreign Language Education, French Education, Foreign Language Technology. Use of foreign language technology.*

ÖNSÖZ

Son 200 yıl içerisinde teknoloji akıl almaz bir şekilde gelişmiş ve hala devam etmektedir. Özellikle, son 100 yıl içerisindeki bu teknolojik gelişme, devletlerin ve milletlerin sosyo-kültürel, ekonomik ve dil alanlarında birbirleriyle daha fazla etkileşime girmesine neden olmuş ve bu alanda olağanüstü değişiklikler meydana getirmiştir. Bu karşılıklı etkileşim ve değişimler, milletleri birbirlerine son derece yaklaştırmıştır.

Tüm dünyanın neredeyse tek ekonomik modele bürünmesi, uluslararası şirketlerin kurulmasını ve bu şirketlerin, devletler üstü bir hal almasını da beraberinde getirmiştir. Büyüyen bu devletler üstü şirketler, tüm dünyadaki ekonomik faaliyetleri tekellerine almış ve devletleri ekonomik faaliyetlerden çekilmeye zorlamıştır. Bu şirketlerin birbirleriyle ticari ilişkilere girmeleri ve her geçen gün bu ilişkileri arttırmaları, bu faaliyetleri yürütecek olan insanın, birden fazla yabancı dile vakıf olmasını gerektirmiştir. Günümüzde, gerek uluslararası çalışan ve gerekse de yerel olarak faaliyet gösteren, kamu sektörü veya özel sektöre ait şirketlerde, yüksek ücretli ve itibarlı bir iş bulabilmek için, bu firmalarda çalışacak insanların yüksek nitelikli olmaları gerekmektedir. Üniversite mezunu, bilişim sektörüne hâkim ve birden fazla yabancı dil bilen kariyerli elemanlar bu tür işyerlerinde aranan temel kriter haline gelmiştir. Artık bir üniversite bitirmiş olmak tek başına bu tarz bir iş bulabilmek için yeterli değildir. Özel bir televizyonda konuşan bir Birleşmiş Milletler yetkilisi, eleman alımı ile ilgili, “Eleman alımlarında biz artık kendi alanında hangi üniversiteyi bitirdiğine bakmıyoruz. Öncelikle işe alacağımız elemanın bilişim sektörüne hâkimiyetine, kaç yabancı dil bildiğine ve sonra alanındaki eğitimine bakıyoruz” diyerek yabancı dilin önemini vurgulamıştır. Bilişimdeki inanılmaz gelişme, turizm sektörünü büyük bir Pazar haline getirmiştir. Turizm amaçlı geziye çıkacak olan insanlar, merak ettikleri ve gezmeyi planladıkları ülkelerle ilgili olarak, internette araştırma yapmakta ve kendilerine cazip gelen ülkeleri ziyaret etmektedirler. Bundan dolayı, gezi amaçlı yapılan turlar, sıradan bir bakkalın bile yabancı dil bilmesini zorunlu hale getirmiştir.

Yabancı dilin önemini belirtmek için sadece ekonomik faaliyetlerin olmadığını da söylemek gereklidir. Ekonomik faaliyetlerin yanı sıra akademik kariyer ve bilimsel çalışmaların yapılmasında, sonuçlarının yayımlanmasında ve kariyer yükselmelerinde,

yabancı dil olmazsa olmaz bir şart haline gelmiştir. Yabancı dil bilmeyen bir bilim adamının, alanında yapılan yabancı kaynaklı araştırmalara ulaşması oldukça zordur. Alanıyla ilgili konferans ve toplantılara katılması, takibi ve sonuçlarına vakıf olması mümkün değildir. Bundan dolayı akademik kariyer yapan veya yapmak isteyen herkesin yabancı dil bilmesi zorunludur. Yabancı dil bilmek, hayatımızın birçok noktasına nüfus etmiş bir olgu ve zorunluluktur. Hedeflerimize ulaşmak, daha iyi bir iş ve daha ferah bir hayat sürmek ve çocuklarımıza daha iyi bir gelecek sunmak için bilmemiz ve yapmamız gereken olmazsa olmazlardandır yabancı dil.

Her şeyden önce kendisiyle bu tezi başlatmış olduğumuz ve elim bir trafik kazasında kaybettiğimiz Hocam Abdullah ER’i rahmetle anıyorum. Tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Deniz KÜZECİ’ye, eğitim sürecinde benden yardımlarını esirgemeyen hocam Doç. Dr. Sadık TÜRKOĞLU’na ve çalışmam esnasında benden desteklerini esirgemeyerek çalışmama katkılarda bulunan aileme teşekkür ederim.

Erzurum – 2017

Ömer BUDANCAMANAK

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vii
TABLOLAR DİZİNİ	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ	xii

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Araştırmanın Amaç	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1.5. Araştırmanın Varsayımları	4
1.6. Tanımlar	4

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM	6
2.1. Araştırmanın Modeli	6
2.2. Evren ve Örneklem	6
2.3. Verilerin Toplama Teknikleri	6
2.4. Verilerin Analizi	7

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE İL İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	8
3.1. Yabancı Dil Öğretimi Üzerine	8
3.1.1. Yabancı Dil Öğretimi ve Teknoloji Kullanımı	9
3.1.2. Dünyada Yabancı Dil Öğretiminde Teknolojinin Tarihçesi	10
3.1.2.1. Tarihsel Süreçte Yabancı Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımı	12
3.1.2.2. Türkiye’de Yabancı Dil Eğitim-Öğretiminde Teknoloji	13
3.1.3. Yabancı Dil Öğretiminde Yaklaşımlar	16

3.1.3.1. Yabancı Dil Öğretimini Olumsuz Etkileyen Unsurlar.....	19
3.1.3.1.1. Yöntem	19
3.1.3.1.2. Dilbilgisi – Çeviri Yöntemi	20
3.1.3.1.3. Doğal Yöntem.....	20
3.1.3.1.4. Berlitz Yöntemi:	21
3.1.3.1.5. İşit Konuş Yöntemi:.....	21
3.1.3.1.6. Görüntülü (Visual) Öğrenme:.....	21
3.1.3.1.7. Bilişsel Yöntem:	21
3.1.3.1.8. Uykuda Öğrenme Modeli:	21
3.1.4. Yabancı Dil Öğretim Tekniklerinin Uygulanması:	22
3.1.4.1. Gösteri Tekniği:	22
3.1.4.2. Soru – Cevap Tekniği:	23
3.1.4.3. Drama ve Rol Yapma Tekniği	23
3.1.4.4. İkili ve Grup Çalışmaları:	23
3.1.5. Fiziki Şartlar (Dil Laboratuvarları).....	24
3.1.6. Yabancı Dil Öğretiminde Teknolojik Materyaller	28
3.1.6.1. Eski Teknolojili Aletler	28
3.1.6.1.1. Kara Tahta	29
3.1.6.1.2. Ders Defteri	30
3.1.6.1.3. Ders Kitabı.....	31
3.1.6.1.4. Yardımcı Kaynaklar.....	31
3.1.7. Geçmişten Günümüze Teknolojik Aletler ve Kullanımları.....	32
3.1.7.1. Tepegöz.....	32
3.1.7.2. Televizyonlar	33
3.1.7.3. Videolar	33
3.1.7.4. Ses Kasetleri	34
3.1.7.5. Bilgisayar ve İnternet.....	34

3.1.7.6. Sine vizyon	35
3.1.7.7. Akıllı Tahtalar.....	35
3.1.8. Yabancı Dil Öğretiminde Öğretilmesi Hedeflenen Beceriler.....	36
3.1.8.1. Konuşma	37
3.1.8.2. Dinleme.....	37
3.1.8.3. Okuma.....	38
3.1.8.4. Yazma	39
3. 2. Bilgisayarlı Eğitim	39
3.2.1. Bilgisayarlar.....	40
3.2.1.1. Bilgisayarın tarihi gelişimi	41
3.2.1.2. Bilgisayarların Eğitimde Kullanımı.....	43
3.2.1.3. Bilgisayara Dayalı Eğitim Yaklaşımları.....	47
3.2.1.4. Bilgisayar Temelli Yaklaşım	47
3.2.1.4.1. Bilgisayar Temelli Yaklaşımın Faydaları.....	48
3.2.1.4.2. Bilgisayar Temelli Yaklaşımın Sınırlılıkları	48
3.2.1.5. Bilgisayar Destekli Yaklaşım	49
3.2.1.5.1. Bilgisayar Destekli Yaklaşımın Faydaları.....	50
3.2.1.5.2. Bilgisayar Destekli Yaklaşımın Sınırlılıkları.....	50
3.2.1.6. İnternet	51
3.2.1.6.1. Eğitimde İnternette Yararlanma	53
3.2.1.6.2. Eğitimde İnternet Kullanımının Yararları	54
3.2.1.6.3. Eğitimde İnternet Kullanımının Sınırlılıkları	54
3.3. Fransızca Öğretiminde Bilgisayar Teknolojisi.....	55
3.3.1. Bilgisayar Teknolojisinin Dil Becerilerinin Kazanılmasında Kullanımı.....	57
3.3.1.1. Dinleme Becerisi Ediniminde Bilgisayar Teknolojisi Kullanımı.....	57
3.3.1.2. Konuşma Becerisi Ediniminde Bilgisayar Teknolojisi Kullanımı	59
3.3.1.3. Okuma Becerisi Ediniminde Bilgisayar Teknolojisi Kullanımı.....	59
3.3.1.4. Yazma Becerisi Ediniminde Bilgisayar Teknolojisi Kullanımı	60
3.3.1.5. Dilbilgisi Öğreniminde Bilgisayar Teknolojisi Kullanımı	60

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM.....	62
4.1. Bulgular.....	62
4.1.1. Fransızca Sınıf Uygulamaları	63
4.1.2. Uygulama Sonuçları	64
4.2. Yorum.....	66

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER	68
5.1. Sonuç.....	68
5.2. Öneriler	69
KAYNAKÇA.....	71
ÖZGEÇMİŞ	74

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Cumhuriyetin ilk yıllarında öğretilen yabancı diller 13

Tablo 2. Cumhuriyet tarihinde yabancı dil ders saatleri..... 15

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Hengirmenin önerdiği "U" şeklindeki yabancı dil sınıfı	25
Şekil 2. Bizim önermiş olduğumuz yabancı dil sınıfı.....	27
Şekil 3. Alıştırma ve uygulama programlarının işlevi.....	46

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Tarih boyunca insan, hayat şartlarını kolaylaştırmak ve geliştirmek için çabalayarak teknolojik gelişmenin peşine düşmüştür. Tarımdaki gelişmeler ile birlikte ticari ilişkilerde gelişmiş, bu da güvenlik sorunlarını meydana getirmiştir. Güvenlik sorunun aşılması ile birlikte insan toplulukları arasında iletişim kurulmaya başlamıştır. İlk çağlarda yabancı dil bilgisine sahip olan tüccarlardır. Milletlerin toprak genişletme çabaları, birbirinden farklı kültürlerle sahip toplumların karşılaşmasını sağlamıştır. Böylece yabancı dil ihtiyacı devletler bünyesine de sirayet etmiştir.

Teknolojinin ilerlemesi ile birlikte bu ihtiyaç daha da fazla bir şekilde kendini hissettirmiştir. Özellikle küreselleşme ile birlikte dünyadaki tüm insanların birbirleri ile iletişime geçme olanaklarının artması, yabancı dilin önemini daha da arttırmıştır. Günümüzde küresel iletişim teknolojisinin gelişmesi, kırsal alandaki insanların dahi gerek küresel ekonomiye dahil olabilmesi, gerek diğer milletler ile sesli ve görüntülü iletişime geçebilmesi, resim gönderip alabilmesi gibi imkanlarının artması yabancı dil eğitiminin önemini oldukça önemli hale getirmiştir.

Yabancı dilin bu kadar önemli hale geldiği bir çağda, ülkemizde halen bir yabancı dil öğretim sorunu bulunmaktadır. Yapılan tüm yabancı dil öğretim faaliyetlerine karşın istenilen sonuç alınamamaktadır. Ülkemizde yabancı dil öğretimi noktasında problem oldukça büyüktür. Bu konuda yapılan reformlar ise istenilen sonuca ulaşmamıştır. İstenilen sonuca ulaşamamasının ise sebebi birden fazladır. Problemlerin ne olduğunu ve çözümlerin ne olduğunu bilerek yapılacak olan yabancı dil eğitim programları ile istenilen sonuca ulaşmak mümkün olacaktır.

1.1. Problem

Teknolojinin ve iletişimin son derece hızlı bir şekilde geliştiği çağımızda, tüm bilim dalları teknolojinin bu gelişiminden en iyi şekilde istifade etmek için çalışmalar yapmaktadır. Eğitim – Öğretim faaliyetleri de bu teknolojik gelişmelerden faydalanmak istemekte ve bu konuda çalışmalar yapmaktadır. Bilgisayar teknolojisinin ve internetin olağanüstü gelişmesi, tüm dünya ile hızlı bir şekilde sesli ve görsel iletişim kurma

imkânının artması, özellikle yabancı dil üzerine çalışan eğitimcilerin bu gelişmelerinden daha çok faydalanması isteğini doğurmuştur.

İletişim alanındaki hızlı gelişme ile internetin her alanda kullanılması, akıllı telefonların gelişmesi, bilgisayar teknolojisinin her geçen gün baş döndürücü bir şekilde gelişmesi, bu gelişmelerin takibini oldukça zorlaştırmaktadır. Akıllı telefonlar ve tabletlerin bu derece gelişmesi, dünya üzerindeki her bir bireyin birbiri ile iletişime geçebilmesini sağlamış, toplumsal olarak da kültürel alışverişlere imkan tanımıştır. Milletler ve bireyler arası iletişimin artması, iletişim konusundaki sınırlılıkları en aza indirmiştir. Belki de iletişim konusundaki en büyük sınırlılık yabancı dil yetisinin yeterli olmamasıdır. Bu yetersizlik yabancı dil konusunun önemini ortaya koymuştur.

Yabancı dil öğretimi konusunda uygulanan klasik yöntemler artık yetersiz kalmaktadır. Yabancı dil öğretim metotlarının geliştirilmesi için çalışmalar yapılmakta ve bu konuda teknolojiye faydalanılmak istenmektedir. Yeni yabancı dil metotlarında teknolojik aletlerin ve son gelişmelerin sınıf ortamlarında ve ders etkinliklerinde nasıl kullanılacağı üzerine çalışmaktadırlar.

Bu konuda bazı problemler ile karşılaşmaktayız. Birincisi, yabancı dil öğretiminde kullanılacak olan bilgisayar teknolojisi ürünlerinin pedagojik olup olmadıklarıdır. Zira birçok Fransızca öğretim programı olmasına rağmen bunlardan birçoğu belli bir program dâhilinde ve pedagojik olarak tasarlanmamış programlardır. İkinci problem, bu teknolojik ürünlerin sınıf ortamlarında kullanıcısı olan öğretmenlerin bu konuda yetersiz kalmasıdır. Öğretmenlerin bu kısıtlılıkları, bu materyallerin ders içerisinde etkin kullanılmaması sorununu beraberinde getirmektedir. Üçüncü problem ise sınıf tasarımlarının pedagojik ve yabancı dil öğretimine uygun olmamasıdır. Yabancı dil laboratuvarlarında kullanılacak olan sınıfların öncelikle öğrenciler ve öğretmen arasında sürekli olarak göz temasını sağlayacak şekilde iletişimi devam ettirir tarzda dizayn edilmesi gereklidir. Sınıfın tasarlanması ile birlikte ses sistemlerinin profesyonel bir şekilde ayarlanması ve öğrencilerin doğal ortamlarında olması gereklidir.

Günümüzde öğretmen ve öğrencilerin yeterli miktarda bilgisayar kullanıcı bilgisine sahiptir. Bilgisayar teknolojisine yeterince sahip olunmasına rağmen bilgisayarların ve teknolojilerinin eğitim – öğretim faaliyetlerinde nasıl kullanılacağı ile

yeterli bilgileri olmamaktadır. Bu da bilgisayar teknolojilerinin eğitim faaliyetlerinde yeterli faydayı vermesinin önüne geçmektedir.

1.2. Araştırmanın Amaç

Çalışmada yabancı dil eğitim – öğretiminde kullanılan bilgisayar ekipmanları, bilgisayar programları ve internet gibi bilgisayar teknolojisinin uygulamalarında verimini ortaya koymaya çalışılmaktadır. Bu araştırma, bu teknolojilerin öğretmen ve öğrenciler tarafından nasıl verimli bir şekilde kullanılabileceğini ve sonuçlarını ortaya koyma amacı taşınmaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Ülkemizde yabancı dil alanında istenilen verim alınamamaktadır. İlköğretimden üniversiteye kadar geçen sürede yabancı dil öğretimi yapılmaktadır. Sonuç olarak ise üniversite mezunu olan insanlarımızdan büyük bir çoğunluğunun yabancı dil eğitiminin sağlanamadığı görülmektedir. Klasik yabancı dil metotlarının öğrencilerin güdülenmelerinde olumsuz etki yaratmaktadır. Sıkıcı geçen yabancı dil eğitim faaliyetleri, istenilen verimin alınmasını da etkilemektedir.

Yabancı Dil Öğretiminde istenilen verimin alınamamasının birçok nedeni vardır. Özellikle yabancı dil öğretim metotlarının bilimsel, teknolojik, görsel ve işitsel olmaması verimin düşmesindeki en büyük etkenlerden birisidir. Yalın, “Öğrenme işlemine katılan duyu organlarımızın sayısı ne kadar fazla ise o kadar iyi öğrenir ve o kadar geç unuturuz.” (2010, s.20) diyerek, eğitim – öğretim faaliyetlerinde görsel ve işitsel öğelerin önemine vurgu yapmaktadır. Zamanımızda çocukların ve gençlerinin bilgisayar, akıllı telefon ve internet teknolojileri ile gereğinden fazla vakit geçirdikleri göz önüne alınırsa bilgisayar teknolojisinin yabancı dil öğretiminde kullanılmasının öğrencilerin güdülenmesinde oldukça verim vereceği ortaya çıkmaktadır. Bilgisayar teknolojisi, internet ve bilgisayar oyunlarının yabancı dil öğretiminde kullanılması, öğrencilerin yabancı dil eğitimine olan ilgisini arttırarak verimi en üst düzeye taşıyacaktır. Bilgisayar teknolojisi, yabancı dil öğretimini işitsel ve görsel yapacağından belleklerde de kalıcı olarak yer edecek ve öğrenme olayının gerçekleşmesini sağlayacaktır.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma;

- Francopholie ders kitabı, alıştırma kitabı, CD'leri ile sınırlıdır.
- Yabancı dil eğitimi verilen internet sayfaları ve bünyesinde barındırdıkları program ve yazılımlar ile buradan elde edilen veriler ile sınırlıdır.
- İnternette yayınlanan flash animasyonlu eğitim materyalleri ile bu materyallerin kullanılması esnasında yapılan gözlemlerden elde edilen bilgiler ile sınırlıdır
- İnternette yayınlanan videolar ile sınırlıdır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

- a. Francopholie 1 metotlarının güvenilir ve pedagojik oldukları varsayılmaktadır.
- b. İnternette yayın yapan yabancı dil öğretim sitelerinin güvenilir olduğu ve dil ediniminde yeterli oldukları varsayılmaktadır.
- c. Kullanılan bilgisayar teknolojilerinin yeterli olduğu varsayılmaktadır.
- d. İnternet ortamında hazırlanan flash animasyonlu programlar ile videoların yabancı dil öğrenenlere faydalı olacağı varsayılmaktadır.

1.6. Tanımlar

Bilgisayar Teknolojisi : Bilgisayar, tarayıcı, yazıcı, sine vizyon ile akıllı tahta, akıllı televizyon ve tablet gibi bilgisayar işlevleri bulunan araç ve gereçler ile internet, bilgisayar programları, animasyon yapıtları, filmler, CD – DVD ve USB belleklerin kullanılmasıdır.

Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğretimi: Bilgisayar ve Bilgisayar Teknolojisinin Yabancı Dil ediniminde kullanılmasıdır.

Dil Laboratuvarı: Yabancı dil öğretiminin yapıldığı ve içerisinde dil öğretim araçlarının bulunduğu sınıftır.

İnternet: Birden fazla bilgisayar, akıllı telefon ve tabletlerin kablolar, wireless bağlantısı ve mobil veri gibi bağlantı şekilleri ile bağlı olduğu, TCP/IP protokolleri ile

cihazların birbirine dosya gönderebildiği, sesli ve görüntülü görüşmelerin yapılabildiği ağıdır.

Program: Yabancı dil edinimi sağlamak amacıyla hazırlanmış, içinde dört becerinin kazandırılması için gereken verilerin komutlar yazılması yoluyla yerleştirilmiş bir komutlar bütünüdür.

Sine vizyon: Bilgisayar, televizyon, USB disk, kamera gibi cihazların içerisinde barındırdıkları bilgileri ve cihaz ekranlarını beyaz bir perde üzerine metrelerce boyutta yansıtmak için kullanılan cihazdır.

Akıllı Televizyon: Televizyon yayınlarını alabilen, bilgisayar, akıllı telefon, CD-DVD Player, USB Bellek ve kameraların bağlanabildiği, internet bağlantısı yapılabilen, bünyesinde mikrofon ve kamera bulunduran, bilgisayar özelliği taşıyan akıllı bir cihazdır.

Akıllı Tahta: USB bağlanabilen, internet bağlantısı yapılabilen, dokunmatik özelliği olan derslere görsel ve işitsel özellikler kazandıran bir teknolojik cihazdır.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu kısımda *Araştırmanın Modeli*, çalışma evren ve örnekleme, veri toplama teknikleri ile verilerin analizi bölümleri yer almaktadır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Genel Tarama Modeli uygulanmıştır. Bu modelde, bir yargıya varmak için seçilen örneklem üzerinde tarama gerçekleştirilmektedir.

Araştırmanın değişkenleri, yabancı dil eğitim faaliyetlerinde yer alan bilgisayar, bilgisayar donanımları ve cihazları, bilgisayar ve akıllı cihaz programları, internet ve videoların yabancı dil öğretim faaliyetlerinde işleme sürecidir. Araştırmanın bağımsız değişkenleri, programların içeriği, öğrenci gurubuna uygunluğu, kaynak ve hedef dillerin kültür ve dil özellikleridir.

2.2. Evren ve Örneklem

Evreni, Fransızca öğretimi için geliştirilen Francophilie metodu, İnternette yayın yapan yabancı dil öğretim siteleri, animasyon programlar ve Fransızca videolar meydana getirmektedir.

Örneklemini ise metot kitaplarından, animasyon programlarından, internette yayın yapan sitelerden ve Fransızca videolardan seçilen örnekler teşekkül etmektedir. Bu örnekler; sayılar için eğitim ve oyun içeren iki program, saatler, se presenter (kendini tanıtmaya için) programı ve yön tarifi yapan animasyon programları, l'ennemi intime isimli Fransızca film, Francophilie metot kitaplarının 1. Dersi, exercisleri ve ses cd'leri ile <http://www.lepointdufle.net> ve <http://www.internetpolyglot.com/turkish/lessons-fr-tr> sitelerinden oluşmaktadır.

2.3. Verilerin Toplama Teknikleri

Çalışmanın kavramsal çerçevesi üç ana bölümden meydana gelmektedir.

- Birinci bölümde yabancı dilin tarihçesi ve bu süreçte kullanılan basit teknolojik aletler ele alınırken literatür tarama tekniği kullanılmış ve var olan kaynak ve belgeler incelenerek veriler derlenmiştir.
- Kavramsal çerçevenin bu bölümünde, bilgisayar ve bilgisayar destekli eğitim, internet ve bilgisayar ekipmanları ile ilgili bilgiler literatür tarama tekniği ile verilmiştir.
- Yabancı dil olarak Fransızca öğretiminde bilgisayar teknolojisi kullanımı ele alınmıştır. Bu bölümde bilgisayar teknolojisinin Fransızca öğretiminde nasıl uygulanacağı, uygulama örnekleri ve sonuçları verilmiştir.
- Gözlemler Erzurum ili Yakutiye ilçesinde yer alan OSEN Yabancı dil kursları, Amerikan Kültür Yabancı dil kurslarında Fransızca dersleri ve Atatürk Üniversitesi Öğrenci Kulübü bünyesinde Erasmus ile Fransa'ya giden öğrencilere düzenlenen Fransızca Kurslarında gerçekleştirilmiştir. Veriler, araştırmayı uygulayan öğretmen ve öğrenciler ile yapılan mülakatla ve öğrencilere yapılan test sonuçları ve sözel sorulara verilen cevaplara verilen cevapların doğruluğu gözlemlenerek elde edilmiştir.
- Fransızca kaynaklardan elde edilen bilgiler, Türkçe 'ye tez yazarı tarafından tercüme edilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada literatür tarama, gözlem ve örneklem ile elde edilen verileri somut hale getirmek için evrenden seçilen örneklerle konular desteklenmiştir. Araştırma sonucunda ulaşılan verilerden bilgilendirici, enteresan ve verimli neticeler elde etmek için farklı kaynaklarla mukayese ederek verilerin tekrar yorumlanmıştır. Bu yorumların sonucunda yargı cümleleri elde edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE İL İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

3.1. Yabancı Dil Öğretimi Üzerine

Dil, insanların toplum içerisinde yaşayan diğer bireylerle iletişim kurmak, duygu ve düşüncelerini diğer bireylere aktarmak için kullandığı bir araçtır. “İnsanların, düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşmaya lisan”¹ denmektedir. Dil dediğimiz bu iletişim aracı, milletlere göre ve hatta aynı millet mensubu olan, fakat farklı coğrafi bölgelerde yaşayan insanlara göre değişiklikler arz edebilir. Bu değişiklikler, milletlerin tarihsel süreç içerisindeki göç yollarında karşılaşmış oldukları diğer milletlere, bu milletlerle etkileşimlerine, coğrafik şartlara ve hatta bu milletlerin teknolojik gelişmişlikleri ile etkileşimlerinden kaynaklı olabilir.

Teknoloji, tarih boyunca insanların doğal hayatta yaşam kalitesini ve konforunu arttırmak, doğayı yenmek, saldırıya uğradıkları farklı milletleri alt etmek veya tarihsel süreçlerinde varsa ideolojilerini hedefe ulaştırmak için, diğer milletlere üstün gelmek gayesiyle insanların zaman, emek ve kaynak ayırmak suretiyle oluşturmuş oldukları bir üründür. 2. Dünya Savaşını incelediğimiz zaman gerek Nazi Almanyası ve gerekse de ABD ve müttefikleri, savaştan galip gelebilmek için milyarlarca dolar harcayarak günümüz teknolojisinin alt yapısını kurmuşlardır.

Söz konusu bu teknolojiyi Fransızca öğretiminde kullanmak, bu kullanım sonrasında meydana gelecek olan etkileri incelemek ve olası sonuçların farkında olmak gereklidir. Fransızca öğretimindeki bu farkındalık, başarıyı olumlu olarak etkileyecektir. Kullanılacak olan teknoloji insanın psikolojik, biyolojik, ekonomik ve sosyolojik yönleri ile alakalı olabilir.

Bu kavramları kısaca;

- Öğrencinin motivasyonu ve düşünsel olarak etkilenmesi,

¹ PARLATIR, İsmail; GÖZAYDIN, Nevzat; ZÜLFİKAR, Hamza; Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1998

- Psikolojik, teknolojinin kullanımı sonrasında insan vücudunu olumlu ve olumsuz etkilemesi,
- Biyolojik, bu teknolojiye ulaşabilirlik: ekonomik ve gerek öğrencinin ailesi ve gerekse çevresi ile olan ilişkileri üzerine olan etkileri,
- Sosyolojik olarak kısaca tanımlayabiliriz.

Psiko-dilbilime göre, her insan dil donanımıyla doğar ve bazı evrelerden sonra dil edinimini tamamlar. Dil edinimi gerçekleşirken insan, doğuştan getirdiği dil donanımından sonra dil edinimini, mensubu bulunduğu topluma göre gerçekleştirir. Dilin kökenine inilerek incelendiğinde, ilk olarak iletişimde kullanılan konuşma dili veya beden dili olduğu söylenebilir. Konuşan her insan, bazı vücut hareketleri yapar. Kimi zaman ellerini hareket ettirir, kimi zaman jest ve mimikler yapar ve kimi zamanda, vücudunu tamamen bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde bazı pozisyonlara sokarak, bilinçaltına mesaj gönderme şeklinde iletişime geçer. Beden dili, toplumdan topluma çok büyük farklılıklar arz etmez. Fakat konuşma dili toplumdan topluma değişir. Birbirlerinden farklı insan topluluklarının konuştuğu ve aynı temelden gelmeyen bu dile yabancı dil denir. Yabancı dil öğrenimi, insanın içerisinde doğup büyüdüğü ve öldüğü toplumun dışında kalan milletlerden herhangi birisinin konuştuğu dili konuşma aktivitesidir. Yabancı dil öğrenimi ihtiyacı farklı dilleri konuşan insanların birbirleriyle iletişime geçmek istedikleri zaman ortaya çıkmıştır. Bu iletişime geçme isteğinin temelinde ekonomik ve siyasi ilişkiler bulunmaktadır.

3.1.1. Yabancı Dil Öğretimi ve Teknoloji Kullanımı

Yabancı dil öğretimi, asırlardır süren bir olgudur. Farklı millet ve kültürlerden insanların, birbirleri ile iletişime girmelerinden günümüze kadar geçen sürede insanlar, farklı yöntemler kullanarak yabancı dil öğrenmişlerdir. Bu öğrenme isteği ve ilgisi, diğer milletler ile ekonomik, siyasi, sosyal, askeri vb. ilişkilerin artması ile de daha da artmıştır.

“Günümüzde, yeryüzündeki çeşitli ülkeler arasında ekonomik, siyasi, askeri ve kültürel alanlarda ilişkiler artarak devam etmektedir. Bu ilişkilerin yürütülebilmesi için

yabancı dil öğretimi konusu büyük bir önem kazanmıştır.”² Ülkeler ve milletler arasındaki ilişkileri ve buna bağlı olarak yabancı dilin önemini arttıran bir başka husus da, iletişim araçlarının her geçen gün gelişmesi ve yaygınlaşmasıdır. Devletlerarasında ki husumetlerin ve yarışların da artmasıyla yabancı dil öğrenimi, devletler için neredeyse olmazsa olmaz bir hal almıştır.

İkinci dünya savaşı ve sonrasında başlayan soğuk savaşıla birlikte başlayan teknolojik yarış, kendisini yabancı dil eğitiminde de göstermektedir. “1957’de Sovyetler aya yolladıkları “Sputnik” ile büyük bir başarı sağlayınca Amerika’da 1958’de Ulusal Güvenlik ve Eğitim Yasasını (NDEA) çıkartılarak, özellikle dilbilim ve dil öğretimi araştırmalarına para desteği sağladı. Bu destek sağlanırken de yabancı dil öğretiminin ülke savunması kadar önemli olduğu görüşü savunuldu.”³ Sağlanan bu destek, yabancı dil öğretiminde metodolojik ve teknolojik araştırmaların artmasında çok büyük rol oynamıştır. Peki, soğuk savaştan önce teknoloji kullanımı yok mudur? Tarih boyunca yapılan tüm yabancı dil öğretimi çalışmalarında, çağın teknolojisi kullanılmıştır. Fakat özellikle 2. dünya savaşına kadar kullanılan yabancı dil öğretim teknolojisi ile sonrasında kullanılan teknoloji arasında olağanüstü fark vardır. Bu tarihten önce kullanılan teknoloji basit kara tahta, defter, kitap gibi teknolojik aletlerdir. Savaş ekonomisi ve gereksinimleri, diğer tüm alanlarda olduğu gibi yabancı dil öğretiminde de çığır açmıştır.

3.1.2. Dünyada Yabancı Dil Öğretiminde Teknolojinin Tarihçesi

Yazının Sümerler tarafından bulunmasından sonra, konuşma dilinin yazıya dökülmesi, hayatın her zerresinin yazı ile kayıt altına alınması ihtiyacı doğmuştur. Zamanla yabancı dil öğretimleri de yazı dili ile yapılmaya başlanmıştır. “Yazılı yapılan ilk yabancı dil öğretimi, Sümerler ile Akadlar arasında gerçekleşmiştir. Akadların Sümerleri işgal etmesinden ve iki toplumunun karşılaşarak birbirinden etkilenmesinden dolayı bu ihtiyaç doğmuştur. Fakat burada hâkim olan ve öğrenilen dil, egemen güç olan Akadların dili değil, kültürel açıdan daha güçlü ve temeli olan Sümer dilidir. Bu karışma sonucunda Sümer dili Akadlar tarafından öğrenilmiştir. Böylelikle insanlık

² HENGİRMEN, Mehmet; Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri ve TÖMER Yöntemi, Engin Yayınları, Ankara 1999, s. 11.

³ HENGİRMEN, a.g.e., s. 11

tarihinde ilk kez yazılı ve sözlü yabancı dil öğrenimi başlamış oldu.”⁴ Başlayan bu yabancı dil aktivitelerinde kullanılan teknolojik aletler ise basit kara tahta, kalem ve defterdir. Fakat teknolojik olarak kısıtlı olan bu yazılı ve sözlü yabancı dil öğretimleri, günümüzde yapılan yabancı dil öğretimleri gibi belirli metotlara dayalı yabancı dil öğretim faaliyetleri değildir. Hatta bu dönemden sonra yapılan yabancı dil öğretim faaliyetlerinin neredeyse tamamının dilbilgisi çalışması olduğunu da söyleyebiliriz.

Yabancı dil öğretiminin yazılı olarak öğretilmesine başlanılmasından sonra, tüm dünyada gramer ve dilbilgisi öğretimine geçilmiştir. Akadlar döneminde başlayan yazılı yabancı dil öğretimi daha sonraki dönemde, bu yönde araştırmaların yapılmasına ve yabancı dil öğretim aktivitelerinin bu yönde olmasına neden olmuştur. Sümerlerden sonra Hint bilgini Panini, Sanskritçe üzerine araştırma yapmıştır. Hindistan’daki bu yabancı dil öğretiminden sonraki dönemlerde, Platon ve Aristo Latince üzerine çalışmalar yapmışlardır. Romalılardan sonra Helenistik dönemde (İ.Ö. 327-27) Yunancaya, Romalılar döneminde ise Yunanca ve Latince üzerine yabancı dil çalışmaları yapılmıştır. Fakat bu ve daha sonraki dönemlerde, dil ile ilgili yapılan çalışmaların tamamı, dilbilgisi kitapları ve sözlük hazırlama çalışması olarak kendini gösterir. Bu şekildeki çalışmalar, XVIII. yüzyıla kadar devam etmiştir. XVIII. yüzyıldan sonra ise filoloji üzerine çalışmalar başlamıştır. Yapılan filoloji çalışmaları, dilin doğuşu, kökeni, kültürel yapısı ve diğer diller ile olan bağlantı ve benzerliklerini ortaya koymaktadır. “Dil konusunda en yoğun ve önemli çalışmalar XVIII yüzyılda başlamıştır. Alman düşünür G.W. Leibniz, “Dilin Doğuşu ve Nitelikleri” üzerine çalışarak dilin, insan zihninin bir aynası olduğunu savunur. XIX. yüzyılda ise Franz BOPP tarafından karşılaştırmalı dilbilimin temeli atılmıştır.”⁵ 19. yüzyıla kadar süren dilbilimsel yabancı dil öğretimi çalışmalarından sonra, artık yaşayan diller, yani gündelik yaşamda kullanılan dillerin öğretilmesi fikri benimsendi. “XIX. yüzyılda dil bilimin ve karşılaştırmalı dilbilimin temellerinin atılmasından sonra, dil üzerine yapılan çalışmalar akademik bir kimliğe bürünmeye başlar. Bu konuda çalışma yapan bilim adamları, dilin yapısını incelemek ve bu konuda öğrenciler yetiştirmek için birçok okul açarlar. Daha sonraları Saussure’ün yapısal dilbilim kuramını izleyen ve bu kurama

⁴ HENGİRMEN, a.g.e., s. 3

⁵ HENGİRMEN, a.g.e., s. 5

katkıda bulunan dilbilim okulları açılır. Bunların başında Cenevre Okulu gelir.”⁶ Bu okullarda yapılan çalışmalar, dil bilimini belirli bir noktaya kadar getirmiştir. Fakat N. Chomsky’nin 1957 yılında yayınladığı “*Sybtactic Structures*” adlı yapıtıyla, dilbilim alanında yeni bir dönem başlamıştır. Bu dönemden sonra psiko-dilbilim ortaya çıkmış ve ana dil ediniminden hareketle dil öğrenimine yön verilmeye çalışılmıştır.

3.1.2.1. Tarihsel Süreçte Yabancı Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımı

1950’li yıllara kadar, Fransızcada olduğu gibi yabancı dil öğretiminde kullanılan teknoloji çok sınırlı kalmıştır. Bu tarihe kadar kullanılan teknoloji, kara tahta, kalem, defter, sözlük, fiil çekim ve dilbilgisi kitaplardır. Görsel çalışmaları kadife panolarda toplu iğne kullanarak sunma veya hazır kelime ve cümleleri bu panolara iğneleyerek zaman tasarrufu yapılmaktaydı. Bu alanda teknoloji kullanımında kısıtlılığın temel nedeni ise, günün şartları içerisindeki teknolojik gelişmelerdir. 1800’lü yılların sonlarına kadar teknolojik açıdan çok büyük bir ilerleme olmamasına rağmen, genellikle kaydedilen teknolojik ilerlemeler askeri alandadır. İlerleyen yıllarda askeri teknolojik gelişmeler eğitimde her alanda olduğu gibi yabancı dil alanında da kullanılmasıyla yabancı dil teknolojisini oluşturacak ve bu alanda da farklı atılımları başlatacaktır.

1900’lü yılların başından itibaren teknolojik açıdan büyük ilerlemeler kaydedilmiştir. Bu ilerlemelerde yaşanan iki büyük Dünya Savaşı’nın etkisi çok fazladır. Teknolojik açıdan en büyük ilerleme ise 2. Dünya Savaşı esnasında yaşanmıştır. Birinci ve ikinci dünya savaşları esnasında yatırım yapılan teknolojik araştırmalar askeri alanda olmasına rağmen, savaş sonrasında bu askeri teknolojiler sivil alanlara da yansımış ve son 60-70 yıl içerisinde insanlığın görmediği kadar hızlı ve baş döndürücü bir şekil almıştır.

Yabancı dil eğitiminde modern teknolojinin kullanılması fikri ilk kez 1950’li yıllarda ortaya atılmıştır. Bu tarihlerde yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanma fikri ortaya çıkmıştır. Bu yönde başlatılan çalışmalar sonucunda ilk kez televizyon, radyo ve video oynatıcılar kullanılmaya başlanmıştır. Daha sonrasında ise bilgisayarlar yabancı dil eğitimine girerek, teknoloji destekli yabancı dil eğitimini başlatılmıştır.

⁶ HENGİRMEN, a.g.e., s.5

3.1.2.2. Türkiye’de Yabancı Dil Eğitim-Öğretiminde Teknoloji

Ülkemizde ise yabancı dil eğitimi Tanzimat öncesi ve sonrası diye iki kısma ayrılır diyebiliriz. Tanzimat öncesinde yapılan yabancı dil çalışmaları Farsça, Arapça ve Fransızca üzerine olmuştur. Farsçanın yabancı dil olarak itibar görmesinin ve öğretilmesinin kökeni Selçuklulara dayanır. Daha sonraları Osmanlılar döneminde ise ağırlık daha çok Arapça öğrenimine kaymıştır. Türk Milletinin Müslüman olması ve İslam dininin Kutsal kitabı olan Kur’an-ı Kerim’in de Arapça olması, bu dilin öğrenilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinden beri devam eden Farsça ve Arapça eğitimlerine son verilerek batı tarzı ve Avrupai diller alanında çalışmalar başlatılmıştır. Aşağıdaki tabloda Cumhuriyet ile birlikte Avrupai dillerin eğitimindeki artış kendini göstermektedir.

	1924	1927	1935	1941	1950	1960
Almanca	+	+	+	+	+	+
Fransızca	+	+	+	+	+	+
İngilizce	+	+	+	+	+	+
İtalyanca	+	+	+	+	+	+
Latince	–	–	–	+	+	–
Arapça	+	+	–	–	+	+
Farsça	+	–	–	–	+	+

Tablo 1. Cumhuriyetin ilk yıllarında öğretilen yabancı diller⁷

Yukarıdaki tablodan da görüleceği gibi Fransızca, İngilizce, Almanca ve İtalyanca cumhuriyet döneminde her zaman öğretilen diller olmuştur. Latince, Arapça ve Farsça ise dönemlere ve hükümetlere göre değişmiştir. Cumhuriyet döneminde yapılan yabancı dil eğitimleri, cumhuriyetin batıya dönük yüzünün bir nevi yansımasıdır.

⁷ DEMIRCAN, Ömer; Dünden Bugüne Türkiye’de Yabancı Dil, Remzi Kitapevi, İstanbul 1988, s. 92

Cumhuriyetin ilk yıllarında, dönemin yabancı dil öğretimi örnek alınarak dilbilgisi ağırlıklı bir öğretim verilmektedir. “Cumhuriyet döneminin başında, yabancı dil öğretiminde öncelikle okuduğunu anlama, Türkçeye çeviri yapma üzerinde durulurken sonraları, kolay, basit cümlelerle konuşmayı sağlayabilme üzerine çalışmalar yapılmıştır.”⁸ 1927 yılında geleneksel yabancı dil öğretiminin bırakılması ile birlikte, yeni ve daha modern yabancı dil öğretimi konusunda araştırmalar başlamıştır. Bu araştırmalar sonucunda, İsviçreli Prof. Dr. Albert MALCHE’den çağdaş eğitim kurumlarının kurulmasında yardım etmesi için Türkiye’ye davet edildi. Albert MALCHE’nin vermiş olduğu rapor doğrultusunda eğitim-öğretim hayatı ile birlikte yabancı dil eğitimi de yeni bir mecraya kaymıştır. “Bilimsel ve gerçek anlamda yabancı dil eğitim çalışmaları, 1933 yılında üniversite reformuna gidilmesi ile birlikte yurt dışından getirtilen hocaların sunduğu raporlar doğrultusunda”⁹ yapılmıştır. Nazilerden kaçarak Türkiye’ye sığınan ve Türkçe bilmeyen Yahudi Profesörler Türk üniversitelerinde derslere girmeye başlamışlardır. Yahudi bilim adamları, Türkçe bilmediklerinden dolayı yabancı dil bilen asistanlar nezaretinde derslere girmişlerdir. “Doğal olarak yabancı dil bilen asistanlar, kaynak dilden hedef dile yapmış oldukları çevirilerde, gramatikal olarak doğru çeviriler yapmış olsalar dahi, duyguları anlatmada yetersiz kalmışlardır. Bunun sağlıklı bir yol olmadığı görüldüğünden yabancı dil eğitiminin ortaokullara kadar indirilmesi çalışmalarına başlanmıştır.”¹⁰ Buradaki amaç, üniversite eğitimine başlayan gençlerin, yabancı bilim adamlarından aldıkları derslerde aracı olmaksızın, bilim adamının anlattıklarını ve vermek istediklerini tam olarak öğrenmeleridir. Cumhuriyetin ilk yıllarında yabancı dil eğitim-öğretimine verilen önem, sonraki dönemlerde görülememektedir. Cumhuriyet döneminde eğitimi verilen diller ve önem dereceleri, hükümetlere göre değişiklikler göstermiş, planlı bir yabancı dil programı uygulanmamıştır. Tablo 1 ve tablo 2 incelendiğinde batı dilleri süreklilik arz ederken doğu dilleri ise dönem dönem öğretilirken bazı dönemlerde ise müfredattan çıkartılmış, ders saatleri her iki dil gurubunda da artarak eksilmiştir.

⁸ ÖZDEMİR, Emine Soley; Yabancı Dil Öğreniminde Yeni Yaklaşımlar, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü., Yüksek Lisans Tezi, Adana 2006, s. 19

⁹ ÇELEBİ, Mustafa Durmuş; Türkiye’de Anadil Eğitimi ve Yabancı Dil Öğrenimi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:21, yıl: 2006/2, ss. 285-307

¹⁰ Çelebi, a.g.e, ss. 285-307

Yıllar	Orta			Lise				
I. Yabancı Dil	1	2	3	1	2 Ed.	2 Fen	3 Ed.	3 Fen
1924	5	5	5	5	5	5	5	5
1937	5	5	5					
1938				5	5	5	5	3
1947				6/5	6	4	5	3
1949	3	3	3					
1952				5	5	4	5	4
1983 (Lise Yab. Dil Okulu)					9		9	
2. Yabancı Dil				3	3	3	3	2
1931				3	3	3	3	2
1956				3	3	3	3	2
1957				2	2	2	2	2
Arapça				2	2	2	1	1
1924-1931				2	2	2	4	4
Farsça				1	1	1	2	2
1924-1931				6/5	6	4	5	3

Tablo 2. Cumhuriyet tarihinde yabancı dil ders saatleri¹¹

Yukarıdaki tablodan da görülebileceği gibi Cumhuriyetin ilk yıllarında yabancı dil ders saatleri daha fazladır. Tanzimat’tan başlayarak incelediğimiz yabancı dil eğitimimizdeki teknolojik kullanım ise oldukça yenidir. Ülkemizde uzun yıllar teknolojik olarak kara tahta, kalem, defter ve kitaplar kullanılmıştır. Daha sonraları ise uzunca yıllar televizyon, radyo ve video oynatıcılar kullanılmıştır. Bu teknolojik

¹¹ DEMİRCAN, Ömer, “Dünden Bugüne Türkiye’de Yabancı Dil”, Remzi Kitapevi, İstanbul 1988, s.138

aletlerin kullanımı için üniversitelerde dil laboratuvarları kurulmuştur. Fakat kurulan bu dil laboratuvarlarının gerek Fransızca eğitiminde ve gerekse de diğer yabancı dil eğitimlerinde pek faydalı olduğunu söyleyemeyiz. Bu laboratuvarlar, genellikle kabin şeklinde, içinde mikrofon ve kulaklık olan kabin içerisinde öğrencinin yabancı dil eğitimini aldığı bir ortamdı. Televizyon, radyo ve cd çalar gibi teknolojik aletler bu kulaklıklara bağlı bir şekilde idi.

Her ne kadar teknolojik aletler dönemi itibariyle yeterli gözükse dahi, bu laboratuvarlar tasarlanışları açısından olumsuz bir yapıda olduklarından verimi düşürmüşlerdir. Bu dil laboratuvarlarının kabin şeklinde olmaları öğrencilerin birbirleriyle olan iletişimini engellemiş, dinlemeler yapılırken kulaklık kullanılması, öğrencilerin doğal ortamlarını bozmuş ve doğal ortamı bozulan öğrenci ise doğal ortamdaki konuşmaları anlamaz hale getirmiştir. Tüm bunların yanı sıra dil laboratuvarlarındaki teknolojik aletlerin kullanımı hakkında, öğretim üyelerine gerekli eğitimin verilmemesi, bu aletlerin kullanılamamasına neden olmuştur. Ve bu dil laboratuvarları zamanla sadece ismi dil laboratuvarları olan birer basit sınıf haline gelmiştir.

3.1.3. Yabancı Dil Öğretiminde Yaklaşımlar

Daha önce de bahsettiğimiz gibi tüm dünyada, 19 yüzyıla kadar yapılan yabancı dil eğitimi gelişmiş güzel yapılmıştır. Fakat bu tarihten sonra yapılan bilimsel araştırmalar, her geçen gün yabancı dil eğitiminde yeni yaklaşımları beraberinde getirmiştir. Bu tarihten önce, dilbilgisi kurallarını öğrenen öğrenci, belgeler üzerinde işlem yapabilmekte, fakat konuşma yönünden eksik kalmaktadır. Konuşulanı anlayamayan, konuşamayan bir yabancı dil öğrencisi profili ortaya çıkmıştır. “Bu dilbilgisi öğretimi, yabancı dil öğretiminde meydana gelen başarısızlığın nedenlerinden bir tanesidir. Bu nedenlerden birisi de öğrencilerin kafasını salt kuramsal bilgilerle (dilbilgisi kuralları) ile doldurmaktır.”¹² Bu sonucun en büyük nedeni yabancı dil üzerine yapılan araştırmaların eksikliği ve yabancı dil eğitimi teknolojisinin yetersiz olmasıdır. Dil bilgisi öğretiminde ihtiyaç duyulan teknoloji incelendiği zaman, gramatikal bilgilerin verilebilmesi için kara tahta, kalem ve defterin yeterli olduğu görülecektir.

¹² İŞLER, Ertuğrul; DURSUN, Kenan; Yabancı Dil Öğreniminde Metin Seçimi ve Eşşüremlilik, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Dergisi, sayı 7, ss. 15-17

Teknolojik araştırmaların artması sonucunda elde edilen veriler ışığında keşfedilen yeni yöntem ve yaklaşımlar, bu yöntem ve yaklaşımlarla birlikte, metot ve yaklaşımların gerektirdiği teknolojinin kullanılmasından bir süre sonra, bu metot ve yaklaşımların eksikliklerinin tespit edilmesinden dolayı, yerini daha yeni metotlara bırakmıştır. “... Yöntemlerden birçoğunun eksik olmasından dolayı, bu yöntemler terk edilmiştir.”¹³ Tespit edilen eksikliklerin giderilmesi için yeni teknolojik aletlerin kullanıma sokulması, gelişmeyi beraberinde getirirken, her gelişme yeni eksiklik ve yeni metotları beraberinde getirmiştir. Her yeni metot ve yaklaşım ile birlikte, bu yaklaşımların ihtiyacını karşılayacak yeni teknolojinin üretilmesi anlamına gelmektedir. Yabancı dil metotlarının modern hale getirme çabalarının artması ile birlikte, uygulamaya konulan her yabancı dil öğretim metodu, daha öncekilerin tersi gibi görünürken, son zamanlarda ortaya konulan yaklaşımlar artık eski metotlarının her birinin olumlu yanlarının alınmasıyla harmanlanarak yeni bir şekil almıştır. “Bu çok yönlü etkileşimden dolayı ortaya çıkan yöntemlerin çoğu, günümüzde yaygın duruma gelmiş, bazıları da denendikten sonra başarısızlığa uğradığı için bırakılmıştır.”¹⁴ Yabancı dil eğitimi sabit kalmamıştır. Başarısız bulunduğu için terk edilen her metot, yerini daha geçerli bir metoda bırakmıştır. Kullanılmaya başlanan her metot, beraberinde yeni teknolojik aletlerin kullanımı getirmiştir.

Yabancı dil öğretiminde dikkat edilmesi gereken ise, yabancı dil öğretmenin, eğitimini üstlenmiş olduğu öğrencilerine uygun yabancı dil öğretim metodunu belirlemesi ve öğrencinin ilgisini çekecek, motivasyonunu arttıracak teknolojik aletlerin seçimidir. Öğrencinin ilgi alanına göre belirlenen öğretim metodu, uygun eğitim araçları ve teknolojik aletler ile uygulandığı zaman öğrenci dersten zevk alacak ve verim artacaktır. “Yaklaşık olarak 19 yy. da başlayan gramer-çeviri yöntemine dayalı yabancı dil öğrenim metodunun uygulanması, bu verim düşüklüğünün en büyük sebepleri arasındadır. Hâlbuki yabancı dil öğretmenleri yeni gelişmeleri takip ettikleri takdirde, yabancı dilde çeviri-gramer yönteminin tüm Avrupa’da 1920’lerde hemen hemen son bulunduğunu”¹⁵ göreceklerdir. Bu yöntem tek başına yeterli bir yöntem değildir. “Yabancı dil öğretiminde dört temel unsur bir araya gelmedikçe eğitim başarılı olamaz. Bu dört

¹³ CIBAROĞULLARI, Funda; Edebi Metinlerin Yabancı Dil Fransızca’nın Öğretiminde Kullanımı, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana 2007, s. 1

¹⁴ HENGİRMEN, a.g.e., s. 12

¹⁵ YÜCEL, Sefa; Türkçe’nin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi ve Avrupa Dil Ölçeği, Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, , Cilt3, Sayı 4, Ankara, 2005, ss. 419-429

unsur: yöntem, eğitim araçları, eğitim ortamı, öğretim tekniği.”¹⁶ Görüldüğü gibi yabancı dil öğretimi tamamen bir bütünlük arz etmektedir. Öğretim metodu, araç gereçlerin kullanımı, fiziksel şartlar ve öğretim tekniğinin uygun seçilmesi ve esnek olması başarıyı tetikleyecektir. Yabancı dil öğretmenlerinin tüm bu modelleri ve yeni bulunan metotları iyi bilmesi ve kendini geliştirmeleri gerekmektedir. Bir yabancı dil öğreticisi öğrencilerine;

“Öğrendiği yabancı dili konuşan birisini anlaması, öğrendiği yabancı dili doğru konuşması, öğrendiği yabancı dilde yazılan bir yazıyı okuyup anlaması ve o yabancı dili konuşan milletin kültür ve gelenekleri hakkında fikir sahibi olması”¹⁷ konularında bilgi beceri ve yeteneklerini geliştirmeleri yönünde bir donanıma sahip olmalarını sağlamalıdır. Yabancı dil ediniminde temelde birbirini tamamlayan dört becerinin geliştirilmesi söz konusudur.

Yabancı dil öğretiminde, hedeflenen becerilerin öğrencilere kazandırılması için, teorik bilgilerin verilmesinden daha çok pratiğe önem verilmelidir. Pratik ağırlıklı bir yabancı dil öğretiminin öğrenciler üzerinde etkisi oldukça fazla olacaktır. Öğrencilerin pratik ağırlıklı ve teknolojik aletlerin kullanıldığı durumlarda öğrendiklerini unutmadıklarını, teorik olarak öğrendiklerini ise bir süre sonra unuttukları bilinen bir konudur. Pratik yapan öğrenciler, teknolojik aletler kullanılarak yapmış oldukları pratikleri kalıcı olarak öğrenmektedirler. Bundan dolayı teknolojik aletler ile bol pratik yapılan bir yabancı dil öğreniminde, başarı daha fazla olacaktır.

“Yapılan araştırmalar insanların gördüklerinin % 30’unu, işittiklerinin % 20 sini, hem görüp, hem de işittiklerinin % 50’sini, bizzat söylediklerinin %70’ini, bizzat yaptıklarının ise % 90’nını hatırladıklarını göstermektedir.”¹⁸ Akılda kalan öğrenmelerin birçoğunun, öğrencilerin pratik yapmaları sonucunda öğrenildiğini yukarıdaki tablodan anlamaktayız. Buna göre, yabancı dil öğretilirken öğretmenin yaklaşımı kendisinin konuşmasından daha çok öğrenciyi konuşturma şeklinde olmalıdır.

¹⁶ HENGİRMEN, a.g.e., s. 13

¹⁷ TÜRKKAN, Reha Oğuz; Kolay ve İyi Öğrenme Teknikleri, Alfa Yayınları, İstanbul 1997, ss. 227-229

¹⁸ UYAR, Meral; Özel Yabancı Dil Kursları Örneğinde Video Destekli Almanca Öğretimine Eleştirel Bir Bakış, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul 1997, ss. 52-53

3.1.3.1. Yabancı Dil Öğretimini Olumsuz Etkileyen Unsurlar

Yabancı dil öğreniminde başarıyı etkileyen birçok unsur bulunmaktadır. Ders saatlerinin yetersiz olması, yabancı dil öğreten kurumlarda bilimsel anlamda yabancı dil eğitiminin verilmemesi, yabancı dil öğretmenlerinin yetersiz olmaları veya göreve başladıktan sonra kendilerini geliştirememeleri, yabancı dil öğretiminde teknolojinin yeterince kullanılmaması ya da yeni teknolojik gelişmelerin zamanında uygulamaya sokulmaması gibi birçok unsuru yabancı dil öğretiminde başarıyı olumsuz etkileyen unsurlardan bazıları olarak sayabiliriz. “İyi öğretmek için niceliğe değil niteliğe gereksinim vardır.”¹⁹ Yabancı dil öğretmenlerinin, yabancı dil öğretim metotlarını tam anlamıyla bilmemeleri, çağdaş yabancı dil öğretim metotlarını takip etmemeleri, orta öğretim kurumlarındaki yabancı eğitiminin başarısız olmasını beraberinde getirmektedir.

Öğrenci yabancı dil öğretiminde uygulamaya katılmadığı için, yabancı dili pratikte nerdeyse hiç kullanamaz. Bunun sonucu olarak da yükseköğreniminin sonuna kadar yabancı dil dersleri almasına rağmen öğrencinin yabancı dille ilişkisi yok gibidir. Yabancı dil öğretiminde başarıyı olumlu etkileyen unsurlarda mevcuttur.

3.1.3.1.1. Yöntem

Yabancı dil eğitimi, gelişmiş güzel yapılabilecek olan bir eğitim değildir. Tüm dünya tarafından bilinen ve geçerliliği olan yabancı dil öğretim metotları yerine ve amacına uygun olarak uygulanmalıdır. Burada dikkat edilecek olan bir başka husus; uygulanacak olan yabancı dil metotları ile günün teknolojisinin uygun bir şekilde harmanlanmasıdır. Güncel olan teknolojinin yabancı dil öğretiminde etkin bir şekilde kullanılması, yabancı dil eğitim ve öğretiminde başarıyı olumlu yönde etkileyecektir. Teknoloji kullanmadan uygulanacak olan metot, öğrencinin sıkılmasını, dersten soğumasını ve yabancı dil öğretiminden uzaklaşmasını beraberinde getirebilir. Teknolojinin kullanımı ise öğrenciyi güdüleyerek yabancı dil eğitimine istekli, öğretimine ise hazır gelmesini sağlayarak öğrenciyi öğrenme etkinliğinin daha etkin ve kolay olmasını sağlayacaktır. “Yabancı dil öğretim metotlarından bazıları; Dilbilgisi-çeviri yöntemi, doğal yöntem (The Natural Method), Berlitz yöntemi, direkt yöntem (direct method), işitsel-dilsel

¹⁹ İŞLER; DURSUN, a.g.e, s. 15 – 17

yöntem, telkin yöntemi (suggestopaedia), bilişsel yöntem, işitsel – görsel yöntem (audiovisual method), iletişimci yöntem (communicative method), seçmeci yöntem (eclectic method), sokrates yöntemi”²⁰ dir. Öğrenci, öğretmen ve imkanlar dahilinde seçilecek olan bir metodun teknoloji ile birlikte kullanılması başarıyı direkt olarak etkileyecektir. Fakat biz burada, en çok kullanılan yabancı dil öğretim yöntemlerinden önemli olan birkaçından bahsedeceğiz.

3.1.3.1.2. Dilbilgisi – Çeviri Yöntemi

Bu yöntem en eski yabancı dil yöntemidir. Büyük bir çoğunlukla terk edilmesine rağmen geçerliliği halen devam eden bir eğitim modelidir. Çeviri yaparak yabancı dil öğretmek, her iki dildeki farklı alanlardaki yapıların aktarılması ve öğrenilmesinde en etkili yöntemdir diyebiliriz. Çeşitli alanlarda yapılacak olan çeviriler, yabancı dili öğrenen kişiyi, birçok konuda bilgi sahibi yapacaktır. Bu yöntemin en olumsuz tarafı ise, öğrencinin konuşma ve dinleme yönünden eksik bırakmasıdır. Bu yöntemi uygulamadaki mantık, öğrenci gramer yapılarını öğrenecek, öğrendiği bu gramer yapılarını kâğıt üzerinde kullanarak cümle kurduğu gibi, aynı şeyi beyninde yaparak cümlede kurmuş olacaktır. Burada dikkatlerden kaçan nokta ise öğrencinin – bunu başarsa bile – işitme noktasında eksiklik yaşayacağıdır. Fakat yine de diğer yöntemlerden uygun olanlarla harmanlanması, yabancı dil öğrenen kişiye faydalı olabilir.

3.1.3.1.3. Doğal Yöntem

Bu öğretim modeli yazma ve okumayı tamamen terk ederek sadece seslere dikkat ederek, kişiyi konuşturmayı hedefleyen bir yöntemdir. Bu yöntemde hedeflenen, telaffuz hatalarının sıfıra indirilmesi, dinleme becerisinin geliştirilmesidir. Bu yöntem, konuşma ve dinleme becerilerini kazandırırken okuma ve yazma becerilerini kazandıramamaktadır. Avrupa dil portföyünde yer alan yabancı dil eğitiminde 4 becerinin kazandırılması hedefini sağlamamaktadır. Yabancı dil yetisini kazanan bir kişi bu yöntemle, ilgili dilin kullanıldığı ülkeye gittiği zaman okuması yazması olmayan bir insan profiline sahip olarak gidecektir. Bu eksiklik, kişinin oldukça zorluk yaşamasına neden olacaktır.

²⁰ HENGİRMEN, a.g.e., s. 12

3.1.3.1.4. Berlitz Yöntemi:

Berlitz yönteminde temel amaç dört temel beceriyi geliştirmektir. Anlama-dinleme, anlama-okuma, konuşma ve yazmanın geliştirilmesi asıl hedeftir. Dört becerinin de aynı anda geliştirilmesinin hedeflendiği bir yöntemdir. Bu yöneme göre, öğrencinin dört becerisinin de aynı anda eğitime başlanmasıdır.

3.1.3.1.5. İşit Konuş Yöntemi:

Bu öğretim yöntemi, tamamen konuşmaya yönelik bir modelidir. Hedef öğrencinin duyduğunu tekrarlaması yoluyla taklide gitmek ve konuşmaya sevk etmektir. Bu yöntem ile Doğal yöntem hemen hemen benzer yöntemlerdir. Bu yöntem ile doğal yöntemin güçlü yönleri ile zayıf yönleri aynıdır. Konuşma yoluyla anlaşma yönünden oldukça güçlü olmalarına rağmen okuma – yazma gerektiren alanlarda ise eksiktir.

3.1.3.1.6. Görüntülü (Visual) Öğrenme:

Bu model öğrenciye Video, VCD, CD-Rom, sinema gibi görsel öğeleri izleterek, yabancı dili öğretmeyi hedefler. Bu yöntemle öğrenciler, seyrettikleri şeyleri taklit ederek öğrenebilirler. Bu yönteminde eksik tarafı okuma – yazma noktasında öğrencinin eksik kalmasıdır.

3.1.3.1.7. Bilişsel Yöntem:

Bilişsel yöntem, dilbilgisi öğretme yöntemine dayanır. Hedef, öğrenciye dilbilgisi kurallarını en ince ayrıntısına kadar öğretmek ve bu bilgilerden hareketle öğrencilerin bilinçli olarak dili konuşmalarını sağlamaktır. Bu yöntemde öğrencinin, öğrendiği gramer kurallarını bilinçli bir şekilde bir araya getirerek cümle kurarak konuşmasını hedefler. Fakat bu yöntemde en büyük eksik, uygulama eksikliğinden dolayı hem konuşmada sıkıntılar yaşanması ve hem de işitme noktasında sıkıntılar yaşanmasıdır.

3.1.3.1.8. Uykuda Öğrenme Modeli:

“Bu modele göre, uykunun ilk aşamasında öğrencilere verilen bilgilerin uyandıkları zaman ne kadarının hatırladığının tespiti. Fakat bu yöntemde öğrencilere

bir şeyler öğretildiği henüz kanıtlanamamıştır.”²¹ “Yabancı dil eğitimde yukarıda bahsedilen yöntemlerin birisi veya birkaçı birden uygulanabilir.”²² Öğretmen, öğrencinin özelliklerine göre eğitim planlamalarını yaparken yukarıda saydığımız yöntemlerin tamamından yararlanmaya çalışarak, bir metodun eksikliğini diğer metot ile kapatma yoluna da gidebilir. Başarılı olmada yönetici konumundaki öğretmenin rolü çok büyüktür.

3.1.4. Yabancı Dil Öğretim Tekniklerinin Uygulanması:

Yabancı dil öğretiminde, Yabancı dil öğretim metodu kadar önemli olan bir başka husus ise yabancı dil öğretim tekniğidir. Yabancı dil öğretim tekniği, öğretim metodunun sınıf içerisindeki uygulama şeklidir diyebiliriz. Bundan dolayıdır ki; yabancı dil öğretim tekniği olmaksızın metodun uygulanması, başarı oranını düşürecektir.

Yabancı dil öğretme tekniği, öğretmen tarafından yıllık planlar hazırlanırken hazırlanmalı ve günlük planlar içerisine yerleştirilmelidir. Öğretilecek olan konunun, öğrenciye hangi teknik ile verileceğinin önceden belirlenmesi olayıdır. Bunun içinde öğretmen, kullanacağı tekniği önceden belirlemelidir. Hangi konunun hangi tekniklerle öğretileceği önceden belirlenirse başarı daha kolay olacaktır.

Yabancı dil öğretiminde kullanılan yabancı dil öğretim tekniklerinden bazıları:

3.1.4.1. Gösteri Tekniği:

Gösteri tekniği, öğrencinin duyu organlarına hitap ederek, işin nasıl yapılacağını öğretmeyi amaçlayan bir öğretim tekniğidir. Bu teknikte, öğretilmek istenileni öğretmen yaparak öğrenciye gösterir. Daha sonra ise öğrenciden yapması istenir. Burada öğrenci gördüğünü yaptığı için, daha önce bahsettiğimiz % 90 oranındaki öğrenme olayı gerçekleşecektir. Bundan dolayı da oldukça etkili bir yabancı dil öğretim tekniğidir.

Gösteri tekniği, öğrencinin bizzat kendisinin yapmasını öngördüğünden dolayı hem işitsel özelliğini geliştirecek hem de düşüncelerini ifade etme özelliğini kazandıracaktır.

²¹ TÜRKKAN; a.g.e, ss. 227-229

²² KUZECİ, Deniz; Yabancı Dil Öğretiminde Genel Becerilerin Kazandırılması, Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Dergisi, sayı 18, ss. 13 – 27

3.1.4.2. Soru – Cevap Tekniği:

Sokrates'ten günümüze kadar kullanılmış olan etkili bir tekniktir. Amaç, yabancı dil öğretim aktivitelerini daha etkili kılmaktır. Soru-cevap tekniği derken, soruların hem yazılı ve hem de sözlü olması anlamına gelir. Öğretmen soruları daha önceden hazırlamalıdır. Fakat derste, bu teknik uygulanırken ortaya çıkan büyük sorun, öğrencilerin derse katılımlarının düşmesidir. Soru sorulurken amaç, öğrencinin daha önceden öğrenmiş olduğu bilgileri ne kadar hatırladığını tespit etmek ve eski bilgilerin tekrarını yaparak bir nevi gözden geçirmektir. Bundan dolayı soru-cevap tekniği mutlaka kullanılması gereken tekniklerden birisidir.

3.1.4.3. Drama ve Rol Yapma Tekniği

Drama ve rol yapma tekniği, daha çok öğrencinin kelimeler ile hisler arasındaki bağları kurmasında yardımcı olur. Bunun yanı sıra öğrenci, drama yaparken toplum içerisindeki farklı sosyal statülerde bulunacağından sosyalleşmiş olur. Sosyal hayat içerisinde alınacak her rol, farklı bir konudaki kelime, cümle, kalıp ve deyimleri öğretecektir. Öğrencilerin tüm kazanımlarının yanı sıra, sosyal aktiviteler olmasından dolayı da dersi daha eğlenceli ve sürükleyici hale getirerek verimi arttıracaktır.

3.1.4.4. İkili ve Grup Çalışmaları:

Öğrencilerin bir araya gelmek suretiyle, en az iki kişiden oluşan ekipler kurarak yaptıkları faaliyettir. Yabancı dil öğreniminde, gruptaki öğrenci sayısı 10'u geçmemelidir. Yabancı dil öğreniminde en faydalı olabilecek olan grup, iki öğrenciden oluşacak olan guruplardır. İki kişiden oluşan guruplar, yabancı dil öğreniminde en çok kullanılan gurup türüdür. Çünkü ikili guruplar özellikle diyalog kurmalara ve karşılıklı soru-cevaplara imkân tanır. Doğal olarak kurulacak olan diyaloglarda oyuncu sayısı arttıkça gruptaki insan sayısı da artar. Ama bu soru-cevap aktivitesine çok uygun olmaz. Çünkü sayının artması beraberinde zaman sorununu getirecektir. Zaman içerisinde kişiye düşen rol ve rolün zamanı kısa olacaktır. Gerek ikili ve gerekse de fazla sayılı guruplarda temel esas dayanışmadır.

Yukarıda saydığımız yabancı dil öğretim tekniklerinin dışında, konumuzla ilişkisi pek fazla olmadığından dolayı değinmediğimiz birçok yabancı dil öğretme tekniği daha

bulunmaktadır. Fakat önemli olan öğretmen tarafından eğitim – öğretim yılı başında programlar hazırlanırken, günlük programlarda uygun olan tekniklerden bir veya birkaçının konuya göre seçilerek sınıf içerisinde uygulanmasıdır.

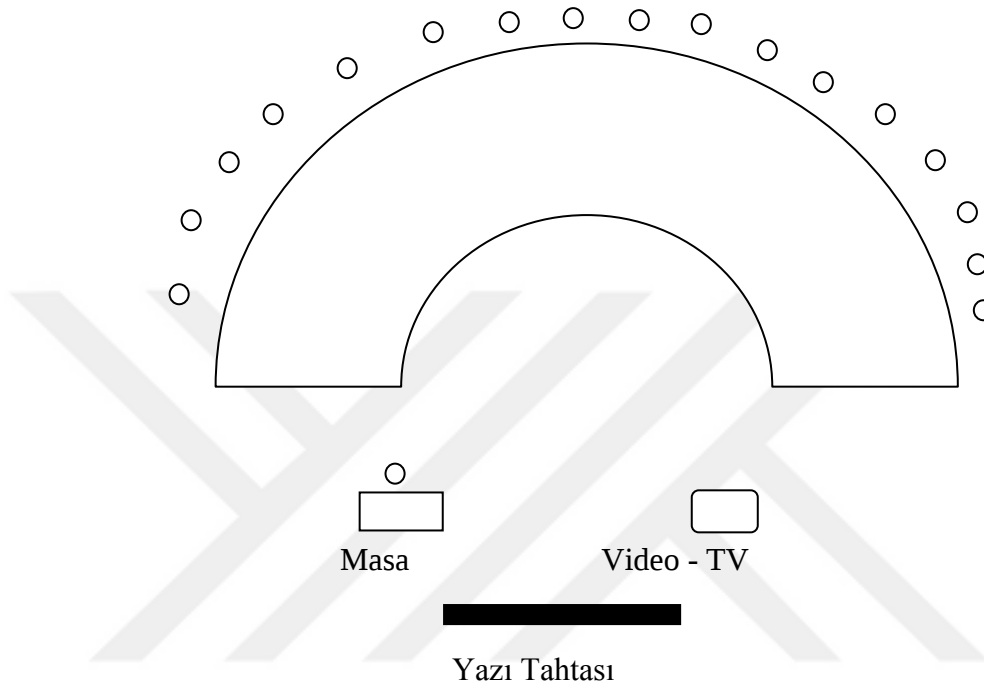
3.1.5. Fiziki Şartlar (Dil Laboratuvarları)

Yabancı dil öğreniminde, özellikle 1960'lı yıllardan sonra, dil laboratuvarlarının önemli olduğu anlaşılmıştır. Bundan dolayı yabancı dil öğreten her kurumda, yabancı dil laboratuvarları kurulmuştur. İlk kurulan yabancı dil laboratuvarlarında radyo, teyp, televizyon, video, tepegöz gibi teknolojik aletler bulunmaktaydı. Eğitim teknolojisindeki her gelişmeden sonra, bu laboratuvara bazı eklemeler ve çıkarmalar yapıldı. Görsel ve işitsel öğelerin kullanılmasının yabancı dil öğretiminde önemli olduğunun anlaşılmasından sonra bilgisayarlar, bu laboratuvarlarda hâkim olmaya başladılar. Bilgisayar teknolojisinin bu ortama girmesi, başarıyı ve güdülenmeyi de arttırmıştır. İlk laboratuvarlar, kabin şeklinde tasarlanan laboratuvarlardır. Laboratuvarlar içerisinde bulunan kabinler, öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurmasını engellemektedir. Kulaklardaki kulaklıklar, dinleme noktasında doğal ortamı bozmakta, yüksek ses ortamı öğrencinin çok iyi duymasını sağlamaktadır. Bu tarz tasarlanan dil laboratuvarında eğitim alan bir öğrenci, doğal ortamda konuşulanı ise anlamakta sorun yaşayacaktır.

Daha sonra yapılan araştırmaların ortaya koyduğu yeni bulgular, kabin şeklinde tasarlanan yabancı dil laboratuvarları yerine, U şeklinde dizilmiş oturakların daha verimli olduğunu ortaya koymuştur. U şeklindeki yabancı dil laboratuvarları, öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurmalarını kolaylaştırmaktadır. Bu diziliş, yabancı dil öğreten öğretmenin sınıfına da hâkimiyetini kolaylaştırmaktadır. 1960 ve 1980 yılları arasında dinleme işleminin en sağlıklı biçimde yapılabilmesi için dil laboratuvarları kurulmuştur. “Dinleme kadar konuşmanın da önemli olduğu anlaşıncı son on – on beş yıl içerisinde dil laboratuvarları kabinlerin iletişimi engellemesi üzerine, yavaş yavaş önemini yitirmiş, yerini U biçiminde iletişimi daha rahat sağlayabilecek küçük sınıflara bırakmıştır.”²³ Hengirmen; “Beş on yıl önceye kadar çağdaş eğitim ortamı denince akla hemen dil laboratuvarı geliyordu. Oysa dil laboratuvarları artık bilinçli çevrelerde

²³ HENGİRMEN, a.g.e., s. 49

bırakılmaya başlanmıştır”²⁴ demektir. Buna karşın, yabancı dil laboratuvarlarını Hengirmen’in başkanı olduğu TÖMER kurumu, bilimsel bir tarzda yeniden tasarlayarak kullanmıştır. Bu ortamın özellikleri şöyle sıralanabilir:

Şekil 1. Hengirmen’in önerdiği "U" şeklindeki yabancı dil sınıfı

“U biçiminde olan bu sınıf düzeninde öğretmen tüm öğrencilerle rahatlıkla iletişim kurabilecek bir yerde bulunmaktadır. Öğrenciler tek sıra olarak oturdukları için öğretmen öğrencilerin yazdıklarının doğru olup olmadığını kontrol edebilir. Yazı tahtası emayeden yapılmış olup renkli kalemle yazılıp silinebilir. Tebeşir tozu yoktur. Öğretmenin sağ tarafında video, televizyon ve teybin bulunduğu bir dolap yer alır. Sınıflar 20-25 m² büyüklüğündedir. Bu nedenle kulaklıklara gerek kalmadan ses iletimi iyi düzeyde sağlanabilir. Her sınıfta ortalama 8-14 öğrenci eğitim görür.”²⁵ Buradan da görüleceği gibi yabancı dil laboratuvarı ortadan kalkmamış, sadece yapılan araştırmalar neticesinde yeniden tasarlanmıştır. Yabancı dil laboratuvarlarının var olması, yabancı

²⁴ HENGİRMEN, a.g.e., s. 59

²⁵ HENGİRMEN, a.g.e., s. 61

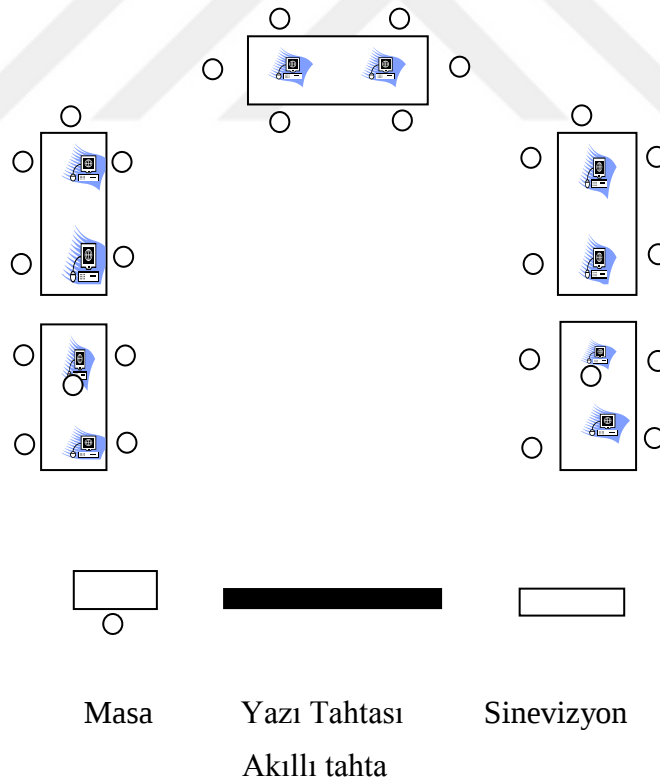
dil öğretimindeki kalite ve başarıyı da olumlu bir şekilde arttırmaktadır. Fakat TÖMER’de kullanılan bu yabancı dil laboratuvar şekli, aralardan geçişleri sağlamadığından dolayı öğretmen veya öğrencilerden birinin diğer tarafa geçmesi için, sınıfı boydan boya geçmesi demektir. Yapılacak olan grup çalışmalarında, bu türdeki sınıfların dezavantajı zaman kaybı olacaktır.

Hengirmen’in bize kaynaklık eden kitabının 1999 yılında basıldığını göz önünde bulundurarak, TÖMER bünyesinde tasarladığı ve faydasını gördüğünü ifade ettiği sınıf yapısının da yeniden gözden geçirilmesi, öğrenci geçişlerinin rahatlıkla yapılmasına imkân veren yeni şeklinin daha verimli olması sebebiyle uygulamaya sokulması verimi daha da artıracaktır. Araştırmamız sonucunda ulaştığımız veriler ışığında önerebileceğimiz yabancı dil laboratuvarı;

Bu sınıfın büyüklüğü yabancı dil eğitimi alacak öğrenci sayılarına göre değişebilir. Fakat öğrenci sayısının azalması, mutlaka başarıyı arttıracaktır. Sınıfın şekli, U şeklinde sınıf biçimidir. Fakat Hengirmen’in kitabında kullandığını söylediği U biçiminden biraz daha farklı şekildedir. Bu sınıf şekli, U şeklinde, masalar birbirine bağlı değil, birbirinden bağımsızdır. Fakat diziliş olarak bakıldığında yine U şeklinde olduğu görülecektir. Bu tip bir sınıf biçimi, grup çalışması için çok uygundur. Aynı masa etrafında oturan öğrenciler, bu düzenlemede birbirleriyle daha iyi diyaloglar kurabilir, grup çalışması yapabilir ve aynı zamanda tüm sınıf olarak aktivitelere katılabilirler. Her masanın etrafındaki öğrenciler, oldukları yerlerde sandalyeleri biraz çevirdiklerinde, tahtayı ve sine vizyonu da görme imkânına sahip olacaklardır. Bu sıra dizilimi, tahtaya kalkması gereken öğrencinin ve öğrenciyi kontrol etmek isteyen öğretmenin, hemen masa aralarından geçerek tahtaya kısa süre içerisinde ulaşmalarını sağlayacaktır. Bu aynı zamanda öğretmenin öğrenci defterlerini kontrol etmesini kolaylaştıracaktır. Tüm bunların yanı sıra, grup çalışması için tahtaya kalkacak olan öğrenciler tüm sınıfı dolaşmadan doğrudan tahtaya kalkacak ve aynı şekilde yerlerine oturacaklardır. Bu da kullanılan zamanı kısaltacaktır.

Masada oturan her öğrencinin ve öğretmenin önünde internet bağlantısı olmalı, bu bilgisayarlar birbirlerine bağlı olmalıdır. Tüm bilgisayarlar, öğretmenin önündeki bilgisayara bağlı olmalı, öğrencilerin önlerindeki bilgisayarların gözetimi, öğretmen tarafından yapılabilmelidir. Yani sınıf içerisindeki bilgisayarlar arasında bağ kurulmalı, ana bilgisayar ise öğretmenin önündeki bilgisayar olmalıdır. Böylelikle öğretmen,

öğrencilerin istenilmeyen sitelere girerek bir taraftan ilgilerinin dağılmasını diğer taraftan da dersin veriminin düşmesini önleyecektir. Duvarda, tahtaya doğru bakan bir sine vizyon olmalıdır. Sine vizyonun yanı sıra yeni icat edilen akıllı tahtalarda aynı işlevi görebilmektedirler. Akıllı tahtaları bilgisayar bağlantısı veya USB bağlantısı ile işlenecek olan ders materyali aktarılabilir. Yabancı dil laboratuvarının her bir köşesinde, iyi ses veren hoparlörler olmalıdır. İzlenilecek olan filmler, dinlenilecek şarkılar, farklı yabancı dil öğretim yazılımları ve internet bağlantıları öğretmenin bilgisayarından, gerek öğrencilerin bilgisayarlarına ve gerekse sine vizyona veya akıllı tahtalara aktarılmalıdır. Yabancı dil laboratuvarında sine vizyon makinesi ve bilgisayar kullanılması video, radyo, teyp, tepegöz gibi aletlerin kullanılmasına gerek bırakmayarak dil laboratuvarının gereksiz aletlerle kalabalıklaşmasını önleyecektir. Sine vizyonun tavana asılı olması en uygun kullanım şekli olacaktır. Yabancı dil laboratuvarında bulunan yazı tahtasının beyaz olması, sine vizyon için gerekli olan perde görevini de görecektir, fakat akıllı tahtada böyle bir sorun bulunmamaktadır.

Şekil 2. Bizim önermiş olduğumuz yabancı dil sınıfı

Yukarıda önerdiğimiz sınıf biçimi, öğretim kurumunun şartlarına göre, öğrenci sayısına göre veya ihtiyaca göre değişikliklere uğrayabilir. Her kurumun kendi yapısına uygun sınıf düzenlemesine gitmesi verimli olacaktır.

3.1.6. Yabancı Dil Öğretiminde Teknolojik Materyaller

Eğitim-öğretim materyalleri, dersin işlenebilmesi, takip edilebilmesi ve konunun pekiştirilerek öğrenmenin sağlanması için öğretmen tarafından, öğrencilere uygun olarak seçilen, fazla maliyet olmadan temini ve kolaylıkla kullanımı hedeflenen ders araç ve gereçlerdir. “Öğrenme-öğretme yaşantıları, içeriğinin yapı ve düzenini ifade eden, genelde ucuz ve geçici nitelikte öğrenme ve öğretme yardımcılarıdır.”²⁶ Eğitim-öğretim faaliyetlerinin tümünde olduğu gibi yabancı dil öğreniminde de günün şartlarına ve teknolojik gelişmelerine göre teknolojik aletler ve ders materyalleri kullanılmıştır. Kullanılan bu ders materyallerinin en eski ve etkili Karatahta, defter ve ders kitaplarıdır. Tüm dünyada 1900’lü yıllara gelene kadar karatahta, defter ve kitaplar en büyük teknolojik gelişim ürünü olarak kullanılmıştır. Özellikle 1900’lü yıllardan sonra hızla gelişen teknoloji ile birlikte farklı materyaller bulunmuş ve kullanılmaya başlanmıştır. Karatahta ve defterle başlayan materyal kullanımı, teyp, video, televizyon, tepegöz, slayt makinesi gibi teknolojinin gelişmesi ile birlikte keşfedilen araçlarla zenginleştirilmiştir. “Eğitim araçları 3’e ayrılabilir: 1.Görsel araçlar; kitaplar, yazı tahtası, resim, grafik, tepegöz, slayt makinesi ve akıllı tahta. 2. İşitsel araçlar; radyo, teyp, ses kasetleri ve bantları, pikap ve plaklar, 3. Görsel ve işitsel araçlar; video, televizyon, bilgisayar, bilgisayarlı video, film makinesi ve filmler.”²⁷ Teknolojinin inanılmaz derece ilerlemesiyle birlikte bilgisayar, internet gibi günümüzde en çok kullanılan teknolojik alanlarda bu materyaller arasına katılmıştır.

3.1.6.1. Eski Teknolojili Aletler

Eğitimin başlamış olduğu tarihten bu yana, eğitim materyalleri günün teknolojisine uygun olarak sürekli gelişmiştir. Daha önce de değindiğimiz gibi, 1900’lü yıllara kadar eğitim materyalleri kara tahta, ders kitabı, defter ve gramer kitapları gibi ek kaynaklardan oluşmaktaydı. Fakat 1900’lü yıllardan sonra sanayi devrimiyle birlikte

²⁶ UŞUN, Salih; Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, Nobel Yayınları, İstanbul 2006, s. 8

²⁷ HENGİRMEN, a.g.e., s. 62

her alanda olduğu gibi eğitim alanında da gelişmeler baş göstermiş ve özellikle 1950’li yıllardan sonra ise tamamen seyir değiştirmiştir. 1950’li yıllara kadar kullanılan eğitim materyalleri ile 1950 sonrasında kullanılanlar neredeyse tamamen farklıdır. Bundan dolayı bu materyalleri ikiye ayırdık.

3.1.6.1.1. Kara Tahta

Kara tahta belki de eğitimde bilinen en eski ders materyalidir. Sınıf ortamlarında en fazla kullanılan ve doğru kullanılması durumunda en etkili araçlardan birisidir. “Öğretim konusuyla ilgili yazıların yazılması, anahtar kavramların belirtilmesi, kısa açıklamaların verilmesi, sade şekil ve şemaların çizilmesi işlevsel olarak yazı tahtasında sunulabilir.”²⁸

Yazı tahtasını etkili olarak kullanmak için;

- ✓ Yazı tahtasına öğrencilerin baktıkları açıdan bakmalı ve yazılar açık, net ve okunabilir olmalı.
- ✓ Tahta rastgele kullanılmamalıdır. Öğretmen, tahtayı belli bir plan dâhilinde kullanmalı.
- ✓ Tahtayı yazdıktan sonra öğretmen, öğrencilere not tutmak için yeterli zaman verilmeli.
- ✓ Tahtaya yazılanlar hemen silinmemeli.
- ✓ Anlatılmak istenilen herhangi bir şey varsa öğrencinin yazmasının bitmesi beklenmeli.
- ✓ Mümkün olduğunca renkli tebeşir kullanılmalı.
- ✓ Öğrencinin öğretmenin anlattıkları ve yazdıkları bittikten, anlama olayı gerçekleşikten sonra öğrenci tarafından yazılmalı.

Tahtaya yazılacak olan şeyi önce söyleme ilkesi takip edilmelidir. Bu ilkenin temel yararları:

²⁸ KARAAĞAÇLI, Mustafa; Eğitimde Teknoloji ve Materyal, Pelikan Yayınları, Ankara 2004, s.46

- Söyleme yazmadan hızlıdır. Böylece öğrenci beynin sol küresini kullanarak bilgiyi işlemeye başlar.
- Yazının başı görülerek yanlış tahmin yapılması önlenir.
- Tahtaya mesajın yazılması sırasında meydana gelen 3 ile 8 saniye arasındaki sessizlik bilginin kısa süreli bellekte saklanması için zihinsel tekrar yapma fırsatı verir. “Bilgi arka arkaya verildiği durumlarda, sonra gelen bilgi öncekinin kaybolmasına neden olur. 1–2 dakikalık ara bilginin, kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe geçirilmesine imkân verir.”²⁹ Görüldüğü gibi basit gibi görünen kara tahtanın doğru kullanımı çok büyük faydalar getirmektedir.

3.1.6.1.2. Ders Defteri

Ders defteri, öğrencinin ders esnasında öğretmen tarafından verilen bilgilerin not tutularak daha sonrasında tekrar yapılması ile pekiştirilmesinde yardımcı olur.

Defter tutulmasında dikkat edilmesi gereken hususlar;

- Öğrenci öncelikle derste defter yerine klasör içerisinde saklayacak biçimde saman kâğıdından veya benzeri şekilde karalama kâğıtları bulundurmali ve dersteki notlarını bu karalama kâğıtlarına almalıdır.
- Öğrencinin burada her karalama kâğıdına sıralama yapacak şekilde (s.1, s.2 gibi) ayırıcı işaretler koymalıdır.
- Öğretmenin anlattığı konu dikkatlice dinlenerek anlamaya çalışılmalıdır. Anlaşılmayan konular ile ilgili sorular sorulmalı ve konunun anlaşılması pekiştirilmelidir.
- Konu anlaşıldıktan sonra öğretmenin cümleleri ile değil, öğrencinin konu ile anladıklarını kendi ifadeleri ve cümleleri ile deftere yazmalıdır.
- Öğretmenin tahtaya yazdıkları anlaşıldıktan sonra deftere geçirilmelidir.
- Tahtadaki yazılar deftere geçildikten sonra konunun öğrenci tarafından bellekte tekrar edilmesi için kısa bir pekiştirme süreci gerekmektedir.

²⁹ VURAL, Birol; Eğitim-Öğretimde Teknoloji Materyal Kullanımı, Hayat Yayınları, İstanbul 2004, s.78

- Öğrenci günün sonunda okulda karalama kâğıtlarına aldığı ders notlarını evde temiz ders defterine geçirmelidir. Konuyu her aktarmada 10-20 sn kadar ara vermeli ve yazdıklarını aklında pekiştirerek öğrenmeyi tamamlamalıdır.

Bunların yanı sıra boş zamanlarda kısa bir tekrar tüm konuların öğrenilmesinde daha etkili olacaktır. Derste not tutulması ve tutulan bu notlar ile çalışma genelde öğrencinin sorumluluğunda olan bir faaliyettir. Fakat öğretmenlerin öğrencileri bu faaliyete sevk etmeleri, bu faaliyetlere katılmayan öğrencileri ödül ve ceza yöntemi ile teşvik etmeleri gerekmektedir.

3.1.6.1.3. Ders Kitabı

Ders kitapları, eğitimde en eski ve en çok kullanılan materyallerden birisidir. Ders kitabı, Milli Eğitimin müfredatına uygun olarak yazıldığından dolayı gerek öğretmen, gerekse de öğrenci için takip etmesi açısından kolaylık sağlar.

Ders kitabı öğrenciye, verdiği yönergeler ve ipuçlarıyla kendi kendine öğrenme imkânı da verir. Kitaplar resim, alıştırma, oyun gibi farklı ve göz alıcı içerikleri bulundurduklarından dolayı öğrencinin ilgisini çeker. Ders kitabını takip etmesi kolaydır. Öğretmenin öğrenciye ödev vermesi, ödevleri takip etmesi çok kolaydır ve bu konuda oldukça rahatlık sağlar. Kitaplar pedagojiktir. İçerik, basitten karmaşığa, somuttan soyuta, kolaydan zora doğrudur. Ders kitabı, çocuğun düşünme becerileri ve sosyal becerilerini geliştirerek kavramların tanımı, olayların açıklanması, ilkeler, bunlarla ilgili örnek olaylar ve benzeri olası çözümleri vererek öğrenciyi geliştirir. Ders kitaplarına bağlı olarak hazırlanan çalışma kitapları, işlenen konuya paralel olarak, o konuyu pekiştirmek için bünyelerinde aktiviteler barındırır. Sorular oldukça birbirinden farklı, öğrencinin bilgi düzeyini ölçer niteliktedir.

3.1.6.1.4. Yardımcı Kaynaklar

Yardımcı kaynaklar, ders kitaplarına paralel olarak hazırlanan veya aynı doğrultuda olmasa dahi içerik olarak ders kitabını ve müfredatı destekler nitelikte olan kitap, yazılım veya farklı materyallerdir.

Yabancı dil öğreniminde belirlenen yabancı dil öğretim metoduna uygun seçilen ders kitaplarının yanında çalışma kitapları ve öğretmen kitapları bulunmaktadır. Belirli

bir metot dâhilinde yazılan bu yabancı dil öğretim setleri ders kitabı, çalışma kitabı, öğretmen kitabı ve CD’lerden oluşmaktadır. Bu setlerdeki çalışma kitabı, öğretmen kitabı ve CD’ler yardımcı kaynaklardır. Bu setler içerisindeki çalışma kitapları, ders kitabı ile paralel giden konular hakkında sorular, çalışma aktivitelerini içermektedir. Amaç, öğrenciye öğretilen konular hakkında bir pekiştirme sağlanmasıdır.

Yabancı dil öğretim metodunda tercih edilen eğitim setlerinin dışında, bu setlerden farklı kitaplarda bulunmaktadır. Bu kitaplar, gündelik yaşamda geçen ortamları diyaloglar ile canlandırarak, farklı ortamların (lokantada, manavda, fırında, seyahat için gerekenlerin yapılması gibi...) kelime terminolojilerinin ve gramer kurallarının pratikte uygulamasını verirler. Ayrıca test kitapları, gramer kitapları gibi birçok kitapta vardır. Bu kitapların kullanımı, öğrenciyi tek bir kaynaktan kurtararak hem güdülenmesini arttıracaktır ve hem de kelime dağarcığının hızla artmasında yararlı olacaktır.

3.1.7. Geçmişten Günümüze Teknolojik Aletler ve Kullanımları

Bu bölümde özellikle 1950’li yıllardan sonra Fransızca öğretiminde kullanılan teknolojik aletler ele alınmaktadır. Özellikle 1980’li yıllardan sonra büyük bir atılım olmuştur. Bu tarihten sonra bilgisayarların küçülmesi, ekonomik hale gelmesi gibi nedenlerle eğitimin her alanında kullanılmasıyla birlikte tamamen farklı bir mecraya girmiştir.

3.1.7.1. Tepegöz

Tepegöz, saydam asetatların üzerine hazırlanan slâytların, duvardaki bir perde üzerine yansıtılmasında kullanılan bir araçtır. Tabi sadece saydam asetatlara hazırlanan sunuların büyük perdelerle yansıtılmasına yaramaz bu araç. Aynı zaman da tepegözün üzerine de istenilenin yazılması suretiyle anında yazılan duvara yansıtılabilir. “Görsel öge özelliği taşıyan bir alettir. İşitsel herhangi bir özelliği yoktur. Yansıtma düzeni ile çalışan görsel etkide bir eğitim aracıdır.”³⁰ Tepegöz ile renkli sunular hazırlanarak öğrencilere gösterilebilir. Kullanımı oldukça kolaydır. Fakat tepegözün etkili kullanılabilmesi için, uygun ve iyi hazırlanmış asetat sunularının hazırlanması

³⁰ DEMİREL, Özcan; ALTUN, Eralp; Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, Pegem A Yayıncılık, Ankara 2007, s.79

gerekmektedir. Hazırlanılacak olan asetat sunumlarının tepegözün ekranını tam anlamıyla kapatması gerekmektedir. Aksi takdirde yansıtılan perde de renkli çizgiler gibi rahatsız edici olumsuz etkenler belirecektir. Tepegöz, döneminde oldukça fazla ve etkin kullanılmasına rağmen sine vizyon gibi teknolojik aletlerin kullanılmaya başlaması ile kullanımdan kalkmıştır.

3.1.7.2. Televizyonlar

Televizyon, günümüzde dünyanın hemen hemen her ülkesinde, her eve kadar girmiş olan bir görsel ve işitsel gösterim aracıdır. Televizyon, yabancı yayınları alması, video filmlerinin yansıtılması, internet ortamındaki kaynakların kullanılması gibi görevler üstlenebilecek bir yapıya sahiptir. Geçmişte çok fazla kullanılmasına rağmen, teknolojinin gelişmesi ile yabancı dil öğretiminde kullanımdan kaldırılmıştır. Lakin günümüzde televizyonlar olağanüstü geliş sağlamış ve yabancı dil öğretiminde en etkili teknolojik araç olarak kullanılmaya aday hale gelmiştir.

Günümüzde televizyonlar, bilgisayarların, USB disklerin ve video oynatıcıların rahatlıkla bağlanabildiği bir alet halini almıştır. Bu özellikleri ile televizyonlar sine vizyonların önemini düşürmüştür. Televizyonların internet bağlantısı yapabilecek teknolojiye sahip hale gelmesi ise internet ortamındaki her türlü verinin televizyon aracılığı ile eğitim faaliyetlerinde kullanılması imkanını getirmiştir. Bu hali ile televizyon, akıllı telefon veya internet bağlantısı sayesinde bilgisayarın yerini tutmaya başlamıştır. Televizyon, yakın gelecekte yabancı dil eğitiminde eski önemine kavuşacaktır.

3.1.7.3. Videolar

Yabancı dil öğreniminde video, mutlaka kullanılması gereken bir aktivitedir. Video filmi izleme, öğrencilerin sıkılmamalarını ve dersten zevk almalarını sağlayacaktır. İzlenilen videolar öğrencilere bazı mesajlar verecektir. Eğitim amaçlı hazırlanmış, kısa, belirli konuların kelime ve yapılarını içeren video filmler, hem öğrencilerin derslerden zevk almalarını sağlayacak, hem öğrenilen dilin kullanımını öğretecek ve hem de algılama yeteneklerini geliştirecektir. Fakat öğrenciden yabancı dilde filmin tamamını anlamalarını beklemek doğru değildir. Zamanla öğrenci kendini aşama aşama geliştirecektir. Bunun için ise izlenilecek olan filmleri öğrenilen dildeki alt

yazısı ile birlikte izlemek gereklidir. Bunlarla birlikte internette yapılacak bir araştırma ile izlenilecek olan filmlerin tüm dokümanlarına ulaşarak öğrencilere dağıtılabilir. Böylelikle öğrencileri izledikleri filmlerden daha çok verim almaları sağlanabilir. Video filmlerini izlemenin bir başka yolu da öğrencilere, daha önce çevirileri okunmuş olan filmleri izletme yoludur. İzlenilecek filmlerin çevrilmiş kitapları öğrencilere okutularak daha sonra ise filmleri izlettirebilir. Böylelikle öğrenci daha fazla verim alabilir.

3.1.7.4. Ses Kasetleri

Ses kasetleri veya ses CD'leri, yabancı dil öğretim metodu ile gelen ses kasetleri veya CD'leridir. Bunlar konuların seslendirilmesidir ki bir konu ve anlam bütünlüğünü ifade ederler. Bu ses kasetleri, doğal ortama çok yakın hazırlanmış kasetlerdir. Metot setlerinin yanı sıra hikâye ve masal kitaplarının seslendirmelerini içeren ses kasetleri vardır. Ders takibinde izlenilen ders kitaplarının yanı sıra yardımcı kitaplardır bunlar. Hikâye ve masal kitaplarının seslendirilmesinden başka, öğrenilen yabancı dile ait şarkılar, görüntülü ve alt yazılı kliplerde öğrencilere izletilebilir ve dinletilebilir. Özellikle müzik ve eğlence söz konusu olduğundan öğrenci tarafından günün her saatinde ve her mekânda rahatlıkla dinlenilebilir ve izlenilebilir.

3.1.7.5. Bilgisayar ve Internet

Bilgisayarlar, özellikle 1950'li yıllardan sonra, tüm eğitim alanına girdiği gibi Yabancı dil/Fransızca eğitimine de girmiştir. Fakat 1980'lere kadar bilgisayar teknolojisi, ilk bilgisayarların bir oda büyüklüğünde olması, maliyetlerinin çok yüksek olması gibi nedenlerden dolayı tüm alanlarda olduğu gibi Fransızca eğitiminde de kullanımı hızlı olmamıştır. Fakat araştırmaların her geçen gün artması sonucunda, bilgisayarlar, özellikle 1980'lerden sonra tüm eğitim alanlarında görülmeye başlamıştır. Günümüzde bilgisayarların oldukça ucuzlaması, küçülmesi ve özelliklerinin olağan üstü artmasından dolayı Fransızca eğitiminde olduğu gibi, tüm eğitim alanlarında vazgeçilmez bir unsur olmuştur. Fakat ülkemizde bilgisayar kullanımı, günümüzde dahi yeterince gerçekleştirilmesi mümkün olmamıştır. Bunun çeşitli nedenleri vardır. Bu nedenlerden bazıları; okullarda bilgisayarların yetersiz oluşu, öğretmenlerin yeterince bilgisayar okur-yazarı olmamaları, fiziki şartların buna uygun olmaması gibi nedenleri gösterebiliriz.

Bir yabancı dil laboratuvarında 1980'lere kadar kullanılan tüm teknolojik aletlerin neredeyse tamamını bünyesinde barındırmakta, tüm bu aletlerin işlevlerini tek başına gerçekleştirmektedir. Bilgisayarlar, CD-DVD gibi diskleri oynatabilmekte, bilgisayar ortamına aktarılan kitapları gösterebilmekte, bilgisayar ortamında hazırlanan yabancı dil eğitim programlarının derste kullanılmasına izin vermektedir. Bu saydığımız özelliklerin dışında bilgisayarların daha birçok özelliği bulunmaktadır. Fakat burada en büyük sorun, Fransızca öğretmenlerinin bilgisayarı Fransızca derslerinde nasıl kullanacaklarını bilmemeleri ve öğretmenlere bu konuda gerekli eğitimin, ne üniversitelerde ne de gelişim kurslarında verilmemesidir.

3.1.7.6. Sine vizyon

Sine vizyon bir nevi tepegözdür. Fakat tepegözden farkı, birçoklu ortam oynatıcısının sine vizyona bağlı olması söz konusudur. Bir yabancı dil laboratuvarında, bir bilgisayar ve bir sine vizyon tek başına olağanüstü bir işlev görebilirler. Ders materyallerinin bilgisayar ortamına aktarılması, gerekli Fransızca öğretim programlarının (ek kaynak olarak) hazırlanması sonucunda, bunların sine vizyon ile bir perdeye yansıtılması ile ders işlenebilmektedir. Filmlerin oynatılması, müzik dinletilmesi, kliplerin izletilmesi, internet bağlantısının perdeye yansıtılması gibi unsurların tümü, bu iki teknolojik alet ile mümkün olabilmektedir. Bundan dolayı Fransızca derslerinde sine vizyon, bilgisayar ile birlikte sınıf ortamında mutlaka olması gereken aletlerdendir.

3.1.7.7. Akıllı Tahtalar

Akıllı tahtalar, günümüzde yeni kullanılmaya başlanan teknolojik eğitim- öğretim aletlerindendir. Ülkemizde son dönemde eğitim – öğretim faaliyetlerinde yoğun bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır.

Akıllı tahtalar, dokunmatik olan tahtalardır ve kara tahta kullanımını ortadan kaldırmıştır. Akıllı tahtaların kullanımı ile birlikte tebeşir, tahta kalem ve silgi gibi materyallerde ortadan kalkacak ve tozsuz, mürekkepsiz daha sağlıklı bir eğitim ortaya çıkacaktır. Akıllı tahtalar, daha yeni teknoloji sayılan sine vizyonu da ortadan kaldıracak bir kapasiteye sahiptirler. Çünkü akıllı tahtalar, bir bilgisayara bağlanabilmekte, bu bilgisayardaki gerek dokümanları ve gerekse de çoklu ortam

dosyalarını açabilmekte ve oynatabilmektedir. Akıllı tahtaların başka bir özelliği ise USB bağlantılarının olması ve Flaş belleklerin bağlanabilmesidir. Burada olabilecek olan sıkıntı, öğretmenlerin ve öğrencilerin akıllı tahtaların kullanımı ile ilgili yeterince bilgi sahibi olmamalarıdır. Fakat kısa süre içerisinde deneme yanılma yoluyla gerek öğretmenler gerek öğrenciler bu akıllı tahtaları kullanmayı öğrenerek, hem zaman kullanımını arttıracak ve hem de en yüksek verimi sağlayacaklardır. Her yeni gelişme doğal olarak bir bilgi gerektirir. Öğretmenler de bu bilgiye zamanla sahip olmaları gerekir.

3.1.8. Yabancı Dil Öğretiminde Öğretilmesi Hedeflenen Beceriler

Yabancı dil öğrenimi, tarihsel süreç içerisinde bir aşama kat ederek günümüze kadar gelmiş ve halen de gelişmesini sürdürmektedir. 1950 yılından sonra yabancı dil öğreniminde ana dil edinimi incelenmiş ve ana dil edinimindeki aşamalara göre bazı hedefler ve öğrenciye öğretilmesi gereken beceriler tespit edilmiştir. Bu beceriler, öğrencinin günlük yaşamda yabancı dili kullanabilmesi için mutlaka edinmesi gereken becerilerdir. “Yabancı dil öğretim-öğrenim kavramlarında genelden özele doğru gidildiğinde, günümüz dil öğretim anlayışında, dillerin kendi bölümleri içinde gerçekleştirilmek istenen dört temel beceri olduğu görülür. Bu temel beceriler: Dinleme, Konuşma, Okuma ve Yazmadır. Tüm dünyada bu dört becerinin öğrencilere öğretilmesinin önemi fark edilmiş ve bu dört becerinin kazandırılması üzerine çalışmalar yapılmıştır. Daha önceki dönemlerde yapılan çalışmaların tamamen dilbilgisi üzerine olduğu göz önüne alınırsa, dilbilgisi temelli eğitim alan öğrencilerin, sadece okuma ve yazma özelliklerini geliştireceği, fakat konuşma ve dinleme özelliklerini geliştirmeyeceği ispatlanmıştır. Dilbilgisi temelli eğitim alan öğrenci, konuşma yeteneği olarak kısmen de olsa varlık gösterebilir fakat dinleme özelliğini geliştirici çalışma yapmadığından dolayı, konuşulanı anlaması mümkün olmamaktadır. Konuşma özelliğinde ise gündelik yaşamda kullanılan yaşayan dilin kullanımından ziyade edebi cümlelerin kullanılması söz konusu olacaktır. Sadece konuşma ve dinleme özelliğini geliştirmeye yönelik metotlarda ise okuma ve yazma özellikleri gelişmeyecektir. Bu metoda göre yetişen öğrenci, yabancı bir ülkede gördüğü tabelaları, yönlendirmeleri okuyamayacak ve anlamayacaktır. Gazete, dergi gibi basın yayın materyallerini anlamayacak ve yabancı dil öğreniminin yarım kaldığı zamanla anlaşılacaktır.

Tüm bunlardan hareketle, öğrencilerin dört temel becerisinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bunun için de uygun metot, öğretme tekniği ve bol aktivite yapılarak uygulama alanının geliştirilmesi gerekmektedir. Dört temel beceri aşağıda sırayla ele alınmıştır.

3.1.8.1. Konuşma

Yabancı dil öğretiminde üzerinde en çok durulması gereken beceri konuşma becerisidir. Konuşma becerisi, öğrencinin öğrenilen yabancı dilde doğru ve anlaşılır bir biçimde, gündelik yaşamdaki kullanım şekliyle dildeki öğeleri kullanarak konuşmasıdır. Öğrenilen yabancı dilde konuşmak, o dili konuşan milletin kültürünü kavramak, düşünce yapısını ve değer yargılarını bilmekle olur. Kısacası yabancı dili öğrenmeye ve konuşmaya çalışan öğrenci, aslında o milletin bir ferdi gibi düşünmeyi öğrenmeye çalışmaktadır. Bundan dolayı da yabancı dil konuşurken hata yapmamak, dili düşünerek değil, etki esnasında anında ve düşünmeden cevap vermekle olur. Bu gerçekleşmediği zaman, kişi konuşmayı beceremez. Bundan dolayı da neredeyse tüm amaç, yabancı dili konuşmak olarak görülür. Tüm beceriler önemli olmakla birlikte konuşma becerisini kazandırmak hem en zor olanı ve psikolojik temelleri vardır. En uygun yöntem ve teknikler kullanılmalı öğrenene dilin konuşulduğu ülkede bir müddet kalma fırsatı sağlanmalıdır.

3.1.8.2. Dinleme

Dinleme yabancı dil öğreniminde konuşulanı anlama becerisidir. Dinleme, karşıda konuşan kişinin telaffuzunu kavrayabilmesi, konuşan kişinin vermek istediği mesajı ve anlatmak istediği manayı kavraması, gramer yapılarının konuşma dilindeki ses fonlarını anlaması demektir. “Bu beceri, konuşan kişinin konuşma tarzını (aksanını, telaffuzunu), gramerini, kelimelerini ve iletmek istediği mesajı anlamayı gerektirir. İyi bir dinleyici, bu dört şeyi anlayabilme yeteneğine sahip olan kişidir.”³¹ Dinleme becerisi, kazandırılması hedeflenen dört becerinin içerisinde en zor kazanılanıdır. “Yabancı dil derslerinde dinleme becerisini geliştirmeye yönelik sınıf içi çalışmalara yeterince zaman

³¹ YAGANG, Fan; Listening: Problems and Solutions,
http://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/35906617/Listening.pdf?AWSAccessKeyId=AKIAIWOWYYGZ2Y53UL3A&Expires=1492899359&Signature=h4HV%2BE4Hea0CH5ryLic8yBSe%2BPc%3D&response-content-disposition=inline%3B%20filename%3DListening_Problems_and_Solutions.pdf

ayrılmadığı gözlenmekte, öğrencinin başarısının ölçülmesinde gramer bilgisi ile okuduğunu anlamaya ağırlık verildiği görülmektedir”.³² Öğrenci, hazır bulunuşuna göre duyduğu kelimeyi anlayarak ona bir anlam yükler. Fakat burada genel olarak ortaya çıkan sorun, öğrencinin kendi kafasındaki anlamı yüklemesidir. Dinleme, zannedildiği gibi edilgen bir beceri değildir. Öğrencilerin videoda duydukları seslere en vakıf oldukları kelimeyi yüklemeleridir. Örneğin; video içerisinde geçen “il s’arrete...” tümcesini öğrenciler, sürekli kullandıkları ve çok iyi bildikleri “il s’appelle...” tümcesi ile karıştırmaktadırlar. Bunun nedeni videoda “il s’arrete...” cümle sesli ifade edildiğinde, öğrencilerin “il sammed...” şeklinde algılamaları, duydukları bu sesleri ise kendi kafalarında ona benzer olan “il s’appele...” ses dizisine benzetmeleridir. Cümle ile birlikte dış etkenlerin (gürültü, müzik, kuş cıvıldamaları vs) olması, öğrencinin ses gurubunu tam olarak algılayamamasının en büyük nedenidir. Çünkü aynı cümle dış etkiler olmadan söylendiğinde öğrencilerin büyük bir kısmı tarafından eksiksiz anlaşılmaktadır. Sınıf içi ortam tam olarak doğal ortam özelliği sunmamasından kaynaklanmaktadır. Video seslendirmesine karışan birçok ses yanında aletin işleyişinden kaynaklanan yan etkilerden dolayı öğrenci seslendirmeyi anlamakta güçlük çekmektedir. Video dinleme çalışmalarının devam ettirilmesi bir süre sonra öğrencide algılama yetisinin gelişmesini sağlar ve zamanla anlama olayı gerçekleşir.

3.1.8.3. Okuma

Okuma, konuşma dilindeki seslerin karşılığı olan sembollerin beyinde işlenerek anlam kazandırılması eylemidir. Okuma aktivitesi gerçekleşirken öğrenci, yazılı sembollerin ses karşılıklarını öğrenerek bunları doğru telaffuz etmeli, gramer kurallarını öğrenerek doğru bir şekilde cümle içerisindeki yapılarını vermeli ve en önemlisi de, cümle içerisindeki anlamı kavrayabilmelidir. Okuma aktivitesi, yabancı dil öğreniminin başladığı andan itibaren, konuşma aktiviteleri ile birlikte başlanmalıdır. Okuma, mekanik göz hareketleri, gramer, sözcük, fonetik, heceleme ve zihinsel algılama gibi birçok farklı öğeyi gerektirmektedir. Okuma becerisini geliştirme, öğrenciler için çok verimli bir etkinlik olmaktadır. Çünkü yabancı dil öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu öğrendikleri dili çok fazla konuşmazlar. Oysa yükseköğretimdeki çalışmalarıyla ilgili

³² DEMİREL, Özcan.; Yabancı Dil Öğretimi – İlkeler, Yöntemler, Teknikler, Usem Yayınları, Ankara 1990, s. 106

araştırmada okumaları gerekmektedir. Öğrencilere okuma becerisini kazandırmaya çalışırken, öğrencilerin yaşlarına ve yabancı dil düzeylerine göre metinler, kitaplar seçilmelidir. Seçilen kitapların zorluk derecesi, kolaydan zora doğru olmalıdır. Okutmak için seçilen kitapların içeriğindeki dilbilgisi yapılarının, öğrencinin bildiği ve yeni öğrendiği bilgileri pekiştirmek, dili öğrenilen milletin kültür yapısını ve günlük yaşamdaki olay örgülerini vermesi gerekmektedir. Böylelikle öğrenci hem gramer yapılarını öğrenecek, hem o milletin kültürüne vakıf olacak ve hem de günlük konuşulan dildeki olay örgülerini öğrenecektir.

3.1.8.4. Yazma

Yazma, öğrencinin duyduğu sesleri yazı dilindeki karşılıklarını kullanarak yazı diline dökmesidir. Yabancı dil öğretiminde yazma, belki de en çok ihmal edilen noktadır. Yabancı dil eğitiminde konuşma aktivitelerine ağırlık verildiğinden dolayı, yazma aktivitesi geri planda kalmaktadır. Yazma aktiviteleri, öğrencinin öğrendiği gramer yapılarını kullanmasını ve öğrenerek pekiştirmesini amaçlamaktadır. Eski yabancı dil öğretim metotları tamamen okuma ve yazma üzerine kuruludur. Fakat günümüzde daha çok kullanılan dilin öğretimi hedeflendiğinden dolayı yazma becerisini geliştirici çalışmalar ikinci planda kalmaktadır. Öğrencilerin ders içi aktivitelerde, bol not tutmaları, derse hazırlanırken kelime çıkarmaları ve bu kelimeler yeni cümleler oluşturmaları, öğretmenin ders içerisinde kitapları kapattırarak dikte çalışması yaptırması gereklidir. Böylelikle öğrenci, öğrendiği yabancı dilde bol yazmasından dolayı hem kelimelerin yazımına aşina olacaktır ve hem de cümle kurulması esnasında kullandığı gramer yapılarını daha iyi kavrayacaktır.

3. 2. Bilgisayarlı Eğitim

Bilgisayar destekli eğitim, eğitim – öğretim faaliyetlerinde bilgisayarların rol almalarıyla ortaya çıkan bir kavramdır. Bilgisayar destekli eğitim, eğitim esnasında eğitim-öğretim faaliyetlerinde ekinliklerin bilgisayarla gerçekleştirilmesidir. Bilgisayar destekli eğitimi iyi anlayabilmek için öncelikle bilgisayarlar ile ilgili bilgiye sahip olmak gerekmektedir.

3.2.1. Bilgisayarlar

Bilgisayar, en basit tarifi ile akıllı bir hesap makinesidir. Bir nevi gelişmiş abaküstür. Bilgisayar, en basit bakış açısıyla bir matematiksel işlemci, yani hesap aracıdır. Aslında aygıtın yaptığı işlem; bilgileri saymak değil, işlemektir. Belirli tuşlar aracılığıyla, o tuşlara önceden atanmış olan bazı işlemleri yapan bir makinedir. Bilgisayar, belirli komutlara göre veri işleyen ve depolayan bir makinedir. Bu basit hesap makinesi, son yüzyıl içerisindeki teknolojik gelişmeler ile birlikte olağanüstü gelişmiştir.

Son yüzyıl içerisinde Elektrik-elektronik teknolojisi bulunmuş ve bu teknolojiler, olağanüstü gelişmeleri de beraberinde getirmiştir. Ortamın aydınlatılmasından uzay mekiklerinin elektronik aksamına, uzay mekiklerinden cep bilgisayarlarına kadar akıl almaz teknolojileri insanlığın hizmetine sunmuştur. İleri teknolojilerin icadı ve gelişmesini ise, bu elektrik-elektronik devrimin sonucu olan bilgisayarlar sağlamıştır. Son yıllarda sanattan spora, eğitimden ekonomiye kadar tüm alanlarda ve hayatımızın her noktasına girmiştir. Bilgisayarlar, olağanüstü teknolojik gelişmeler göstererek her alandaki etkisini iyice arttırarak hayatımızın neredeyse vazgeçilmez bir unsuru olmuştur. “Çalışma hızı, enteraktif özelliği, kullanım kolaylığı, bellek gücü, ulusal ve uluslararası iletişim özelliği (internet) ile bilgi kaynaklarına kolayca ulaşabilmesi, görüntünün ve sesin aynı anda kullanılabilmesi, yazılım sektörünün gelişmesiyle kullanılan kaynakların gittikçe çoğalması ve çeşitlenmesi gibi olumlu yanları bilgisayarın yaşamımızda bugünkü yerini almasını sağlamış ve gelecekte daha da önemli olacağını ortaya koymuştur. Dolayısıyla hem bilgisayar eğitimi, hem de bilgisayarla eğitim/bilgisayar destekli eğitim önemli bir sektör haline gelmiştir.”³³ Bilgisayarların ileri teknolojilerinden dolayı tüm alanlarda olduğu gibi eğitim alanında kullanılması kaçınılmaz hale gelmiştir. Günümüzde tüm eğitim alanlarında konunun uzmanları tarafından araştırmalar yapılmakta, eğitim amaçlı yazılım programları ve bu yazılımlara programlarına uygun pedagojik formasyonlar üretilmektedir.

³³ CANGİL, Binnur Erişkon; Yabancı Dil Öğretiminde Bilgisayar, Yaşadıkça Eğitim Dergisi, 64. Sayı, İstanbul, Ekim – Aralık 1999, ss:26-29

Yabancı dil öğretimi, diğer bilim dalları gibi, tarihsel süreç içerisinde dönemin koşullarına, kurallarına, teknolojik gelişmelerine göre bir takım gelişmeler göstermiştir. Fakat yabancı dil eğitimi, sürekli üzerinde araştırmalar yapılan bir alan olmasına rağmen kesin bilimsel verilere oturmuş bir alan değildir. Farklı bilimsel veriler bulunmakta ve bu farklı verilere göre öğretim metotları oluşturulmakta ve uygulanmaktadır. Daha öncede belirttiğimiz gibi bu metotlar, bir süre sonra yerini başka bir metoda bırakabilmektedir. "...Bu bilimsel verilerin bu alanda tam olarak oturmadığının bir nevi kanıtıdır. Diğer bir deyişle, dil öğretimi kesin kural ve prensipleri olan bir bilim dalı olamamıştır."³⁴ Günümüzde yabancı dil eğitimi alanı tam olarak bilimsel veriler üzerine oturtulamamış dahi olsa, kesin olan bir şey vardır ki, her alanda olduğu gibi yabancı dil eğitiminde de bilgisayar kullanımı zorunlu bir teknolojik alettir. Kaldı ki yabancı dil eğitimi alanı, diğer alanlardan daha çok teknolojik aletlere ihtiyaç duymaktadır. Çünkü yabancı dil eğitimi, öğrenilmekte olan dili konuşan insanların davranışlarını, konuşmalarını, birbirleriyle olan iletişim biçimlerini, kısacası o milletin kültürünü bilmekle daha hızlı olur. Bir yabancı dili akıcı bir şekilde kullanmak düşünerek dilbilimsel kuralları bir araya getirmek suretiyle değil, o dilin sahibi olan milletin bir ferdi gibi düşünebilmekle ve etki anında düşünmeden cevap vermekle olur. Bunun için o milletin gündelik yaşantısındaki görüntülerin ve seslerin kaydedilmesi, bunların kullanılması gereklidir. Bunun yanı sıra eğitimi zevkli hale getirmek için yabancı dil eğitimi için hazırlanan oyunların da bu yeni teknoloji ile sunumu daha elverişli ve kolaydır. Bunun için yabancı dil eğitimi teknoloji kullanımına en az diğer alanlar kadar ihtiyaç duymaktadır. Hatta mümkünse en üst düzeyde olmalıdır. Yabancı dil eğitimi alanında ihtiyaç duyulan tüm teknolojik gelişmeleri bünyesinde barındırmasından dolayı bilgisayar ve bilgisayar teknolojileri mutlaka kullanılması gereken eğitim materyalleridir.

3.2.1.1. Bilgisayarın tarihi gelişimi

Bilgisayar, tarihçesi 2000 yıl öncesine kadar dayanan bir tür hesap makinesidir. 1600'lü yıllara kadar, bilgisayar ve dijital bilgisayar diye adlandırılan ilk bilgisayarlar, birer abaküsten ibarettir. 1600'lü yıllardaki bu bilgisayarlar, basit olarak toplama ve çıkarma işleminden başka bir işlem yapamamaktaydılar. 1694 yılında, bilgisayarlar

³⁴ JANITZA, Jean ; "Trois conceptions de l'apprentissage" in *Le Français dans le Monde*, No: 231, Février-Mars. Paris 1990

konusunda biraz daha ilerleme kaydedilmiştir. Bu dönemde bilgisayarlar, bazı özel dişliler aracılığıyla dört işlemi yapabilir hale gelmiştir. Bilgisayarlardaki asıl büyük devrim ise, 1937’de yarı elektronik devrelerin kullanılmasıyla olmuştur. “Bu bilgisayarlar logaritma ve trigonometri hesaplamaları da yapabilmekteydiler. Asıl büyük ilerlemenin öncesini Howard Hathaway Aiken, 1937’de Mark-1” adını verdiği bilgisayarda yarı elektronik devreler kullanmakla yapmıştır. Mark-1 ile delikli kart sistemiyle çalışmasının yanı sıra daha önceki benzerlerinden farklı olarak, logaritma ve trigonometri fonksiyonlarını da yapabilmekteydi. II. Dünya savaşına kadar olan tüm gelişmeler, her ne kadar birer devrim anlamını taşıyor olsa da, bu konuda asıl büyük devrim II. Dünya savaşı sırasında olmuştur. Tüm alanlarda olduğu gibi bilgisayar teknolojisi alanında da savaşın olumlu bir katkısı olmuştur. Bunun temel nedeni savaşı kazanmak için var olan teknolojiden daha ileri teknolojiye ihtiyaç duyulmasıdır. Bu ihtiyaç AR-GE’ye ayrılan kaynakların olağanüstü artmasını sağlamıştır.

II. Dünya savaşı esnasında, Amerikan ordusunun gelişmiş bilgisayar teknolojisine ihtiyaç duyması sonucu, 1945 yılında elektron tüplerin ve RAM belleğin kullanıldığı ENIAC isimli bilgisayar geliştirilmiştir. Bu bilgisayarlar tasarlanmış programları çalıştırabilmekteydi. ENIAC bilgisayarlar, J. Presper Eckert ve John W. Mauchly ekibi tarafından 1945 yılında yapıldı. En büyük özelliği; elektron tüpleri (bugünkü çiplerin atası) ve RAM (Random access memory) bellek kullanılması olmuştur. ENIAC yaklaşık olarak 1 ev büyüklüğüne sahiptir. Elektron tüplerin bulunması ve kullanılması 1960’lı yıllara kadar devam etmiştir. 1960 yılında transistörün bulunmasıyla birlikte elektron tüplü bilgisayarlar da yerini transistörli bilgisayarlara bırakmıştır. Daha sonraları ise transistörli bilgisayarlar yerini entegre bilgisayarlara bırakmıştır. Entegre bilgisayar ise birden fazla transistörün birleşmesinden meydana gelmiş bir devredir. 1960’lı yıllardan sonra elektron tüplerinin yerini önce transistörler, daha sonra da yüzlerce transistörün birleşimi olarak tarif edilebilecek entegre devreler almıştır. Bugün bilgisayar teknolojisinde kullanılan mikroçipler ise, bir çok entegre devrenin birleşip küçültülmüş halidir. Entegre devrelerden sonra ise 1970’li yıllarda mikro çip bulunmuştur. Mikroçipler, binlerce entegre devrenin bir arada kullanılmış halidir diyebiliriz.

Mikroçiplerin geliştirilip kullanılmaya başlanmasından sonra, bilgisayar teknolojisi akıl almaz bir hızla gelişmiş ve yaygınlaşmıştır. Boşluk tüpüne dayalı

bilgisayarlar 1950'ler boyunca kullanımda kaldıktan sonra, 1960'larda daha hızlı ve ucuz olan transistörli bilgisayarlar yaygınlık kazandı. Bunun sonucunda bilgisayarların daha önce görülmemiş bir düzeyde toplu üretimine geçildi. 1970'lerde tümleşik devre kullanımı ve Intel 4004 gibi mikro işlemcilerin geliştirilmesi sayesinde bir kez daha büyük bir gelişim ve güvenilirlik artışının yanı sıra, maliyet düşüşü de yaşandı. Son 60 yıl içerisinde bilgisayar teknolojisinin gelişimi akıl almaz bir ilerleme göstermiştir.

Günümüzde bilgisayarlar, bir kol saatine sığacak ve küçük bir pil ile çalışacak duruma gelmiş durumdadır. Toplumumuz kişisel masa üstü bilgisayarları ve dizüstü bilgisayarları bilgi çağının simgeleri olarak tanıdılar ve bilgisayar kavramıyla özdeşleştirdiler. Günümüzde çok yaygın kullanılmaktadırlar. Bilgisayarlar bu kadar geliştikçe, bu bilgisayarlar için hazırlanan programlarda gelişmiştir. Bilgisayarların ve programlarının bu denli gelişmesi ve seri üretime geçilmesi, maliyeti de düşürmesinden dolayı artık “kişisel bilgisayar”, yani PC olarak hayatın her noktasına kadar yerini almıştır.

3.2.1.2. Bilgisayarların Eğitimde Kullanımı

Günümüzde eğitimde kullanılan birçok teknolojik alet bulunmaktadır. Kullanılan bu teknolojik aletlerin bir kısmını daha önceden tanıttık. Fakat günümüzde neredeyse tüm teknolojik aletlerin yerini tutabilecek ileri teknoloji ürünü bilgisayarlar üretilmeye başlanmıştır. Hafize Keser'in de belirttiği gibi bilgisayarları “en etkili iletişim ve bireysel öğretim aracı”³⁵ olarak nitelendirebiliriz. Bilgisayarlar yapıları ve işlevlerinden dolayı video, teyp, televizyon gibi birçok elektronik aletin işlevini tek başına yerine getirmektedirler.

Eğitimde bilgisayar kullanma fikri ABD'de 50'li yıllarda yapılan çalışmalarla başladı. Somut uygulamalar ise teknik ve teorik yetersizliklerden dolayı gerçek anlamda 70'li yıllardan sonra gelişim gösterdi. Bilgisayar destekli eğitim-öğretimle ilgili akademik çalışmalar ve uygulamalar, Almanya gibi birçok ülkede olduğu gibi, ülkemizde de oldukça gecikmeyle başladı. Almanya gibi birçok Avrupa ülkesi 80'li yıllardan sonra bu gecikmeyi telafi etmek için çalışmalar yaptı. Türkiye'de ise bu

³⁵ KESER, Hafize; Bilgisayar Destekli Eğitim İçin Bir Model Önerisi, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 1988, s. 71

gecikme daha uzun sürdü. 1980 yılından sonra mikroçiplerdeki gelişme, bilgisayarları oldukça küçülmüş ve maliyetlerini düşürmüştür. Bilgisayarların boyutlarındaki ve maliyetlerindeki bu düşüşün ardından eğitimde kullanılması kaçınılmaz olmuştur.

Bilgisayarın eğitim ve öğretimde kullanılmasının birçok nedeni bulunmaktadır. Öğrencinin motivasyonunu arttırması, eğitim programlarının takibini kolaylaştırması, ölçme-değerlendirmede sağladığı kolaylıklardan dolayı bilgisayarlar eğitimin bir parçası haline gelmiştir. Eğitimde kaliteyi arttırdığından eğitimde çok fazla tercih edilmekte yeni yeni programlar üretilmektedir. Bilgisayarın öğrenciyi daha çok güdülemesi, yaşam boyu eğitimi desteklemesi, öğretim programlarındaki çeşitliliği arttırması da eğitimde bilgisayar kullanımının gerekçesi olarak ileri sürmüştür (Alkan, 1997; Arseven, 1986; Keser 1986, s.72). Bilgisayar beraberinde kullanılacak olan bir sine vizyon ile birlikte tepegöz, slâyt makinesi, video, televizyon, teyp, radyo gibi birçok teknolojik aletin yerini tutar. Bu kadar aletin bir dil laboratuvarında bulunması, ortamdaki doğallığı bozduğu gibi kullanım sıkıntılarını da unutmamak lazım. "...ancak, yabancı dil öğretimi için en iyi ve gelişmiş eğitim, bilgisayar ile videonun bir arada kullanılmasıyla yapılabilir."³⁶ Hengirmen'in, bilgisayar ile videonun bir arada kullanılmanın dil eğitimini en iyi şekilde etkileyeceğini kabul etmemize rağmen, daha üzerinden çok geçmeden günümüzde üretilen bilgisayarların tüm bu işlevleri tek başına yerine getirmesi, video kullanımını gereksiz kılmaktadır. Bununla birlikte video gibi bu aletlerin taşınması, bakımının yapılması ve maliyetleri açısından da oldukça külfetli olacaklardır. Bir dil laboratuvarında bir bilgisayarın olması, tüm bu aletlere ihtiyaç kalmaması demektir. Daha ferah bir ortam, daha az bakım maliyeti ve öğretmene ders zamanını daha verimli kullanma olanağı veren bir alettir bilgisayar. Öğretmenlerin bilgisayarları kullanabilecekleri alanlar;

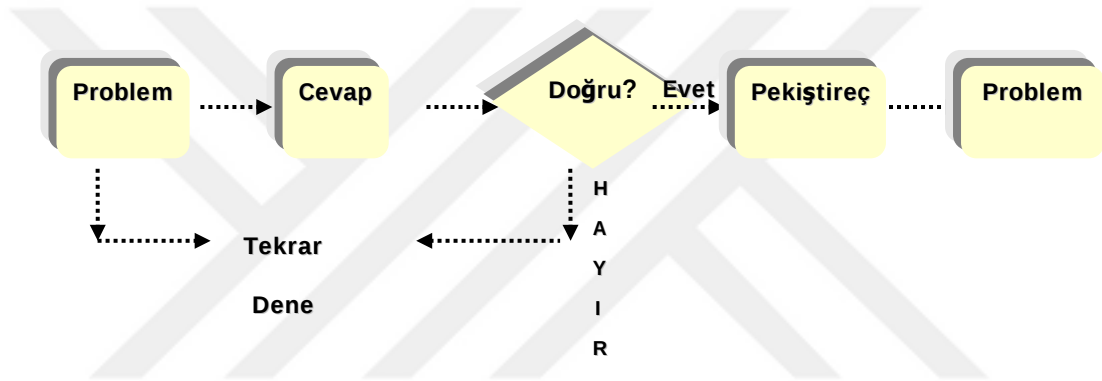
- ✓ Eğitim-öğretim sürecinde görsel ve işitsel özellikli cepte taşınan flaş disklerle yüklü ders programlarının kullanılmasında
- ✓ Bilgisayar ortamında hazırlanmış testlerin anında sonuçlarını görmede
- ✓ Bilgisayar ortamında hazırlanmış gerek testler ve gerek öğretim amaçlı bilgisayar oyunlarını kullanmada

³⁶ HENGİRMEN; a.g.e., s. 63

- ✓ İnternet aracılığıyla her türlü materyale anında ulaşmada
- ✓ Konu ile ilgili testler oluşturmada.

Ülkemizde eğitimde bilgisayar kullanımına geçilmesine rağmen, eğitimdeki kullanım oranı istenilen düzeye ulaşamamıştır. Bunun birçok nedeni vardır. Öncelikle sınıfların bilgisayar kullanımına uygun olmaması, bilgisayar ve diğer aletlerdeki eksiklikler ve kısmen de olsa öğretmenlerin, eğitimde bilgisayarı nasıl kullanacaklarını tam olarak bilmemeleri bu nedenlerden bazılarıdır. Okullardaki en büyük sıkıntı ise, sınıflarda yeterli sayıda bilgisayarın olmamasıdır. Bu konuda bir başka büyük sıkıntı ise öğretmenlerin bilgi düzeylerindeki düşüklük veya kuşak farkından dolayı kendilerini bilgisayarlı eğitime adapte etmekte güçlük çeken eğitici kesiminin olmasıdır. Hatta bir kısım eğitimcilerin bilgisayar destekli eğitimin faydasına inançları dahi düşüklüktür. Bugün, öğretmenlerin birçoğunun bilgisayar kullanmasını bilmelerine rağmen bilgisayarı kendi alanlarında nasıl kullanacaklarını bilmemektedirler. Bundan dolayı bilgisayarlı eğitimin önünde engel gibi durmaktadırlar. Bilindiği gibi bilgisayar uzun yıllar önce ülkemize girdiği halde bilgisayarın tuşuna bile dokunmayan eğitimcilerin varlığı söz konusudur. Diğer teknolojiler gibi bilgisayar teknolojisi de yakından takip edilmesi, bilgisayar hakkında dersler verilmesi, bilgisayar kullanımına başlandıktan sonra muhtemel bocalamayı büyük ölçüde ortadan kaldıracak önceden hesap edilmesi gerekirdi. Bilgisayar kullanımı bireysel anlamda 80'li yıllarda ülkemize girmesine rağmen yaklaşık 20 yıl lüks olarak düşünülmüş son 10 yılda yaygınlaşmıştır. Bilgisayar veya bilgisayar teknolojisini yabancı dil öğreniminde kullanmayan, bunu gereksiz gördüklerini ifade eden eğitimcilerle karşılaşmaktayız. Bu düşünce okullarda gerekli olan dil laboratuvarlarının olmamasından veya teknolojiyi yakından takip edip nasıl kullanacaklarını bilmemelerinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca, bir başka eksiklik olarak ta, uygun yabancı dil öğretim metodunu araştırıp uygulamamalarından ileri gelmektedir. Tüm dünyada 1900'lü yıllarda kullanılan ve sonradan yetersizliklerinden dolayı terk edilen **Bilişsel Yöntemi** (Gramer kurallarını öğreterek dil öğretme yöntemi) hala ağırlıklı kullanma tercihleri de bu süreçte önümüze çıkan olumsuz bir anlayıştır. Bilgisayarlı eğitimde başarılı olunması ancak bilgisayar teknolojisini çok iyi bilen dil eğitimcileri tarafından uygulanmasına bağlıdır. Yabancı dil öğretiminde uzmanlaşmış bilgisayarı çok iyi kullanan ve hatta yabancı dil öğretiminde bilgisayarı nasıl verimli

kullanacağını bilen eğitimcilerle verimli sonuçlar alınabilir. Bu nedenle nitelikli eğitimci yetiştirilmesi gerekir. 1950'lerden beri her dönemde teknoloji ile eğitimci arasında kuşak sorunu ortaya çıkmış, eğitimciler laboratuvarları kullanmak bir tarafa bireysel çabalarla giderilecek küçük sorunları bahane ederek bu laboratuvarlara girmeye cesaret edememişlerdir. Yıllarca bu laboratuvarlar sökülüp takılmış okullarda en güzel yerleri boşuna işgal etmiş, pahalı maliyetlerine rağmen ülke kalkınmasına katkıları olacak yerde eğitim bütçelerine yük olmuşlardır. Sonuç olarak nitelikli eğitici ve teknoloji birlikte düşünülmeli, bu şekilde verimli olunacağı hesap edilerek ne eğitimci teknolojisiz bırakılmalı ne de teknoloji eğitimcinin yokluğuyla bırakılmalıdır.

Şekil 3. Alıştırma ve uygulama programlarının işlevi

“Alıştırma ve Uygulama Programlarının Bilişsel İşlevleri

- Bilginin kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe aktarılması
- Aktarılan bilginin gerektiği zamanda hatırlanıp kullanılmasına yardımcı olma
- Öğrencinin tekrar ve örnekler yardımı ile hatırlamasına ve öğrenmesine yardım etme
- Sınıf öğretimini desteklemesi “³⁷

³⁷ YILDIRIM, Soner; Eğitimde Bilgisayar Uygulamaları, s. 9, <http://slideplayer.biz.tr/slide/10561177/> adresinden 09 Nisan 2017’de alınmıştır.

3.2.1.3. Bilgisayara Dayalı Eğitim Yaklaşımları

Özellikle 1980’li yıllarda bilgisayarlardaki gelişmelerle birlikte, eğitimde nasıl kullanılacağı ile ilgili araştırmalar yapılmıştır. Yapılan araştırmalar sonucunda, bilgisayarların eğitimde yoğun bir biçimde kullanılması, eski eğitim-öğretim metotlarının da değişmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Klasik eğitim sisteminde amaç, bilgiyi insan beynine depolamaktır. Bilgisayarların iyice gelişmesi ve eğitime girmesiyle, artık bilginin, insan beynine depolanması ihtiyacı, çok geniş bilgi depolama teknolojilerinden dolayı ortadan kalkmıştır. İnsan beynine bilgiyi depolamak yerine, insan beyninin kabiliyetlerini geliştirmek gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu gelişme, öğrenme olayının, okul ve zamanla sınırlandırılmasını ortadan kaldırmış, öğrenmeyi tüm yaşama ve tüm ortamlara yaymıştır. İnsan beynin yeteneklerini geliştirmenin en iyi yolu ise “Bilgisayar Destekli” Eğitimdir. Bundan dolayı son yıllarda tüm dünyada eğitim alanında en çok konuşulan konulardan bir tanesi *bilgisayarlı eğitimidir*.

Bilgisayara dayalı eğitim, öğrencilere daha zevkli bir eğitim ortamı sunduğundan dolayı öğrencilerin çalışma süreleri uzun ve öğrenme hızları oldukça hızlıdır. Öğrencinin güdülenmesi, eğitimde kullanılan materyallerin öğrencilerin yaşlarına ve ihtiyaç duydukları alana göre seçilmelerinden kaynaklanmaktadır. Böylelikle eğitim kişiselleştirilmiş olacaktır. Kullanılan materyaller, eğitimin her safhasında değerlendirilerek geliştirilebilir ve daha da faydalı hale getirilebilir. Bu faydalarının yanı sıra, aynı zamanda bireysel öğrenmeye de imkân tanıdığından, eğitimin okul dışına taşınmasında da büyük rol oynar. Sınıf içerisinde, sınıf ortalamasına göre ders anlatan öğretmenin aksine Bilgisayara Dayalı Eğitimde kişisel eğitim verilir. Öğrenci, Bilgisayara Dayalı Eğitim kullanarak sınıf ortalamasına yetişebilir veya üzerine çıkabilir. Böylelikle öğrenci, öğrenmeyi hayatının her safhasında gerçekleştirir. B.D.E.’de iki farklı yaklaşım vardır: *Bilgisayar Temelli Yaklaşım* ve *Bilgisayar Destekli Yaklaşım*.

3.2.1.4. Bilgisayar Temelli Yaklaşım

Bilgisayar temelli eğitim, öğretmenin ikinci planda olduğu, eğitim-öğretim faaliyetlerinin tamamen bilgisayar tarafından yapıldığı bir öğretim yaklaşımıdır. Bu yaklaşımda öğretmen, sadece rehber rolünü oynamaktadır. “Bilgisayar temelli öğretimde, bilgisayar öğretmenin yerini almakta, öğretmen sadece rehberlik

yapmaktadır.”³⁸ Öğretmen, eğitim-öğretim faaliyetlerini düzenler. Bilgisayar ile sorular hazırlanabilir, soru bankaları oluşturulabilir, sınav sonuçları anında alınabilir, sınav sonucunda konu taramaları yapılarak eksik konular tespit edilebilir, öğrencinin eksikliklerine göre geri bildirimde bulunulabilir. “Bilgisayarlar bu modelde, sınav sorularının hazırlanması, soru bankalarının oluşturulması, soru cevaplarının girilmesi, öğrencilerin başarı grafiklerinin elde edilmesi, öğrencilerin başarısız oldukları noktada geri bildirim yapılması gibi konularda kullanılabilir. Bununla birlikte bu testler, bilgisayar tarafından da uygulanabilir.”³⁹ Görüldüğü gibi bu modelde bütün iş yükü bilgisayar üzerindedir. Öğretmen sadece planlama ve düzenleme işlerini yönetmektedir ve öğretmen eğitim-öğretimde daha geri plandadır.

3.2.1.4.1. Bilgisayar Temelli Yaklaşımın Faydaları

Bilgisayar temelli eğitimde öğrenci daha kolay güdülenir. Öğrenmede görsel ve işitsel öğeler kullanıldığından öğrencinin öğrenmesi daha hızlı ve kalıcı olarak gerçekleşir. “Öğrenci, internet bağlantısı yardımıyla da her türlü bilgi, doküman ve yazılıma kolaylıkla erişebilir.

- ✓ Eğitim kalitesi artar ve öğrenim süreci kısalır
- ✓ Bilgisayar temelli öğrenim, öğrenciye araştırma yapma özelliği kazandırarak öğrenmede güdülenmeyi sağlar,
- ✓ Bilgisayar temelli eğitim, öğrencinin dersten zevk almasını sağlar. Böylelikle verim artar.
- ✓ Öğrenciler, bilgisayarı kullanarak bilgilere daha çabuk ulaşırlar.
- ✓ Bilgisayar temelli eğitim, zamandan tasarruf, kolay puan hesaplama, hata olasılığının minimuma inmesini sağlar.”⁴⁰

Bilgisayar temelli eğitim yaklaşımının, eğitimi kolaylaştırdığı ve zevkli hale getirerek verimi arttırması itibariyle önem arz eder.

3.2.1.4.2. Bilgisayar Temelli Yaklaşımın Sınırlılıkları

- ✓ Bilgisayar temelli eğitim için gerekli donanım ihtiyacı vardır.

³⁸ VURAL, Birol; Eğitim-Öğretimde Teknoloji ve Materyal Kullanımı, Hayat Yayınları, İstanbul 2004, s. 190

³⁹ VURAL, Birol, a.g.e., s. 191

⁴⁰ VURAL, Birol, a.g.e., s. 193

- ✓ Okullarda, bilgisayarlı dil laboratuvarlarının sağlanması, yazılımların güncelleştirilmesi gibi hususlar, ek maliyet ve zamana gereksinim duyar.
- ✓ Bilgisayarların kullanımının uygun ayarlanmaması, öğrenci-öğretmen, öğrenci-öğrenci ilişkilerini etkileyerek sosyal ilişkilerin gelişmesini engeller.
- ✓ Bilgisayar, ilköğretimde tercih edilmemeli, daha ziyade lise veya yükseköğretimde tercih edilmelidir.⁴¹

Ülkemizdeki ekonomik sıkıntıların olması bilgisayar destekli eğitimin önündeki en büyük engeldir. Ekonomik engellerin yanı sıra bir başka büyük engel de, yükseköğretimde yabancı dil eğitiminde teknoloji kullanımının öğretilmesi ile ilgili gerekli eğitimin verilmemesi veya verilen eğitimin kısıtlı kalmasıdır. Bundan dolayı yabancı dil öğretmenleri, yabancı dil öğretiminde teknoloji kullanımından kaçınmaktadırlar.

3.2.1.5. Bilgisayar Destekli Yaklaşım

Bilgisayar Destekli eğitim-öğretimin bilgisayar kullanılarak yapılması ve öğretim içeriğinin bilgisayar yoluyla aktarılmasıdır. Bilgisayar destekli eğitim, bilgisayar temelli eğitimde olduğu gibi öğrenciyi güdüler, daha uzun süre çalışmaların devam etmesini sağlar ve öğrencilerin daha hızlı öğrenmelerini sağlar. “Yapılan incelemeler bilgisayar destekli eğitimin eğitsel boyutunu da ortaya çıkarmıştır. Bilgisayara dayalı eğitimin eğitsel değeri başlıca üç faktöre bağlanmaktadır:

“1.Bilgisayar destekli öğrenme materyalini kullanan öğrenciler çalışmalarını daha uzun süre sürdürmektedir. ...öğrenciler daha hızlı öğrenmektedir.

2. Öğrenciler yaşları ve gereksinimlerine uygun materyallerle çalışmaktadır. Öğretimin bu kişiselleştirilmiş şekli etkinliği arttırmaktadır.

3. Bilgisayar destekli öğrenme materyali değerlendirilebilir. Böylece daha gelişmiş materyaller üretilir”⁴²

⁴¹ VURAL, Birol; a.g.e., s. 193

⁴² YILMAZ, Vural; Okullarda Bilgisayar Kullanımının Uzun Vadeli Planlanması, Boğaziçi Beyaz Nokta Derneği Yayınları, İnkılâp Yayınları, İstanbul 1996, s. 22

3.2.1.5.1. Bilgisayar Destekli Yaklaşımın Faydaları

“Bilgisayar destekli eğitimin faydaları;

- ✓ Öğretimdeki kalite ve etkinliği artırır,
- ✓ Araştırma, öğretim vb. aktivitelerin düzenlenmesinde yaşanan zaman sorunlarının aşılmasına yardımcı olur,
- ✓ Güvenlidir.”⁴³
- ✓ Derslerin çekiciliğinin artırır ve öğrenciyi güdüler,
- ✓ İçeriği farklı biçimlerde sunarak eğitime zenginlik kazandırır,
- ✓ Esnek bir öğrenme ortamı oluşturur,
- ✓ Yeni teknolojik gelişmelere ayak uydurma imkânı sağlar,
- ✓ Öğretmenin işlerini kolaylaştırır,
- ✓ Dil laboratuvarlarındaki gereksiz materyallerin ortamı kalabalıklaştırmasını engeller,
- ✓ Öğrencilerin kendi düzeylerine göre çalışma imkânı verir.

3.2.1.5.2. Bilgisayar Destekli Yaklaşımın Sınırlılıkları

Bilgisayar destekli yaklaşımın yararları yanında sıkıntıları da bulunmaktadır. Bilgisayarlarda diğer teknolojik aletler gibi, faydalı özellikleri yanı sıra bireyleri olumsuz yönde etkileyecek unsurları da bünyelerinde barındırmaktadırlar. Bilgisayar destekli eğitimin sınırlılıkları aşağıda verilmiştir.

- ✓ “Her evde bilgisayarın, okullarda ise bilgisayarla donatılan dil laboratuvarlarının bulunması,
- ✓ Öğretmen ve öğrencilerin gerek bilgisayar konusunda ve gerekse de bilgisayar teknolojilerinin nasıl kullanılacağı ile ilgili eksiklikler,

⁴³ SARI, Hakan; Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğretimi İle İlgili Öğrenci Görüşleri, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya 2009, s. 9

- ✓ Materyallerin sağlanması maliyeti,
- ✓ Program ve yazılımların sürekli güncellenmesi ve maliyetleri,
- ✓ Sosyalleşmeyi kısıtlar,
- ✓ Duyusal ve Psiko-motor özelliklerin kazandırmaması”⁴⁴
- ✓ Öğrencilerin bilgisayar başında internetteki farklı sitelere girerek hem boşa zaman harcamaları ve hem de gayri ahlaki durumlara sebebiyet verebilmesi.

3.2.1.6. İnternet

İnternet, dünyanın en ücra köşelerini birbirine bağlayan, bünyesinde her konuda kaynak bilgi ve belge bulunan, üzerinden sosyal, ekonomik, askeri ve eğitim gibi farklı alanlarda faaliyet gösterilen bir teknoloji ürünüdür. İnternet sayesinde dünyanın en ücra köşesindeki insanlar, birbiriyle anlık iletişime geçebilmektedirler. Bu teknolojinin kullanılmasıyla internet etiği diye tabir edilen bir terim doğmuştur. Bu terim, internet kullanıcılarının belirli ahlaki kurallara uymasını tarif eder. İnternetin günümüzde yaygın bir iletişim aracı olarak kullanılması, beraberinde dikkat edilmesi gereken bazı kuralları da getirmektedir. İnternet üzerinde kabul edilebilir ya da edilemez davranışları tanımlayan kurallar "*İnternet Etiği*" olarak adlandırılır. İnternetin tarihçesi nedir?

İnternet, Amerika ile Sovyet Rusya arasındaki çekişmeler sonucunda ortaya çıkmıştır. Gerçek İnternet tarihi Rusya'nın ilk yapay dünya uydusu Sputnik'i fırlatmasıyla başlar. Bu gelişme üzerine bilim ve teknolojiye geri kalmak istemeyen Amerika hükümeti, Savunma Departmanı içerisinde İleri Araştırma Projeleri Ajansı'nı (ARPA) oluşturur. 1962 yılında Olası bir nükleer savaş esnasında, Amerikan ordusunun iletişiminin kesilmemesi için araştırma yapan Paul Baran, internet ağının ilk versiyonunu üretti. Daha sonraki yıllarda ise bu askeri ağ, ticari amaçlı olarak piyasaya sürüldü ve bugünkü halini geliştirerek aldı. İnternetin herhangi bir yöneticisi yoktur. “Bir yöneticisi olmayan bu ağı kullananların tamamı, TCP/IP protokollerini kullanarak birbirleriyle iletişime geçerler. İnterneti kullanan tüm kullanıcılar ortak bir dil kullanarak haberleşirler. Bu teknolojik dile TCP/IP denir. Bu protokoller üzerinden oluşturulan iletişim ağları ile dünyanın herhangi bir yerindeki bir kişiyle sohbet

⁴⁴ SARI; a.g.e, s.14

edilebilir, kültürel değerler paylaşılabilir, herhangi bir ülkenin güzellikleri görülebilir, eğitim yapılabilir, eğitim için hazırlanan materyaller kullanılabilir, ticaret yapılabilir, konferanslara iştirak gibi birçok aktivite yapılabilir. Kısaca internetin hangi amaçlarla kullanılabileceği şöyle listelenebilir;

- Dünyanın en büyük kütüphanelerinde araştırma yapabilirsiniz.
- Farklı ülkelerde yaşayan meslektaşlarınızın yaptıkları çalışmaları inceleyebilirsiniz.
- Mektuplarınız dünyanın her köşesine, elektronik postayla, bedava ve çok kısa zamanda gönderebilirsiniz.
- Dünyanın dört bir yanındaki arkadaşlarınızla sesli-görüntülü sohbet edebilirsiniz.
- Kendi web sayfanızı hazırlayarak çalışmalarınızı yayınlatabilirsiniz.

İnternet destekli öğretimin iki temel boyutu vardır;

1. Öğretmen Merkezli Uygulama: İşlenecek konularla ilgili olarak değişik kaynaklardan dersi zenginleştirmeye yönelik ilgi çekici örnekler bulunabilir. Ders yoğunluğu esnasında öğretmenin farklı kaynaklara ulaşmasını çabuklaştırır. Her öğretmenin her konuyu farklı anlattığı göz önüne alınırsa, bu farklı anlatım tarzlarının ve yaklaşımların internet vasıtası ile paylaşılması öğretmenlerin anlatım tekniklerine zenginlik getirmiş olur.

2. Öğrenci Merkezli Uygulama: İnternet, her şeyden önce öğrenci için de çok geniş bir bilgi kaynağıdır. Ders dışında bilgisini geliştirmek isteyen öğrenciye sıkıcı olmayan renkli, görsel bir bilgi kaynağı sunulmaktadır. Kuru bir bilginin verilmesinden öte görüntülerle desteklenmiş eğlenceli bir bilgi kaynağıdır. Bu yönüyle öğrenciyi bilgiye çekecek ve onu saatlerce bilgiyle baş başa bırakabilecek niteliktedir.”⁴⁵ Bu özelliklerinden dolayı internet, hem öğrenciye ve hem de öğretmene olağanüstü kaynaklar sunarak eğitimi zenginleştirir ve zevkli hale getirir. Bu özelliklerinden dolayı internet, eğitimde kullanılması gereken bir unsurdur.

⁴⁵ HALIS, İsa; Öğretim Teknolojileri Ve Materyal Geliştirme, Nobel Yayınları, İstanbul 2002, s. 142

3.2.1.6.1. Eğitimde İnternette Yararlanma

İnternette yapılan faaliyetlerin amacı var olan okul veya üniversitelerin yerini almak değil, bu okullarda verilen eğitime destek olunması, eğitimin zenginleştirilmesi, bilginin paylaşılmasıdır. “Sanal üniversite girişimlerinin birincil amacı, klasik eğitim veren üniversitelerin yerini almak değil, klasik eğitime katkıda bulunmak ve alternatif bir öğrenme aracı ve kurumu olmaktır. Üniversitelerin birbirleriyle ilişki kurarak, kampüsler arası ders transferinin sağlanması, öğrencilerin diğer üniversitelerden ders alabilmeleri, birbirlerinin akademik ortamlarını teneffüs edebilmeleri, iletişim teknolojilerindeki gelişmeleri kullanarak hizmet veren sanal üniversite girişiminin asıl amaçlarındanıdır.”⁴⁶ Eğitimde İnternette faydalanmak için öncelikle, onu kullanacak kişinin bilgisayar ve internet okur-yazarı olması gerekmektedir. Daha sonra bireyin, internette nasıl araştırma yapacağını bilmesi gerekir. İnternetin bir okyanus gibi derin ve geniş olduğu göz önüne alınırsa, burada bir şeyi arayarak bulmanın ne kadar zor olduğu görülebilir. Bunun için öncelikle öğrencinin ne aradığını iyi bilmesi gerekir. Aradığı konunun içeriğine karar vermesi, bu konu ve içeriği ile ilgili hangi materyale ihtiyacı olduğunu bilmesi gerekir. Öğrencinin yapacağı araştırmanın da bu yönde olması gerekir.

Böylece öğrencinin, yukarıda saydığımız unsurlar için anahtar kelimeler ataması ve aramasını bu anahtar kelimeler ile yapması gerekir. Bu anahtar kelimeleri arama motorlarında aratması gerekir. Tek anahtar kelime kullanıldığı zaman, doğal olarak arama sonuçları çok fazla gelecek ve bilgi çöplüğü oluşacaktır. Gereksiz internet adresleri arasında istenileni bulmak, boşa giden zaman demektir. Bundan dolayı birden fazla kelimeyi bir arada kullanmak, bu internet adreslerinin sayısını düşürecek ve istenileni bulmayı kolaylaştıracaktır. Yani, tek kelimedenden basit tümcelere doğru gitmelidir bu anahtarlar. Örneğin; Fransızca öğretiminde oyunların kullanımı ile materyal taraması yaptığımızda ve bunu Fransızca olarak “les jeux” olarak arama motoruna yazdığımızda karşımıza, oyunlarla ilgili her şey gelmektedir. Fakat bizim ihtiyaç duyduğumuz oyunlar ile ilgili bilgi değildir. Bundan dolayı arama motoruna,

⁴⁶ KARASAR, Şahin; Eğitimde Yeni İletişim Teknolojileri – İnternet ve Sanal Yüksek Öğretim - The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET Octobre 2004,ISSN:1303-6521 Vol.3, Issue 4, Article 16

“les jeux dans fle” gibi basit tümcelerle hedefimize daha yakın arama sonuçlarına ulaşabiliriz.

3.2.1.6.2. Eğitimde İnternet Kullanımının Yararları

İnternet içerdiği kaynak ve bilgi zenginliği ile bir okulun tek başına sağlayabileceği kaynakların çok daha fazlasını sağlar. Öğrenci okulunda olmasa bile kütüphanelere bağlanıp kaynak bulabilir ya da elektronik yayınlardan bilgi toplayabilir. Öğrenmekte olduğu yabancı dil ile ilgili her türlü siteye ulaşarak bilgi sahibi olabilmektedir. Bu kolaylık öğrenciye, öğrenilmesi gereken kültürü öğrenmede kolaylık sağlayacaktır.

İnternet üzerinde her türlü bilgiye ulaşılmasının yanı sıra, internet üzerinde farklı halklardan insanlara ulaşma ve onlarla iletişime geçme olanağı vermektedir. Bu öğrenciye pratik yapma olanağı verecektir. 1997 sonu itibariyle 100.000.000’u aşkın insanın birbirleriyle karşılıklı etkileştiği, bilgi değiş-tokuşu yaptığı bir ortamdır. Bu, internetin sosyal yönüdür. "Pek çok yararlı bilginin birkaç tuşa basmak kadar yakın olduğu dev bir kütüphanedir."⁴⁷ Akıl almaz ölçüde bilgiye ulaşmak sadece birkaç tuşun ötesindedir. Müzikten edebiyata, sanattan astronomiye, tıptan yabancı dile kadar birçok konuda bilgi, bu büyük kütüphanede uygulayıcıları ile birlikte ihtiyaç duyan insanları beklemektedir.

3.2.1.6.3. Eğitimde İnternet Kullanımının Sınırlılıkları

Bilindiği gibi www hizmet birimleri üzerinde seks, pornografi, uyuşturucu, ırkçılık hakkında siteler, sohbet odalarında cinsellik ve ailelerce hoş karşılanmayacak başka bir sürü konu üzerinde tartışan gruplar vardır. İnternetin ikinci dezavantajı bilginin organize olmamasıdır. Kütüphaneler kitapları endeksleyerek bilgiye en kolay bir şekilde ulaşmamızı sağlarlar. Fakat internet ortamında bu şekilde indekslenmiş değildir ve her geçen gün bilgi çöplüğüne dönmektedir. Bu bilgi çöplüğünde çok fazla zaman kaybedilmektedir. Bundan dolayı araştırma yapacak kişinin, internette nasıl araştırma yapılacağını çok iyi bilmesi gerekmektedir.

⁴⁷ ERTURGUT, Ramazan; İnternet Temelli Uzaktan Eğitimin Örgütsel, Sosyal, Pedagogik ve Teknolojik Bileşenleri, Bilişim Teknolojileri Dergisi, Cilt 1, Sayı 2, Mayıs 2008

İnternetin bir başka sakıncası ise özellikle çocukların sosyal yaşamdan koparak sanal bir dünya oluşturmalarıdır. Oluşan bu sanal ortam, çocukların veya gençlerin anti sosyal kişilikler oluşturmalarına yol açmaktadır. Bundan dolayı bilgisayar kullanımının ebeveynlerin kontrolleri altında ve belirli sürede belirli amaçlar için olmalıdır.

3.3. Fransızca Öğretiminde Bilgisayar Teknolojisi

Fransızca öğretiminde bilgisayar teknolojilerinin kullanılması günümüzde başarıyı etkileyen çok önemli bir husustur. Birçok araştırmacı, eğitim dünyasında farklı öğrenme şekilleri ve kavramanın kolaylaştırılması üzerine bilgisayar teknolojisinin etkisini araştırmışlardır. Yapılan araştırmalar, bilgisayar teknolojisinin eğitim dünyasında kullanılmasının kavramayı kolaylaştırdığını ortaya koymuştur. Eimerl (1993), bilgisayar aktivitelerinin kavramsal işlevlerin ve öğrenme süreçlerinin üzerindeki etkileri sorusunun önem kazandığını belirtir. Bu önem kazanma, beraberinde birçok araştırmayı getirmiştir. Fakat araştırmaların sayısı arttıkça, bilgisayarın öğrenimdeki etkisinin büyüklüğü de anlaşılmış ve bilgisayar destekli eğitim, öğretimin olmazsa olmazı haline gelmiştir. Bu vazgeçilmezliği beraberinde getiren en büyük unsur, bilgisayarın öğrenciye görsel ve işitsel öğelerin hepsini birden vermesi, geri dönüt vermesi, yabancı dil laboratuvarında olması gereken birçok elektronik aletin yerini tek başına alması ve öğretim esnasında zamanı en verimli bir şekilde kullanmaya imkân vermesidir.

Şüphesiz bu kadar önemli bir eğitim materyali olan bilgisayarın etkili kullanılabilmesi, yabancı dil derslerinin yöneticisi konumundaki öğretmenin bu konuya hâkimiyeti ile doğru orantılıdır. Bilgisayar destekli Fransızca eğitiminin etkili bir şekilde yürütülebilmesi için, Fransızca öğretmenlerinin (bu gruba tüm dillerdeki yabancı dil öğretmenleri konulabilir), gerek bilgisayar teknolojileri konusunda ve gerekse de bu teknolojinin derste kullanılmasıyla alakalı olarak bilgisayar okur-yazarlığı, teknik-teknolojik bilgisi ve pedagojik eğitimlerinden geçirilmesi gereklidir. “O halde bireylerin lisans eğitimlerini tamamladıktan sonra da öğrenmelerine devam etmeleri, alanları ile ilgili yeni metot ve eğitim materyallerini takip etmeleri gerekir. Alanlarını daha verimli hale getirecek teknolojik gelişmeleri de takip ederek donanımlı bir eğitici olarak eğitime katkı sağlamaları gerekir. Bireylerin öğrenmelerinin sürekliliğini sağlayacak becerileri kazanmalarının bir yolu da bilgi çağının ürünü olan

bilgisayar destekli eğitimidir.”⁴⁸ Bunu sağlamak ise Fransızca öğretmenlerinin yetiştirilirken bu konunun da dikkate alınması ve eğitim programlarının buna göre planlanması gerekir. Yapılacak olan eğitim programı, öğretmen adayına güncel bilgisayar teknolojisini derste etkin bir şekilde kullandırmalı ve okul hayatından sonra da sürekli gelişen teknolojiye ayak uyduracak biçimde bir alt yapıyı içermelidir.

Yabancı dil eğitiminde bilgisayar destekli eğitime tam olarak geçilememesinden dolayı, hala yabancı dil eğitimi başarılı bir şekilde tamamlanamamaktadır. Fransızca/yabancı dil eğitiminin başarılı bir şekilde yapılmamasında birçok etken söz konusudur.

- ✓ Fransızca öğretmenlerini yetiştirirken yeteri kadar bilgisayar teknolojisinin kullanılmaması,
- ✓ Yabancı dil öğretmeni adayına, bilgisayar teknolojisinin yabancı dil eğitiminde etkin bir şekilde nasıl kullanılacağına öğretilememesi,
- ✓ Öğretmen adaylarının, öğretmenlerin yeterli miktarda bilgisayar okuryazarı olmamaları,
- ✓ Öğretmenlerin Fransızca/yabancı dil eğitiminde bilgisayar teknolojisinin kullanılmasına bakış açılarının olumsuz olması,
- ✓ Eğitim kurumlarında gerekli bilgisayar ve teknolojinin bulunmaması,
- ✓ Eğitim kurumlarında bilgisayar laboratuvarlarının olmaması veya yetersiz olması,
- ✓ Okullardaki yabancı dil laboratuvarlarının en son yapılan araştırmalara göre düzenlenmemesi ve buna bağlı olarak gelişen sıkıntılar,
- ✓ Öğrenci ve velisine yabancı dil eğitiminin bir ihtiyaç olarak gösterilememesi,
- ✓ Ekonomik sebepler gibi birçok unsuru sayabiliriz.

⁴⁸ CANGİL, Binnur Erişkon; Yabancı Dil Öğretiminde Bilgisayar, Yaşadıkça Eğitim Dergisi 64. Sayı, İstanbul, Ekim-Aralık 1999, ss. 26-29

Yukarıda saydığımız olumsuz etkenler, bir anda çözülecek ve atlatılacak bir sorun yumağı değildir. Bu sorunların aşılabilmesi, öncelikle kararlı bir eğitim politikasını ve yeterince zamanı gerektirmektedir. Fakat olumsuz etkenler ne kadar çok olursa olsun, öğretmenlerin bu olumsuzlukları aşarak, dersleri bilgisayar desteğinde yapması gerekmektedir. Bu, hem devletin eğitim politikasını olumlu etkileyecek ve hem de zamanın verimli kullanılmasını sağlayacaktır. Öğretmenin özverili bir şekilde yapacağı bu çalışmalar, Fransızca öğretimini direk olarak olumlu ya da olumsuz yönde etkileyecektir.

3.3.1. Bilgisayar Teknolojisinin Dil Becerilerinin Kazanılmasında Kullanımı

Fransızca eğitiminde dört becerinin kazandırılması can alıcı ve bir o kadar da zor çalışmalardır. Öğrenciye dört becerinin kazandırılmasının en iyi yolu görsel-işitsel öğeleri kullanarak öğrenciye, pratik yapma imkânı tanımaktır. Öğrenciye tanınacak olan bu imkân, daha önce bahsettiğimiz büyük oranında kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirecektir.

Dört becerinin geliştirilmesi için tüm dillerin eğitimi ile ilgili olarak araştırmalar yapılmaktadır. Yapılan araştırmalardaki temel hedef ise, yabancı dil öğretim aktiviteleri esnasında takip edilecek olan kaynaklar ve bu kaynakların avantajları ve dezavantajları üzerinedir. Fakat günümüzde yapılan araştırmaların tamamına yakını bilgisayar teknolojilerinin kullanımını işaret etmektedir. Ülkemizde de yapılan bu araştırmaların takip edilmesi ve AR-GE laboratuvarlarının kurulması, ülkemizdeki Fransızca öğretimindeki başarıyı arttıracaktır. Kurulacak olan bu AR-GE laboratuvarlarında bilgisayara bağlı olarak kullanılabilecek eğitim materyallerinin yanı sıra yeni yazılımların ve daha birçok pedagojik unsurların araştırılması gerekmektedir. Bu araştırmalar, başarıyı olumlu yönde etkileyeceği gibi ekonomik anlamda da bir girdi sağlayacaktır. Yapılan araştırmalar neticesinde bulunan araç-gereçler ve üretilen yazılımlar gerek ülke içerisine ve gerekse de ülke dışına pazarlanarak bir ekonomik girdi sağlayacaktır.

3.3.1.1. Dinleme Becerisi Ediniminde Bilgisayar Teknolojisi Kullanımı

Yabancı dil eğitiminde dinleme becerisinin etkili bir şekilde gerçekleştirilmesi ve başarılı olunabilmesi için öncelikle teknolojik aletlerin doğru bir şekilde kullanılması

gerekir. Gerek yabancı dil laboratuvarlarında ve gerekse de laboratuvar dışında teknolojik aletler kullanılırken kesinlikle kulaklık kullanımından kaçınılmalıdır. Kulaklık kullanımı, sesi çok iyi ileterek öğrencinin tamamen duymasını sağlayacak ve kulak bu frekanstaki sese alışkanlık sağlayacaktır. Aynı düzeyde frekanslı sesle dinleme kulakta monotonluk oluşturarak farklı sesleri algılamada sorun olacaktır. Çıplak kulakla dışarıdan herhangi farklı bir sesi kulağın duymasını veya ayırt etmesini engelleyecektir. Bu da öğrencinin doğal ortamını bozacağından dolayı dinleme becerisinin istenilen düzeyde gerçekleşmesini engelleyecek, becerinin gelişmesi tek yönlü olacaktır. Kulaklık yerine, dil laboratuvarlarına yerleştirilecek olan kaliteli hoparlörler dışarıdan gelen seslerle karışacağından kulak doğal ortamında kalacak ve dinleme becerisinin gelişimini olumlu yönde etkileyecektir.

Fransızca öğretiminde dinleme becerisini geliştirmek için bilgisayar teknolojisi çok farklı alanlarda ve şekillerde kullanılabilmektedir. Bilgisayar teknolojisi;

- Takip edilen Fransızca metot kitabı ile birlikte verilen livre d'élève (öğrenci kitabı), Cahier d'exercise (alıştırma kitabı) ve CD ve DVD'lerin Öğretmen Kitabı (guide pedagogique)'na göre kullanılması,
- İnternette hazırlanan gerek konu eğitimi amaçlı ve gerekse de serbest çalışma amaçlı flash animasyonlu Web programlarındaki aktivitelerin uygulanması.
- Yine serbest çalışma amaçlı farklı uzantılı animasyon programlarının gerek konu olarak işlenmesi ve gerekse de aktivitelerinin yapılması,
- Fransızca şarkı dinlenilmesi,
- Fransızca şarkı dinleyerek bu şarkılar üzerinde alıştırmalar yapma,
- Fransızca filmlerin ve TV kanallarının izlenilmesi,
- Fransızca radyo kanallarının takip edilmesinde bilgisayar teknolojisinden faydalanılabilir.

Yukarıda kullanılabilecek konuların tamamı ile ilgili program ve şarkılar, internet ortamında mevcuttur. (www.lepointdufle.net sitesi bu türden bir sitedir ve bu siteden faydalanılabilir.)

3.3.1.2. Konuşma Becerisi Ediniminde Bilgisayar Teknolojisi Kullanımı

Bilgisayar teknolojisinin konuşma becerisinin kazandırılmasında kullanılması, anlama becerisinde yapılacak olan aktivitelerin öğrenci tarafından tekrarına dayanır.

Fransızca şarkı ezberleyen öğrenci, ezberlediği şarkıyı söylediği zaman, o şarkı içerisindeki kalıpları ve sözleri kalıcı bir şekilde ezberler. Bu şarkının içerdiği kelime bilgisi, gramer yapıları ve dil oyunları üzerine çalışma yaparken öğrencinin bu şarkıyı defalarca tekrar etmesi, öğrencinin konuşma kabiliyetini geliştirecektir. Şarkıların yanı sıra, dinleme becerisinde zikrettiğimiz ders materyallerini öğrenci, dinlerken tekrar etmelidir. Yüksek sesle yapılacak tekrarlar hem öğrencinin kulağına ve hem de diline hitap edecektir. Bunlarla birlikte öğrenci, Fransızca ile ilgili gerek okumalarını, dinlemelerini ve yazmalarının tamamını yüksek sesle yapması öğrencinin dilini Fransızca telaffuzlara alıştırarak ve öğrenciyi bu konuda geliştirecektir. Öğrenci dinlediği bir Fransızca cümleyi kendisi tekrarlayarak bu tekrarı bilgisayara kayıt edebilir. Ve böylelikle orijinal kayıt ile öğrencinin kaydı karşılaştırıldığı zaman hatalar daha net anlaşılabilir.

Fakat unutulmamalıdır ki konuşma becerisindeki en iyi yol, öğrenci ile öğretmenin, öğrenci ile öğrencinin veya öğrenci ile başka kişilerin birebir konuşması yani pratik yapmasıdır.

3.3.1.3. Okuma Becerisi Ediniminde Bilgisayar Teknolojisi Kullanımı

Fransızca öğreniminde okuma becerisinin geliştirilmesi, öğrencinin ders kitabını, masalları, romanları veya herhangi yazılı bir metni okuyarak, aynı metinlerin ses dosyalarını dinlerken karşılaştırılması ile daha net bir şekilde geliştirilebilir. Bu şekilde yapılacak olan çalışma, öğrencinin okuma becerisini geliştireceği gibi aynı zamanda da dinleme becerisinin gelişmesinde olumlu bir rol oynayacaktır.

Öğrencinin okuması esnasında kontrol edecek bir öğretmenin olmaması durumunda öğrenci, kendi okumasını kaydederek, orijinal seslendirme ile karşılaştırmak suretiyle de okumadaki hatalarının tespitini ve düzeltmesini yapabilir. Fakat okuma becerisinin geliştirilmesinde, masalların, romanların, gazetelerin vb.... yazılı materyallerin okunması daha verimli olacaktır. Belki de bilgisayar teknolojisinin okuma becerisine katacağı en büyük katkı, internet üzerinden her türlü yazılı metne ulaşmasıdır. Öğrenci, internet üzerinden her konu ile ilgili bir web sayfasına ulaşabilir ve bu konuda gerek kelime bilgisini geliştirebilir ve gerekse de sürekli okuma ile okuma becerisini geliştirebilir. Fransızca filmleri Fransızca alt yazısı ile birlikte izlemek, hem öğrencinin dinleme becerisini ve hem de okuma becerisini geliştirecektir.

3.3.1.4. Yazma Becerisi Ediniminde Bilgisayar Teknolojisi Kullanımı

Bilgisayar teknolojisinin yazma becerisinde kullanılması, öğrencilerin gerek yazmada ve gerekse de okumada öğrenci hatalarını oldukça düşürebilir. Bu hataların düşmesi, bilgisayar teknolojisinin Fransızca öğreniminde kullanılırken, birden fazla beceriye hitap etmesinden kaynaklanmaktadır. Öncelikle bilgisayar teknolojilerini öğrencinin yazma kabiliyetini geliştirmek için dikte yaparak, yazma kabiliyetinin gelişiminde kullanabiliriz. Dikte yaparken, öğrencinin hem dinleme becerisi ve hem de yazma becerisi geliştirilmektedir. Yapılan bu dikte çalışması sonucunda öğrencinin, doğru metin ile karşılaştırması, öğrencinin hatalarını görmesini ve geri dönüt yapmasını sağlamaktadır.

Yapılabilecek olan bir başka yazma çalışması ise öğrencinin, bilgisayarda dinlemiş olduğu bir cümle, bir şarkı, masal vb... materyallerin ses dosyalarını bilgisayarda klavye yoluyla yazabilir. Bilgisayarda doğruluk kontrolünü yaptıktan sonra kendi hatasını görebilir. Böylelikle öğrenci görsel olarak da kendi hatasını görebilme imkânı bulur.

3.3.1.5. Dilbilgisi Öğreniminde Bilgisayar Teknolojisi Kullanımı

Bilgisayar teknolojilerinde gramer geliştirme farklı yollardan olabilmektedir. Yapılacak olan bu çalışmalara internet sitelerinde birçok farklı örnekler ve yazılımlar bulunmaktadır. Daha önce örnek bir site olarak vermiş olduğum www.lepointdufle.com adlı internet sitesinde bu çalışmalara oldukça fazla yer verilmiştir. Arama motoruna,

grammaire française, exercices de la grammaire française vb... anahtar kelimeler girildiği zaman birçok farklı aktivitenin olduğu internet siteleri gelmektedir.

Bu aktivitelere örnek verilecek olursa; şarkılarla gramer eğitimi bunlardan birisidir. İstenilen düzeye uygun şarkı seçildikten sonra, şarkının sözleri ekranda iken istenilen gramer noktasındaki çalışma, çoktan seçmeli olarak verilmekte ve doğrusunun bulunması istenmektedir.

Bir başka aktivite ise fiil çekimlerini içeren flash uzantılı animasyon programlarıdır. Bu programlar birer bilgisayar oyunu mahiyetindedir ve doğru cevap sayısı arttıkça neticeye erişilmektedir.

Cümlenin öğelerinin dağınık bir şekilde verilerek bunlardan birer cümle yapılmasının istenmesi bir başka çalışmadır.

Bilgisayar teknolojilerinin dil bilgisi eğitiminde kullanılması, sadece dil bilgisi eğitimiyle alakalı değildir aslında. Daha önce okuma ve yazma becerilerinde bahsettiğimiz gibi, bilgisayar teknolojisinin Fransızca eğitiminde kullanılması, aslında dört becerinin birlikte geliştirilmesine imkân tanımaktadır. Dil bilgisi veya kelime dağarcığı gibi odaklandığı konuya göre sınıflandırılmasından dolayı, özellikle internette materyal taraması yapılırken anahtar kelimelerin buna göre seçilmesi gerekmektedir.

Fransızca eğitiminde bilgisayar teknolojileri kullanılırken dikkat edilecek nokta, bu teknolojilerin kullanım esnasında doğal öğrenme ortamını bozmamasıdır. Çünkü teknoloji öğrencinin işini çok kolaylaştırabilir ve oldukça da faydalı olabilir. Lakin kolaylık ve yararlılık doğal ortamı bozmamalı. Bu, kulaklığın öğrencinin iyi duymasını sağlaması, fakat doğal işitme ortamını bozduğundan doğal ortamda öğrencinin duyduğunu anlamaması ile eşdeğerdir. Burada bunu önleyecek olan öncelikle öğretmenler ve eğitim kurumunun idarecileridir. İdarecilerin sorumluluğu, fiziki şartların oluşturulmasındaki doğru karar verme, araç-gereçlerin güncellenmesinin sağlanması ve kullanım esnasında öğretmene yardımcı olunması gibi durumlardır. Bunun dışında ise, dersin işlenmesinde, sonuçlarının değerlendirilmesinde ve yapılacak geri dönütlerden hareketle, eğitim-öğretimin planlanmasındaki tüm sorumluluk öğretmene aittir.

Öğretmen başarılı olmak için çaba sarf etmelidir. Başarılı öğretmen mutlaka teknolojik gelişmelerden yararlanmasını bilendir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. Bulgular

Ülkemizde, devlet okullarında ilköğretimden üniversiteye kadar yabancı dil öğretim faaliyetleri yapılmaktadır. Bu başarısızlığın birden fazla nedeni bulunmaktadır. Ülkemizde yürütülen Fransızca öğretim faaliyetlerinde klasik dilbilgisi öğretimi yapılmaktadır. Teknolojik ürün kullanımı en alt seviyededir. Dilbilgisi yöntemi, öğretmen merkezli bir öğretim yöntemidir. Bu şekilde anlatılan Fransızca dilbilgisi, öğrenciyi güdülememekte ve Fransızca öğrenme isteğini yok etmektedir. Bundan dolayı ülkemizde takip edilen Dilbilgisi yöntemiyle yabancı dil öğretimi başarısız olmaktadır. Öğretmen merkezli yabancı dil öğretim modeli, öğrencileri derse katmamaktadır. Derse katılmayan öğrenciler güdülenememekte, yabancı dile olan ilgisini yitirmektedirler. Yabancı dil öğretiminde ülkemizdeki en büyük sorun, yabancı dil öğretiminde metot uygulanmaması, bilgisayar ve teknolojik gelişmelerin eğitime yansıtılmaması ve klasik dilbilgisi derslerine ısrar edilmesidir.

Tüm dünyada Yabancı dil eğitiminde farklı eğilimler takip edilmektedir. Tüm dünyada takip edilen eğilimlerin temelinde ise bilgisayar, bilgisayar teknolojileri ve diğer teknolojik aletler bulunmaktadır. Şarkılarla yabancı dil öğretimi, video-film izlenilerek yabancı dil eğitimi, internet üzerinden yabancı dil eğitimi, animasyon programları ile yabancı dil eğitimi, DVD – CD üzerinde kayıtlı olan özel hazırlanmış yabancı dil eğitim setleri bunlardan sadece bazılarıdır. Ülkemizde bu aktivitelere girilmemesinin nedenlerinden bazıları arasında, yabancı dil öğretimi ile ilgili olarak teknolojik aletlerin kullanımının kısıtlı olması, yeterli miktarda teknolojik aletin olmaması, öğretmenlerin kendilerini geliştirmemeleri, okullarda yabancı dil laboratuvarlarının olmaması, okullarda yeterince bilgisayar ve teknolojisinin olmaması ve bu konuda rehberlik edici yeterince araştırmaların olmaması gibi nedenler sayılabilir.

Fransızca öğretiminde bilgisayar teknolojisi kullanımı, öğrencileri güdülemektedir. Hedef grupta iki farklı deney uygulanmıştır. Dilbilgisi yöntemi ile saatler ve sayılar konuları işlenmiş ve öğrencilerin geri dönütleri incelenmiştir. Bunun sonucunda öğrencilerin konuyu anlamadıkları ve ilgi göstermedikleri gözlemlenmiştir.

Aynı konular bilgisayar ve sine vizyon aracılığıyla beyaz perdeye yansıtılarak tüm grup faaliyetin içine katılmıştır. Bu faaliyetler sonucunda öğrencilerin motivasyonlarının en üst düzeye çıktığı ve bir önceki uygulama ile verilemeyen konuların çok daha başarılı bir şekilde anlaşıldığı gözlemlenmiştir. Bilgisayar ve internet kullanımının öğrencinin saatlerce bilgisayar başında vakit geçirmesine ve anti sosyal bir kişilik sahibi olmasına neden olabilir. Bu kısıtlılık göz önünde bulundurulması gereken bir olumsuz olgudur.

Fransızca öğretiminde en çok kullanılacak teknolojik ürünlerden birisi internettir. İnternetin bilgisayar ve sine vizyon aracılığıyla yansıtılarak derse katılması sonucunda öğrencilerin çok daha güdülendiği görülmüştür. İnternet üzerinden Fransızca videolar izlenmesi, şarkıların dinlenmesi, programların takip edilmesi ve gençlerin internet başında saatler geçirmesi, Fransızca eğitimi noktasında olumlu dönütler alınmıştır.

4.1.1. Fransızca Sınıf Uygulamaları

Fransızca sınıfında bilgisayar teknolojilerinin uygulamaları ve sonuçları üzerine yapılan araştırma ve sonuçlarını vereceğiz.

Uygulama I

Uzmanlar tarafından hazırlanan, CİDEP yayınlarına ait Francofolie – 1 metot kitapları ve ses CD’leri, Fransızca ders içeriği taşıyan animasyon programlar, Fransızca bilgiler içeren farklı nitelikte internet siteleri, Fransızca videolar ve Fransızca şarkılar kullanılmıştır. Fransızca ders tekniği olarak; soru-cevap tekniği, gösteri yapma tekniği, ikili grup çalışmaları, şarkı tekniği ve çeviri tekniğini takip etmiştir. Francofolie - 1 ders kitabındaki materyaller iki farklı şekilde işlenmiştir. Birinci faaliyette ses CD’lerinde diyalogların ses dosyaları dinletilmiş, dinletildikten sonra dinlenen ses dosyaları ile ilgili sorular sorularak cevap verilmesi istenmiştir. Soru-cevap kısmı bittikten sonra diyaloglar okutulmuştur. Diyalogların okunmasından sonra, ses dosyası tekrar dinletilmiştir. Bu dinlemede diyalogların aynı anda kitaptan takip edilmesi istenmiştir. Daha sonra okutulan diyalogların içermiş olduğu dilbilgisi konuları anlatılmış ve bu konuların alıştırmaları yaptırılarak uygulama sonuçlandırılmıştır. Metot kitabı ile ilgili kısım bittikten sonra öğrencilere, sine vizyon aracılığıyla perdeye yansıtılan animasyon programları ve internet programları gösterilmiştir. Gösterilen bu

program ve internet içeriği metot kitabı ile aynı konuyu içermiştir. Öğrencilerden gördükleri resim, yazı ve duydukları seslerdeki verileri tekrar etmeleri istenmiştir. Bu faaliyet bittikten sonra öğrencilere Fransızca *Ma France* videoları ve *L'innemi Intime* isimli videolar izletilmiştir. Video çalışmalarında öğrencilere sorular sorularak cevap verilmesi istenmiş, bilmedikleri kelimeler Fransızca olarak anlatılmaya çalışılmıştır. Tüm aktivitelerde öğrencilerin birbirine konular ile ilgili olarak benzer sorular sorularak cevap vermeleri istenmiştir.

Uygulama II

Öğretmen sınıfta metot kitabı olarak Fransızca Dilbilgisi kullanmıştır. Bu uygulamada öğrencilere dilbilgisi kuralları öğretilmiştir. Dil bilgisi kuralları öğretildikten sonra çalışma kitaplarındaki alıştırmalar yaptırılmıştır. Okuma çalışması ve Fransızca-Türkçe ve Türkçe-Fransızca çeviriler yaptırılmıştır. Bu uygulamada görsel ve işitsel öğelere yer verilmemiştir. Herhangi bir metin dinlemesi gibi çalışmalar yaptırılmamıştır.

Uygulama III

Öğretmen herhangi bir metot takip etmemiş, ders kitabı kullanmamıştır. Öğretmen kimi zaman tahtaya bir cümle yazarak Türkçeye çevirmiş, kimi zaman ise daha önce hazırlanan metni öğrencilere dağıtarak Fransızcadan Türkçe 'ye çevirmelerini istemiştir. Daha sonra ise söz konusu metin sınıf içerisinde öğrenciler ile birlikte Fransızcaya çevirmiştir. Öğretmen, öğrencilere metin ile ilgili Fransızca sorular sorarak cevap vermelerini istemiştir. Bu uygulamada öğretmen merkezli bir eğitim modeli izlenilmiştir. Bu uygulamada herhangi bir metot takip edilmemiş, ses dosyası dinlenilmemiş, video dosyası izlenilmemiştir. Tamamen öğretmen merkezli bir eğitim modeli izlenmiştir.

4.1.2. Uygulama Sonuçları

1. Uygulama, bilgisayar teknolojileri kullanılarak Fransızca öğretim uygulaması yapılmıştır. Yaptığımız tüm uygulamaların içinde en verimli bulunan uygulamadır. Derse ilgisiz, yabancı dil öğretimini gereksiz gören öğrenci modelinin dahi derse katılımını sağlamıştır. Öğrenciler, yapılan dersi ders olarak değil, bir sinema, bir oyun

veya bir eğlence olarak görmüş ve uygulamaya katılmışlardır. Fransızca filmler izlenilirken öğrenciler kendilerini sinemada gibi hissettiklerinden filmi sonuna kadar izlemişlerdir. Sorulan sorulara izledikleri olay görüntülerinden hareketle cevap vermeye çalışmışlardır. Öğrenciler Fransızca videoları, müzik kliplerini ve şarkıları dinlerken/izlerken eğlendiklerini ifade etmişlerdir. Bu müzikler esnasında bilmedikleri kelimelerin anlamlarını öğrenmiş, ezberledikleri şarkıların içerisindeki dilbilgisi kalıplarını ve kelimeleri öğrenmişlerdir. Tüm bu eğlence gibi görünen yabancı dil aktivitelerinin yanı sıra, derse paralel giden flash animasyonlu eğitim programları da kullanılmıştır. Diz üstü bilgisayar ve sine vizyon aracılığıyla beyaz perdeye yansıtılan animasyon programları, öğrencinin hem söz konusu cümlelerin ses dosyasını dinlemesini sağlamak ve hem de yazılı şeklini orda görmesini sağlamaktadır. Dinleyerek okuyan öğrenci, hemen ardından tekrar edince üç becerinin, okuma, dinleme ve konuşma becerilerinin hepsini birden çalışmış olmaktadır. Bu programlarla birlikte kullanılan DVD-CD'ler, öğrencilere verilen cümleleri resimli olarak göstermekte ve öğrenci söz konusu cümlelerin ifade ettiği olayı/hareketi görmektedir. Yine bilgisayar ve sine vizyon aracılığıyla perdeye internetin yansıtılması, internet üzerindeki ücretsiz dil öğreten sitelerden faydalanılmasını, müzikler dinlenilmesini, Fransa ve Fransız kültürü ile ilgili öğelere ulaşarak ders içinde kullanılmasına olanak vermiştir. Bu internet çalışması, tüm çalışmaların pekişmesinde olağanüstü etkide bulunmuştur. Yapılan bu aktiviteler neticesinde öğrencilerin derse daha rahat bir şekilde motive oldukları, derse katılımlarının arttığı, derste eğlendikleri ve gerçekleştirilen öğrenmenin kalıcı olduğu gözlemlenmiştir. Bilgisayar teknolojilerinin kullanılması aynı zamanda kültürel öğelerin anında sınıflara ulaşmasına ve eğitimin pekiştirilmesine yaramıştır. Kullanılan tüm programların sonunda aktiviteler/alıştırmalar mevcuttur. Bu aktiviteler dersi pekiştirmektedir. Bu yöntemin tek kısıtlı tarafı ise öğrencilerin klavye üzerinde yazmasına izin verirken, kalem kullanarak yazmasına pek müsaade etmemesidir. Bundan dolayı bu eksiliği gidermek için Fransızca öğrenen öğrencilere, ek çalışmalar verilmiştir. Verilen bu ek ödevleri tam olarak yapan öğrencilerde Fransızca öğretiminin büyük oranda gerçekleştiği ve kalıcı olduğu görülmüştür.

2. Uygulama, neredeyse yabancı dil öğretim tarihinden en çok kullanılan tekniktir. Fakat bu teknik tüm Avrupa'da terk edilmiştir. Fakat ülkemizde halen bu tekniği, uygulamasının basit olmasından ve öğretmen merkezli olmasından dolayı tercih

edilmektedir. Uygulanan bu metotta, dilbilgisi anlatılan öğrencilerin büyük bir kısmı dersten kopmuştur. Fransızca öğrenme güdüsü ve ihtiyacı içerisinde olan öğrencilerin haricindeki tüm öğrenciler, güdüsüz bir şekilde sadece anlatılanı defterlerine aktarmışlardır. Bu uygulama neticesinde öğrenciler, dilbilgisi kurallarını öğrenmiş, sınavlarda daha yüksek notlar alacak düzeye gelmiş fakat gerek konuşma ve gerekse de dinleme noktasında çok düşük noktada kalmışlardır. Bir süre sonrada öğrenilen dil bilgisi kuralları da unutulduğu gözlenmiştir. Öğrenci dil bilgisel olarak soruları yapabilmekteyken konuşarak derdini anlatamamakta ve konuşulanı hiç anlamamaktadır. Bu uygulamanın tek olumlu tarafı dilbilgisi kurallarını öğretmesi, okumayı kolaylaştırmasıdır. Bu uygulama ile yetiştirilen bir Fransızca öğrencisinin günlük yaşamda hayatını idame ettirebilmesinin mümkünü yoktur. Bu uygulama ile eğitim alan öğrencilerin, ülkemizde yapılan dil sınavlarına en uygun bir şekilde hazırlandıkları görülmüştür.

3. Uygulama, Bu uygulamada çeviri ve soru cevap teknikleri kullanılmıştır. Bu uygulama da ikinci uygulama gibi dilbilgisi kurallarını öğrenmeye ve kelime dağarcığını arttırmaya yönelik yapılan bir eğitim – öğretim modelidir. Öğrencilerin bu öğretim şekline olumlu verdiği tek bir nokta yoktur. Öğrenciler kısa süre sonra derslerden kopmuşlardır. Bunun içinde uygulama esnasında en kısa süren uygulamadır.

4.2. Yorum

Uygulamaların hepsinde az veya çok eksiklikler mevcuttur. Bu araştırmada öğrencinin en rahat güdüleneceği, öğrencinin dersten zevk almasını sağlayacak ve Fransızca öğretimini başarılı kılacak olan yöntem araştırması yapılmıştır. Bu araştırmalar neticesinde bilgisayar teknolojilerinin derslerde aktif olarak kullanılmasının öğrenciye en büyük yararı verdiğini görülmüştür. Fakat Bilgisayar teknolojisinin tek başına kullanılmasının dağınık ve formasyona uygun olmayan bir eğitim – öğretim modeli ortaya çıkmaktadır. Bunun en büyük sebebi bilgisayar teknolojileri ile hazırlanmış bir metodun olmamasıdır. Bilgisayar teknolojisinin birden fazla teknik ile birlikte kullanılmasının fayda verdiğini gözlemledik.

Fransızca eğitiminde ana unsur olarak bir metodun seçilmesi şarttır. Metodun seçilmesi, bilgisayar teknolojisinin derlenip toplanması ve bir pedagojik hal alması için

oldukça yararlı olacaktır. Sadece bilgisayar teknolojilerinin kullanılması, özellikle öğrencilerin yazma becerisinin geliştirilmesinde eksik kaldığını görülmüştür. Bundan dolayı bizim önerimiz, bilgisayar teknolojilerinin kullanılmasının yanı sıra, Fransızcadan Türkçeye ve Türkçeden Fransızcaya çeviri tekniğinin kullanılması faydalı olacaktır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu çalışmada, Fransızca öğretiminde bilgisayar teknolojisinin nasıl kullanılacağını, yararlarını ve sınırlılıklarını araştırmaya çalıştık. Bunu yaparken işe, yabancı dil öğretim metotlarını ve tarihsel sürecini incelemekle başladık. Yabancı dil öğretim metotları ile birlikte teknolojinin tarihsel gelişimini inceledik. Eski eğitim teknolojisini ve günümüz eğitim teknolojisi inceleyerek teknolojinin gelişimini ve eğitim – öğretim faaliyetlerinde etkisini ortaya koymaya çalıştık. Yabancı dil öğretiminde bilgisayar teknolojisinin yararları ve sınırlılıkları ile bilgisayar teknolojisinin nasıl kullanılacağı ile ilgili incelememiz ise tezimizin sonuç ve hedef kısmını oluşturdu.

Yaptığımız bu çalışmaların sonucunda, klasik kabinli dil laboratuvarlarının, kulaklık ve mikrofon kullanımının öğrencilerin doğal ortamlarını bozduğunu, kulaklık çıkartılınca ortam seslerinden dolayı dinleme becerilerinin yeterince gelişmediğini, öğrencilerin yüz yüze bakmamalarından dolayı ikili etkileşimi bozduğunu ve grup çalışmalarını yapamadıklarını, öğretmenin istediği gibi aralardan geçemediği için öğrencileri kontrolde sorunlar yaşandığını gördük. Bu sorunu aşmak için Şekil 2’ de bu sorunları ortadan kaldıracak ve yabancı dil öğretim faaliyetlerini en etkili hale getirecek şekilde sınıf önerisinde bulunduk. Araştırmamız sonucunda iyi tasarlanmış, iyi seslendirilmiş, görselliği arttırılmış, öğrencilerin gruplar halinde iletişim halinde oldukları ve bilgisayar teknolojisinin büyük ekran olarak duvara yansımış bir dil laboratuvarının, dinleme, okuma ve konuşma becerilerini geliştirmede daha etkili olduğu sonucuna vardık. Bunun en büyük nedeni ise öğrencilerin doğal ortamlarının bozulmaması ve öğretmen rehberliğinde sorulan soruların doğal ortamda öğrenciler tarafından cevaplanmasıdır. Bu cevaplamanın yanı sıra, aynı görsel öğleler için (Film vs..) öğrencilerin yine rehber öğretmen kontrolünde birbirine soru sormaları, öğrencilerin konuşma ve dinle becerilerinde olağanüstü gelişme meydana getirdiğini gözlemledik. Bu tarz yapılan bir eğitimde teknolojik olarak en eksik kalan yan

öğrencinin yazma becerisinin sağlanmamasıdır. Bu eksikliğin giderilmesi için eski teknoloji materyallerin kullanılmasının (Defter-kalem vs..) daha uygun olacağını ve bu becerinin geliştirilmesi için, kompozisyon tarzında bol yazım uygulamalarına ve çeviri tekniğine başvurması gerektiğini gözlemledik. İyi seslendirilmiş sınıfın yanı sıra büyük ekrana (sine vizyon) yansıtılmış ders programları, filmler, müzikler gibi görsel ve işitsel öğelerin hem öğrencileri daha fazla motive ettiklerini ve hem de verimi olağan üstü arttırdıklarını gördük. Bilgisayar teknolojisinin Fransızca öğretiminde kullanılmasının en büyük dezavantajı, bu konuda hazırlanmış bir metot çalışmasının olmamasıdır. Bu eksiklik, bilgisayar teknolojisinin pedagojik olarak eğitimde kullanılmasının önüne geçmektedir. Biz araştırmamızda bu sorunu aşmak için CİDEP yayınları tarafından basılmış olan Francophilie 1 adlı kitabı ana unsur olarak belirledik. Kitaptaki konu sıralaması ve ders işleniş tarzına göre bilgisayar teknolojisinin kullanımını sağladık. Bunun sonunda gördük ki öğrencilerin derse karşı istek ve arzuları, zevk almaları, dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinde en üst düzeyde verim aldığını gördük.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, yabancı dil öğretmenlerinin derslerinde bilgisayar ve bilgisayar teknolojilerini kullanmaları gerekmektedir. Bu kullanım, dersleri zenginleştirerek zevkli bir hale getirecek, motivasyonu arttıracak ve öğrencinin dört becerisinin geliştirilmesinde yardımcı olacaktır.

5.2. Öneriler

Fransızca ve diğer yabancı dil öğretimlerinde bilgisayar teknolojisinin kullanılmasını önermekteyiz. Önerimiz bir Fransızca öğretim metodunun belirlenmesidir. Bu öğretim metodu ile birlikte ders içi öğretim tekniklerinin zengin olmalı ve bunlarla birlikte, mutlaka bilgisayar teknolojisinin kullanılması gereklidir. Bu türden yaptırılan Fransızca öğretiminde dikkat edilecek nokta ise, mutlaka öğrenci merkezli bir öğretim modelinin olması ve öğrenciye mutlaka pratik yaptırılmasıdır. Dilbilgisi anlatımı esnasında da pratikten ödün verilmemelidir. Öğrenciye verilecek olan dilbilgisi kurallarını cümle içerisinde kullanmak suretiyle kavratılmalı ve daha sonra ise dilbilgisi kuralları anlatılmalıdır. Böylelikle dilbilgisi anlatımı daha zevkli bir hale gelecektir. Fransızca öğretiminde pedagojik olarak hazırlanmış bir metot tercih edilmeli (Francophilie, taxi vb...), bu metot doğrultusunda bilgisayar teknolojisi

kullanılmalı, ders içerisinde çeviri tekniği, soru cevap tekniği gibi teknikler kullanılmalıdır. Bunlarla birlikte video, film, şarkılar, oyunlar ve rol yapma teknikleri de kullanılmalıdır. Ders işleme tekniklerinin zengin olması ve bunların bilgisayar teknolojisi ile görsel ve işitsel hale getirilmesi başarıyı inanılmaz derecede arttırmaktadır.

KAYNAKÇA

ALKAN, C.; (1997) *Eğitim Teknolojisi*, Anı Yayıncılık, Ankara.

ARSEVEN, A.; (1986) *Bilgisayar Destekli Öğretim*, TED Birinci Bilgisayar Eğitimi Toplantısı, Ankara.

BİROL V.; (2004) *Eğitim-Öğretimde Teknoloji Materyal Kullanımı*, Hayat Yayınları, İstanbul.

CANGİL, B. E.; (1999) *Yabancı Dil Öğretiminde Bilgisayar*, Yaşadıkça Eğitim Dergisi 64. Sayı, İstanbul.

DEMİRCAN, Ö.; (1990) *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri*, Can ofset, İstanbul

DEMİRCAN, Ö.; (1988) *Dünden Bugüne Türkiye’de Yabancı Dil*, Remzi Kitapevi, İstanbul.

DEMİREL, Ö.; (1987) *Yabancı Dil Öğretimi-İlkeler-Yöntemler- Teknikler*, Usem Yayınları.- 6, Ankara.

EİMERL, K.; (1993) *L'informatique Educative*, Cheminement dans l'Apprentissage. Paris: Édition Armand Colin.

İŞLER, E., DURSUN, K.; *Yabancı Dil Öğreniminde Metin Seçimi ve Eşsüremlilik*, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Dergisi, Sayı 7.

ERTURGUT, R.; (2008) *İnternet Temelli Uzaktan Eğitimin Örgütsel, Sosyal, Pedagojik ve Teknolojik Bileşenleri*, Bilişim Teknolojileri Dergisi, Cilt 1, Sayı 2

YAGANG, F.; (1993) *Listening: Problems and Solutions*, English Teaching Forum, http://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/35906617/Listening.pdf?AWSAccessKeyId=AKIAIWOWYYGZ2Y53UL3A&Expires=1492899359&Signature=h4HV%2BE4Hea0CH5ryLic8yBSe%2BPc%3D&response-content-disposition=inline%3B%20filename%3DListening_Problems_and_Solutions.pdf

- CIBAROĞULLARI, F.; (2007) *Edebi Metinlerin Yabancı Dil Fransızcanın Öğretiminde Kullanılması*, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- HALİS, İ.; (2002) *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Nobel Yayınları Dağıtım, İstanbul.
- JANITZA, J.; (1990) "*Trois Conceptions de l'Apprentissage*" in *Le Français dans le Monde*, No: 231, Février-Mars. Paris: Hâtier.
- KARASAR, Ş.; (2004) *Eğitimde Yeni İletişim Teknolojileri – İnternet ve Sanal Yüksek Öğretim -*, The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET Octobre, ISSN:1303-6521 Vol.3, Issue 4, Article 16
- KÜZECİ, D.; (2007) *Yabancı Dil Öğretiminde Genel Becerilerin Kazandırılması*, Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi. Dergisi
- KESER, H.; (1988) *Bilgisayar Destekli Eğitim İçin Bir Model Önerisi*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- HENGİRMEN, M.; (1999) *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri ve TÖMER Yöntemi*, Engin Yayınları, Ankara.
- KARAAĞAÇLI, M.; (2004) *Eğitimde Teknoloji ve Materyal*, Pelikan Yayınları, Ankara.
- ÇELEBİ, M., D.; (2006/2) *Türkiye’de Ana Dil Eğitimi ve Yabancı Dil Öğrenimi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:21
- ÖZDEMİR, E., S.; (2006) *Yabancı Dil Öğreniminde Yeni Yaklaşımlar*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Adana.

DEMİREL, Ö.; (1990) *Yabancı Dil Öğretimi – İlkeler, Yöntemler, Teknikler*, Usem Yayınları, Ankara.

DEMİREL Ö., ALTUN, E.; (2007) *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*, Pegem Yayıncılık, Ankara.

Türk Dil Kurumu, (1969) *Türkçe Sözlük*, Ankara: TDK.

TÜRKKAN, R.O.; (1997) *Kolay ve İyi Öğrenme Teknikleri*, Alfa Yayınları, İstanbul.

SARI, H.; (2009) *Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğretimi ile İlgili Öğrenci Görüşleri*, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.

YALIN, H. İ.; (2010) *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

YÜCEL, S.; (2005) *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi ve Avrupa Dil Ölçeği*, Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, Cilt3, Sayı: 4, Ankara.

UŞUN, S.; (2006) *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*, Nobel Yayınları.

UYAR, M.; (1997) *Özel Yabancı Dil Kursları Örneğinde Video Destekli Almanca Öğretimine Eleştirel Bir Bakış*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.

VURAL, B.; (2004) *Eğitim-Öğretimde Teknoloji ve Materyal Kullanımı*, Hayat Yayınları, İstanbul.

YILDIRIM, S.; *Eğitimde Bilgisayar Uygulamaları*, <http://slideplayer.biz.tr/slide/10561177/> adresinden 15 Şubat 2017’de alınmıştır.

YILMAZ, V.; (1996) *Okullarda Bilgisayar Kullanımının Uzun Vadeli Planlanması*, Boğaziçi Beyaz Nokta Derneği Yayınları, İnkılap Yayınevi, İstanbul.

ÖZGEÇMİŞ

1. Adı ve Soyadı: Ömer BUDANCAMANAK

2. Kişisel Bilgiler

Uyruğu : TC.
 Doğum Yeri : Bingöl
 Doğum Tarihi : 10.01.1974
 e-posta : alpagut.mer@yandex.com.tr

3. Öğrenim Durumu:

Derece	Alan	Diploma Aldığı Kurum	Yıl
Lisans	Fransız Dili ve Edebiyatı	Fen-Edebiyat Fakültesi	2000
Yüksek Lisans	Fransızca Eğitimi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	2017

4. İş Denevimi

Taş Medrese Yayınları Dizgi Elemanı
 Bozkır Yayınlarında Yönetici Yardımcısı
 2005 OSEN Yabancı Dil Kurslarında Fransızca Öğretmenliği,
 Amerikan Kültür Dil Okullarında Fransızca Öğretmenliği
 Taekwondo Antrenörlüğü
 Polis Meslek Yüksek Okulunda Savunma Dersleri Uzmanlığı

Yüksek Lisans Tez Konusu: YABANCI DİL OLARAK FRANSIZCA
 ÖĞRETİMİNDE BİLGİSAYAR TEKNOLOJİSİNİN KULLANIMI